THIS PAPER WAS MAILED
WEDNESDAY, APRIL 16, 1986.

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief A. **Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor V. **Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor V. **Jaunkalnietis**, 1805 Taylor Ave., Racine Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 16 SESTDIENA, 1986. GADA 19. APRĪLIS 36. GADS SATURDAY, APRIL 19, 1986.

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249. CENA 1.25 DOL.

Visu Latvijai

Kanadas DV delegātu sapulci šogad ar savu klātieni bija pagodinājis arī organizācijas goda biedrs archibīskaps A. Lūsis, LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, LNAK padomes priekšs. I. Alksnis, virspulkvedis Silgailis, biedrības Kalpaka bataljons valdes priekšsēdis K. Tannis, Kanadas skautu jendas vadītājs S. Leimanis, gaidu jendas vadītāja S. Ozola, virsnieku apv. priekšnieks kapt. Ozoliņš, Katoļu apv. priekšnieks A. Logins, Kritušo karavīru piemineklu padomes pārstāvis J. Tikiņš un daudzu citu organizāciju pārstāvji.

ASV Daugavas vanagu saimi šajā salidojumā pārstāvēja zemes valdes priekšn. vietn. A. Liepiņš.

Pēc DV CV pārstāvja A. Kalupnieka ievadvārdiem darba cēlienu ievadīja māc. A. Celma svētbrīdis.

Divu dienu ilgās apspriedes iezīmējās ar DV Kanadas valdes priekšnieka G. Brikmaņa atklāšanas runā norādītām sauksmēm: Mans gods ir uzticība, un Visus darbus Latvijai. Mūsu laikraksta iepriekšējā numurā G. Brikmanis rakstā Nešaubīgā ticībā ļoti skopos vārdos, bet reizē arī nepārprotami deklarēja šīs lielākās Kanadas latviešu organizācijas nacionālpolitiskās vadlīnijas.

Sveicot sapulcējušos delegātus, mājastēvs Toronto nodaļas priekšnieks Z. Akots uzsvēra nelokamās stājas nepieciešamību šajā mums tik nopietnajā pārbaudījumu laikā. Nav brīnums, ka šī lielākā Kanadas nodaļa ar savu cildeno priekšzīmi ir izveidojusies par vienu no svarīgākiem mūsu trimdas modrās sardzes priekšpulkiem.

Vanadžu vadītāja N.Pulciņa līdz ar sveicieniem aicināja atbalstīt DV Globālās dienas, kas šogad notiek Rietumvācijā.

ASV zemes valdes priekšnieka A. Spārniņa labākos novēlējumus un sveicienus arī visas turienes vanagu saimes vārdā nodeva tālais viesis A. Liepiņš, bet vanadžu vārdā sveica A. Ceriņa.

Organizācijas goda biedrs archibīskaps A. Lūsis aicināja palikt stipriem ticībā Latvijai un turpināt cīņu par brīvības atgūšanu tēvzemei.

Apsveikumu daļā māc. A. Celms nāca klajā ar priekšlikumu izdot mūsu patriotiskā dzejnieka V. Plūdoņa kopotos rakstus. Viņš reizē nodeva šim lielajam pasākumam arī no savas puses pirmo sēklas naudu.

Daugavas Vanagu delegātu saimes salidojuma dalībnieki pie DV Toronto nodaļas nama. Foto J. Ligers.

Rakstiskus sveicienus bija sūtījis DVCV valdes priekšnieks J. Frišvalds, vanadžu priekšniece A. Liepiņa, organizācijas goda priekšnieks V. Hāzners un vanadžu goda priekšniece M. Ķeņģe.

Bija arī daudzi citi apsveikumi no tālām un tuvām vietām.

Svētdienā sanāksmē ieradās arī Latvijas goda konsuls Dr. Upenieks, kas latviešu veco ļaužu mītnes Kristus Dārzs vadības vārdā aicināja DV saimi atbalstīt pasākumu, kuŗā viņš darbojas.

Vēlā svētdienas pēcpusdienā delegāti bija beiguši izvērtēt padarīto un radīt arī galvenās vadlīnijas turpmākajam darbam. Viņi pateicās V. Plūdonim un Dr. G. Šubiņam par lietišķo sanāksmes vadību. Šķiroties DV KV priekšsēdis G. Brikmanis aicināja visus dziļi sirdī paturēt sauksmi — Domas un darbus Latvijai!

Pēc A. Kalupnieka noslēguma vārdiem delegāti vienojās Daugavas vanagu dziesmai Še kopā mēs biedri.

Sākot 36. KDV salidojuma darba seku, A. Kalupnieks paziņo dienas kārtības 22 punktus. Salidojumā piedalās 24 delegāti. Tālakais ir no Vankuveras nodaļas — V. Kajaks. Salidojuma vadību uzņemās nominācijas komisijas izraudzītie V. Plūdons un Dr. G. Šubiņš, sekretāra pienākumus — R. Pētersons un R. Alksnis. Jau izsūtīto iepriekšējā gada salidojuma protokolu pieņem bez grozījumiem. Nolasa nupat saņemto Sū St. Marie nodaļas ziņojumu. KV darbības pārskata Ārējās Informācijas nodaļas ziņojumu papildina P. Vasariņš sakarā ar Torch izrādi CTV raidītājā.

Revīzijas komisijas ziņojumu nolasa sekretārs K. Rēvalds, minot, ka komisijas darbs galvenokārt saistījies ar sekciju kases grāmatu revidēšanu — pārbaudēm un piedalīšanos valdes sēdēs. Sava ziņojuma nobeigumā revīzijas komisija uzaicina klātesošos izteikt pateicību DV darba darītājiem, it sevišķi no vanadžu kasieres amata aizejošai Margaretai Dumpei un no Vanagu grāmatnīcas Latviešu Centra nodaļas vadītājas darba aizejošai Zentai Dreifeldei.

Ārējās informācijas nod. vadītājs P. Vasariņš pēc klātesošo izteiktas vēlēšanās papildina savu ziņojumu par B.Kallagana (Callaghan) rakstu Toronto Life. Debatēs par Kallagana rakstu un lietderību piedalījās vairāki salidojuma dalībnieki. Sadberijas pārstāvis apšaubīja vajadzību par nupat notikušo Baltiešu Federācijas organizēto protestu pret Jan Baltic vārda lietošanu televīzijas pārraidījumā kopā ar žīdu vajāšanām, bet viņš gan izteica izbrīnu, kādēļ ir atstāta novārtā sabiedrības doma par Vācijas latviešu jaunkomūnistu piedalīšanos Minsterē pagājušā rudenī. Ir ziņas, ka šie latviešu izcelsmes marksisti minētā panelī ir tikuši *aicināti*. Un ja tā ir patiesība, tad DV organizācijai vajadzētu protestēt pret šāda vaida sarīkojumiem. Klātesošie vienojās lūgt Kanadas pārstāvi CV sēdē šajā vasarā Freiburgā pacelt šī un līdzīgu notikumu apsvēršanu. Pārrunās par iecerēto 6 milj. parakstu vākšanu V. Cinis ieteica griezties pie Rietumvalstu augstskolu studentiem, pie viena tiem paskaidrojot īstos apstākļus Igaunijā, Latvijā un Lietuvā. Dr. G. Siliņš piebilda, ka ir iespēja parakstu vākšanai piesaistīt kanadiešu organizācijas.

P. Vasariņš, G. Šubiņš un J. Norvels ziņoja par notikušām demonstrāciju norisēm un rezultātiem.

KV Kultūras nozares vadītājs atkārtoti griezās pie nodaļām ar lūgumu piedalīties DV un LNAK Kultūras padomes kopēji organizētā latviešu valodas dialektu ieskaņošanā. Grāmata Latviešu karavīrs Otrā pasaules karā angļu valodā tirgū parādīsies šajā vasarā. DV Ideoloģiskās daļas vadītāja paredzētie ierosinājumi par ideoloģijas jautājumiem ir tapšanas stadijā.

Nodaļām audzis mūža biedru skaits. Pastāv iespēja no Rietumvācijas valdības pieprasīt pensiju par tur pavadītiem darba gadiem. Salidojuma dalībniekos izskanēja jautājumi un prasības par latviešu nacionālo stāju Rietummičigenas augstskolas kopmītnēs.

Pirmās dienas salidojums noslēdzās ar jaunu valdes locekļu izraudzīšanu pārvēlamo vietā. Par priekšnieku jau trešo reizi ievēlēja G. Brikmani. V. Kārkliņam vairs nekandidējot, no jauna valdē ievēlēja jaunatnes audzinātāju un skautu darbinieku Jāni Treimani. Pārējais valdes sastāvs paliek līdzšinējais.

Otrās dienas saietu atklāja ar sportista goda zīmes pasniegšanu Vitoldam Kārkliņam. Toronto nodaļas sakārtoto fotografiju krājumu par Bramptonas nodaļas dzīvi pasniedza Bramptonas nodaļai. Salidojuma dalībniekus sveica Latvijas goda konsuls Dr. E. Upenieks, norādot uz dažādu domu strāvojumiem latviešu sabiedrībā un sniedzot īsu pārskatu par Kristus Dārza dzīvi.

Pārrunās izskanēja doma, ka būtu vēlama Karavīru mantu krātuves ceļojošas skates sagatavošana izstādīšanai lielākos latviešu sarīkojumos.

Jāpiedalās ABN konferencē 21. novembrī Toronto. Ierosinājumam par līdzekļu piešķiršanu Bērzainei Vācijā delegāti piekrita 2.000 dol. devumam. Ar 1987. gadu paaug-

(Turpinājums 20. lp.)

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1986. GADA 19. APRĪLIS, 16. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdes priekšsēdis — Pēteris Ratnieks. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 46 dol., 6 mēnešiem — 24 dol., 3 mēnešiem — 14 dol. Atsevišķa numura cena 1.25 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $2.50, tekstā $3.00, pirmajā vai pēdējā lp. $5.00 par 1 cm teipu. Sarīkojumu kalendārā $2.00 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide. Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

Laikraksta apgāds patur tiesības atsevišķos gadījumos sludinājumus arī nepieņemt. Ja nodotā sludinājumā laikrakstā ieviesusies kļūda, tad šis sludinājums tiks atkārtots bez maksas. Laikraksta apgāds par kļūdaini ievietotu sludinājumu atbildīgs tikai par tādu summu, cik pēc sludinājuma likmes izmaksājusi kļūdaini iespiestā teksta telpa. Grozījumus sludinājumos var pieteikt ne vēlāk kā vienu dienu pēc sludinājuma nodošanas.

Kremļa palīdzība Centrālamerikai — ieroči komūnisma ekspansijai. Dadža zīmējums LA.

Viktors Kalniņš

Padomju saimniecība un militārizācija

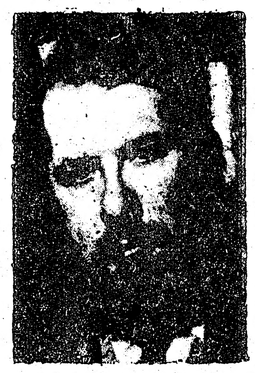

Partijas 27. kongresā Michails Gorbačovs izvirzīja šādus uzdevumus: līdz gadsimta beigām divreiz palielināt nacionālo ienākumu, darba ražīgumu 2—3 reizes, samazināt energoietilpību 1,4 reizes un metalietilpību — gandrīz 2 reizes, tanī pašā laikā uzlabojot kvalitāti.

Šie uzdevumi tagadējai padomju saimniecībai ar tās atpalikušo materiāli tehnisko bazi un ražošanas līmeni nekādi nav pa spēkam. To saprot arī padomju vadītāji, tādēļ par galveno uzdevumu tagad uzskata saimniecības rekonstrukciju un tehnisko pārkārtojumu. Tādām vajadzībām piešķir 200 miljardu rubļu. Uz tāda fona visas rožainās Gorbačova frazes par milzīgajiem sasniegumiem skan ļoti nepārliecinoši. Turklāt citā vietā Gorbačovs spiests atzīt, ka „palika neizpildīti PSKP programmā izvirzītie uzdevumi ekonomikas attīstībā un pat devītās un desmitās piecgades uzdevumi, kas bija zemāki par tiem. Neizdevās pilnā mērā veikt arī šiem gadiem nosprausto sociālo programmu. Pieļauts, ka atpalikusi zinātnes un izglītības, veselības aizsardzības, iedzīvotāju kultūras vajadzību apmierināšana un sadzīves pakalpojumu materiālā baze."

Tālāk Gorbačovs mēģina izskaidrot šo stāvokli:„...mēs (domāts polītbirojs) laikā nedevām polītisku vērtējumu ekonomiskās situācijas pārmaiņai, neapjautām, cik ļoti ass un neatliekams ir uzdevums ekonomikā pāriet uz intensīvajām attīstības metodēm, uz zinātniski tehniskā progresa sasniegumu aktīvu izmantošanu tautas saimniecībā. Šai ziņā aicinājumu un runu bijis daudz, bet darbs faktiski stāvēja uz vietas."

Liekas, ka tie ir paškritiski vārdi, bet patiesībā — meli.

Arī iepriekšējos partijas kongresos runāja par nepieciešamām maiņām saimniecības vadībā, par tehnisku progresu, automatizāciju un mechanizāciju, darba ražīguma celšanu. Tagad Gorbačovs kritizē galvenokārt saimnieciskos pasākumus 70. gados. 1981.g. Gorbačovs bija 26. kongresa prezidijā un kopā ar pārējiem atzina Brežņeva polītiku saimnieciskajos jautājumos par pareizu. Tagad potē domu, ka Brežņevs no partijas un tautas slēpis savas saimnieciskās polītikas izgāšanos, bet Gorbačovs polītbirojā neko nav ne zinājis, ne redzējis. Diezgan komiska situācija!

Ne jau nespēja pieņemt pareizos lēmumus ir saimniecības neveiksmju pamatā, ne jau tikai strādnieku nevēlēšanās strādāt par velti (kaut pēdējam faktoram ir liela nozīme). Par vienu no galvenajiem padomju saimniecības bēdīgā stāvokļa iemesliem mēs varam minēt tās vienpusīgu attīstīšanu, kad visu pakļauj tikai militārām vajadzībām. Tieši militāro programmu īstenošana pamatīgi noplicināja valsts saimnieciskos resursus.

1964.g., pēc Brežņeva nākšanas pie varas, slepenībā bija izveidota PSRS aizsardzības padome, kuŗas pirmais uzdevums bija atrast līdzekļus padomju militāro programmu īstenošanai. 1970. gados padomju militāro spēku skaitliskais sastāvs pieauga no trīs līdz 5,5—6 miljoniem cilvēku. Neredzētā tempā pieauga raķešu skaits, tika būvēti tūkstošiem jaunu tanku, lielgabalu, lidmašīnu, helikopteŗu, modernizēta un palielināta kaŗa flote. Visas šīs programmas īstenošana kļuva iespējama, krasi samazinot līdzekļus, ko piešķirt civīlām vajadzībām, saimniecības nozarēm, kas ražo tautas patēriņa priekšmetus. Tieši šo militāro uzdevumu veiksmīga īstenošana kopumā padomju saimniecībai nodarīja smagus zaudējumus. Gorbačovs nedrīkst to atklāti atzīt, jo militārās celtniecības panākumus viņš uzskata par sociālisma panākumiem, partijas panākumiem, tādēļ no tautas slēpj, kādu cenu visi Padomijas iedzīvotāji maksā par militārizāciju un arī par nebeidzamo kaŗu Afganistanā.

Jāpiebilst, ka Latvijas un citu Baltijas valstu iedzīvotāji ar augstāku ražošanas kultūru, augstāku darba ražīgumu attiecīgi vairāk maksā par padomju militāriem izdevumiem, nemaz nerunājot par smagajiem upuŗiem asiņainā kaŗā Afganistanā. Stāvoklis patiešām kritisks, un nekādi Gorbačova solījumi kardināli šo stāvokli mainīt nevar, ja nemainīsies padomju režīma agresīvais militārais raksturs.

Lasītāju vēstules

ĻAUŽU PĀRVIETOŠANĀS

Kavējoties domās pie latviešu tautas okupētajā Latvijā, mūsu visu atzinums ir, ka lielākās briesmas latviešiem draud no pārkrievināšanas, nometinot lielas krievu un citu tautu masas Latvijā.

Der pārdomāt par notikumiem tālākā un tuvākā senatnē. Mēs visi skolā esam mācījušies par liela skaita zemgaliešu aiziešanu uz Lietuvu, kad vācieši bija iekaŗojuši Zemgali pirms kādiem 700 gadiem. Esam arī daudz lasījuši par franču protestantiem — hugenotiem, kas pēc vajāšanām Francijā (Bērtuļa nakts) lielā skaitā izceļoja uz citām Eiropas zemēm un Ameriku.

Pirmā pasaules kaŗa laikā ļoti liels skaits latviešu no Kurzemes un Zemgales devās bēgļu gaitās uz vēl vācu kaŗaspēka neieņemto Vidzemi un Krieviju. Pēc Latvijas atbrīvošanas kaŗa tikai daļa no bēgļiem atgriezās Latvijā. Daudzi bija aizgājuši bojā vai palika Krievijā.

Sākoties Otram pasaules kaŗam, no Latvijas un pārējām Baltijas valstīm vācu tautības iedzīvotāji repatriējās uz Vāciju. 1941. gada 14. jūnijā krievu izdarītās deportācijas uz Sibiriju bija tikai iesākums šīm nežēlīgām ļaužu pārvietošanām. Tās daudz lielākā mērā notika pēc otrreizējās krievu okupācijas. Krieviem otrreiz iebrūkot Latvijā, ļoti liels skaits latviešu devās bēgļu gaitās uz Vāciju, daudz mazāk uz Zviedriju. Otra pasaules kaŗa beigās čechi izdzina vāciešus no Sudētijas un poļi no Vācijas austrumu apgabaliem, pat no pilnīgi vāciskām pilsētām, kā Breslavas un Štetīnas (Štetīnā savā laikā no kuģiem izkrāva Berlīnes tirgum paredzētos Latvijas lauksaimniecības ražojumus). Šī ļaužu pārvietošana notika varmācīgā un nežēlīgā veidā.

Pēc Otra pasaules kaŗa izbeidza pastāvēt angļu un franču imperija (tās izbeidzās pat pēc uzvarēta kaŗa!). Nospraužot robežu starp Indiju un Pakistanu, liels skaits indiešu no Pakistanas pārvietojās uz Indiju un pakistanieši no Indijas uz Pakistanu. Šīs pārvietošanās bieži izraisīja asiņainu naida izpausmi.

Afrikā Alžīriju franči vēl ilgi uzskatīja par Francijas sastāvdaļu, jo tur dzīvoja daudz franču. Beidzot arī Alžīrija ieguva neatkarību, un franči, kā arī citi eiropieši, Alžīriju pa lielākai daļai atstāja.

Tuvos austrumos bijušā angļu kolonijā Palestīnā žīdi 1948. gadā nodibināja savu valsti Izraēlu. Laikā pirms pirmā pasaules kaŗa tur dzīvoja pavisam maz žīdu. Viņi tur pamazām ieradās, angļiem valdot Palestīnā. Nodibinoties neatkarīgai Izraēlai, tur dzīvojošie arabi aizgāja prom vai tika izraidīti. Turpat 40 gadus arabi — palestīnieši nesekmīgi mēģina atgūt savu veco dzīves vietu.

Sabrūkot krievu - komūnistu imperijai, notika liela tautu staigāšana. Tāpat kā katrs individs grib dzīvot savu dzīvi, arī katra no vairāk nekā simts sarkanā imperijā verdzinātām tautām gribēs dzīvot savu dzīvi savā zemē, bez svešinieku klātienes.

Latviešiem kā šeit, tā Latvijā, var interesēt un ir pārdomu vērti notikumi pēc Otra pasaules kaŗa tagadējā Polijā un Čechoslovakijā. It sevišķi tie būtu ņemami vērā Latvijā Kremļa iesūtītiem varasvīriem. Tiem zeme degs zem kājām.

Vecais Alks
Bafalo (N.Y.)

Ingrīda Vīksna

Jauna Anšlāva Eglīša luga Dziesmu svētkos Toronto

Režisors Māris Ubāns iestudē Spēli ar brāļiem

Dziesmu svētki trimdā jau sen vairs nav tikai svētki dziesmai — tie aptver un vieno arī daudzas citas mūsu tautas garīgās rosmes: tautas dejas, simfonisko mūziku, dzeju, teātŗa mākslu, populāro mūziku, tie vieno latviešus pāri jūrām un kontinentiem un ļauj satikties sen neredzētiem draugiem, radiem, veido jaunas draudzības un mīlestības!

Protams, Dziesmu svētki nekādi nav iedomājami bez teātŗa izrādēm, jo kuŗš gan nezina, ka bez ,,dziedātāju tautas'' mēs, latvieši, droši sevi varam apzīmēt arī par ,,teātŗa spēlētāju tautu''. Mēs mīlam skatuves mākslu, visos laikos esam varējuši lepoties ar talantīgu profesioņālu skatuves mākslinieku parādīšanos, un arī mūsu amatieŗu teātŗi trimdā, par spīti visiem nelabvēlīgajiem apstākļiem, spīvi turas pretī iznīcībai un palaikam kā spožu raķeti izšauj arī kādu jaunu talantu, jaunu lugu un veiksmīgi iestudētu izrādi.

Protams, tuvojoties svētkiem, — un cik nu tie vairs tālu, tikai daži mēneši, — mūsu aktieŗu saime dedzīgi strādā gar svētku izrādēm paredzēto lugu. Lomas sadalītas, aktieŗi cītīgi iedziļinās tekstā un rakturos, kas tiem jātēlo un kā to paredzējis teātŗa mākslas profesors Māris Ubāns, kuŗš jau divas reizes ieradies Toronto no Rietumu krasta, lai vadītu un pārbaudītu darbu. Māris Ubāns ir ar panākumiem un slavu apveltīts drāmas paidagogs un režisors, kas Losandželosā izpelnījies daudz uzslavu, suminājumu un godalgu. Viņa prombūtnes laikā režijas pienākumus veic viņa asistente torontiete Skaidrīte Leja, kas savas spējas kā aktrise un režisore pierādījusi gan uz kanadiešu, gan latviešu skatuvēm. Tātad sadarbība nodrošināta, attālumi pārvarēti, un Lieldienu brīvlaikā Māris Ubāns bija atkal šeit, lai strādātu gaŗāku laika sprīdi ar Toronto aktieŗiem.

Protams, aktieŗu satraukums un prieks strādāt ar tik ievērojamu režisoru ir liels, bet jo lielāks arī tāpēc, ka Dziesmu svētku rīcības komitejai izdevies iegūt šīm izrādēm mūsu rakstu mākslas seniora un meistara Anšlāva Eglīša jaunāko lugu — Spēle ar brāļiem, kas sacerēta trijās ainās ar epilogu. Kuŗš no mums, grāmatu un teātŗa mīlētājiem, gan nezina Anšlāva Eglīša spalvas asumu un stila žilbinošo vieglumu — viņa romāni un lugas, allaž gaidītas, izpirktas, pārrunātas un pārspriestas, ir ne tikai šeit, brīvajā pasaulē, bet par lielu naudu ar lielām bailēm, slepus un ar ilgošanos, meklētas un lasītas arī mājās Latvijā. Tur Anšlāva Eglīša darbi, gan oriģinālsējumā iemānīti, gan slepus pārrakstīti, iet no rokas rokā, ar čukstu un paldies balsī... Tas tādēļ, ka Anšlāvs Eglītis ar savu visredzīgo mākslinieka aci un veiklo spalvu allaž mācējis atklāt un parādīt mūsu dzīves skumjos un priecīgos pagriezienus, cilvēka dabas labestību un nešķīstību un komūnisma mācības maldus. Liekas, ka Anšlāvs Eglītis pāri cilvēku un notikumu ārējām, taustāmām kontūrām ar viszinīgu rentgena aci skata mūsu sarežģītākos dvēseles labirintus, kur bieži slēpjas ikdienā neiedomājami noslēpumi.

Ir dažādi veidi un stili, kā iedzīvināt savus skatuves tēlus, un Anšlāvs Eglītis bieži to dara it kā ar nevainīgu smaidu sejā un izbrīnu acīs, bet aiz viņa vienkāršajiem vārdiem slēpjas redzīga satirista asi trītais duncītis, kas it kā nejauši un negribot māk iedurt mūsu greizo dvēseļu vissāpīgākajās vietās... Šo satiras duncīti Eglītis veikli izmanto arī savā jaunajā lugā, pasmejoties par cilvēku morālisko bankrotu, par sabiedrības un kritiķu aizspriedumiem, par cilvēku vājībām un trūkumiem.

,,Vairāk nekā pagātne un neuzminamā nākotne mani saista pašreizējā pelēkā ikdiena'', apmēram tā Eglītis par savu jauno skatuves darbu izsakās vēstulē. ,,Pie šīs ikdienas pieder arī kuģu un gaisakuģu laupīšana, narkotiku un naudas kāru izlaideņu spiegošana par labu komūnistiem, īpaši Anglijā, pārdodot technoloģiju maskaviešiem. Rodas interesanti pārbēdzēji, kas vēlāk repatriējas un tad sūdzas, ka amerikāņu aģenti viņus ievilinājuši savos tīklos... Atgriezušies Maskavā, viņi sniedz intervijas Pravdai, un tur viņus reklamē kā lielus varoņus! Tāpat pie mūsu ikdienas pieder hazarda spēles, narkotika, terrora akti. Tas viss aizslīd gaŗām mūsu dienu tecējumam, mēs zinām šos faktus, bet tai pašā laikā rakstniekam rodas jautājums, ko drīkst un ko nedrīkst rādīt uz mūsu trimdas skatuvēm, īpaši jau Dziesmu svētkos! Sevišķi šo pēdējo apstākli man gribējās drāmatiski iztirzāt, un tā no minētajiem elementiem es mēģināju sastādīt ludziņu'', ar pazemīgu smaidu raksta autors.

Ka viņam tomēr lieka šāda pazemība, mēs visi zinām, — tās nav nekādas ,,ludziņas'', par kuŗām esam priecājušies! Kas gan neatceras Bezkaunīgos večus, Pa purna tiesu, Omartija kundzi, Kazanova mēteli, Galma gleznotāju, un citus Eglīša skatuves darbus, kas visi likuši skatītājiem gan raudāt, gan smieties pārdzīvojuma spēkā. Tā arī, lai autora izteiktās domas nenobaida skatītājus, — viņš jaunajā lugā pieskāries gan bīstamiem (vismaz latviešu sabiedrībā) tematiem, bet ar savu meistara roku radījis ļoti zīmīgus šodienas latviešu tēlus, risina latviskās ikdienas un politikas problēmas, kas visas savītas kopā asprātīgā spēlē.

Kaut nedrīkst atklāt lugas pārsteidzošo saturu un dažus noslēpumus, var gan pastāstīt skatītājiem, ka autors lugu nosaucis par — ,,Spēli'', tātad ne par komēdiju, ne traģēdiju vai dramu, bet tikai par — spēli, tā uzsvērdams tās īpatnējo raksturu. Lugā darbojas līdz ar ī lugas ,,režisors'' un ,,kritiķis'', kas bieži iejaucas lugas darbībā un mēģina apsaukt režisoru un pārtraucot aktieŗus.

Tas ir jauns, neparasts piegājiens mūsu drāmatiskajā literātūrā, un būs interesanti vērot, kā lugas īstais režisors — Māris Ubāns šo spēles triku atrisinās...

Ir cerība, ka uz svētkiem Toronto ieradīsies arī pats autors, kas sen nav redzēts šai pusē, lai būtu klāt savas lugas pirmizrādē. Tas būtu visiem skatītājiem un aktieŗiem vēl jo lielāks prieks!

Izraudzīto aktieŗu vidū redzēsim daudzus jaunās paaudzes pārstāvjus, — viena no galvenajām lomām uzticēta Jurim Brammanim, vēl no ,,jaunajiem'' redzēsim Lailu Gaiduli, Pēteri Ancānu, Pēteri Rudzīti, Martu Ozolu un vēl citus. Savas spējas jaunā režisora rokās spodrinās arī tādi pazīstami Toronto aktieŗi kā Valdis Martinsons, Liene Martinsone, Vija Vare, Vilnis Brastiņš, Hugo Miķelsons, Anna Briede, Maija Ķuze un Oļegs Bērziņš.

Biļetes tomēr jāsteidzas iegādāties laikus, jo, kaut paredzētas trīs izrādes, mēs labi zinām, ka Dziesmu svētkos teātris vienmēr bijis izpārdots! Un kur nu vēl šoreiz — ar Anšlāvu Eglīti un Māri Ubānu!

Tonija Krūka

Dziesmas izdzied visu, kas sirdij tuvs

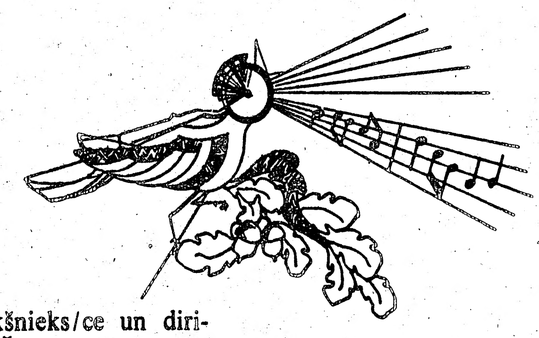

Lasot profesora Tālivalža Ķeniņa apceri par diriģentu un komponistu Arvīdu Purvu viņa sešdesmitajā dzimšanas dienā, iesēdos, kā Jānis Jaunsudrabiņš sacītu, ,,savās sapņu kamanās'' un aizbraucu sērst pie zīlēm.

Katru gadu pirms koŗa koncerta esmu noklausījusies gan lentē ieskaņotus mēģinājumus, gan visu koŗa programmu, lai rastos ierosinājums kādam rakstam laikrakstā.

Šoreiz zīlēm bijis tik cītīgi jāgatavojas diriģenta jubilejai, kā arī pašu gadskārtējam koncertam, ka nevienai no dziedātājām nav bijis laika atlidot uz dienvidiem un atnest kādu vēsti šādam ierosinājumam. Vienīgi koŗa priekšniece Monika Jonāne piezvanīja un ar lepnumu paziņoja, ka Arvīds Purvs komponējis un veltījis Zīlei dziesmu ar Indras Gubiņas vārdiem — Tumša nakte. Tai jābūt skaistai, jo katrai Indras dzejai it kā vijas cauri brīnumjauka melodija. Pirmatskaņojumā būs arī Imanta Saksa veltījums, tautasdziesmas apdare — Visi mani radi raud, kā arī Lolitas Ritmanes, Veronikas Strēlertes teksts, Rozes zem sniega — pasūtināts skaņdarbs, veltīts Arvīdam Purvam un Zīlei.

Šoreiz manas sapņu kamanas aizvedīs mani uz Zīles koŗa pirmsākumu, tā augšanu, veidošanos, mainīšanos. Katrs koris ir slēgta vienība, saime, liela ģimene, par ko rūpējas koŗa priekšnieks/ce un diriģents/te. Šinī gadījumā — Monika Jonāne un Arvīds Purvs, labākie no labākajiem.

Katrs, kas stāvējis kūmās pie jaundzimuša bērna vai koŗa šūpuļa, jūtas tiesīgs sekot tā augšanai un attīstībai. Zīles gadskārtējais koncerts man ir kā mīļa cilvēka dzimšanas diena, kas jāatceras ar sveicienu un velti. Šoreiz, sakarā ar kādreizējās dziedātājas Veras Leišupes aiziešanu mūžībā, domās pārskatu rindas pa balsīm. Tur vēl stingri turas koŗa ,,veterānes'', bet ne vairs vecajās, ierastajās vietās, jo klāt nākušas jaunuves. Arī priekšā, manā vietā, stāv jaunuve. Nav nemaz tik sen, kad man līdzās stāvēja neaizmirstamais otrais alts — Mirjāma Bērziņa. Vēl šodien ausīs skan viņas solo: runā akmens, runā kalns, runā vārpas druvā. Jā, Mirjāmas man vienmēr pietrūka. Ne tikai man, bet visām zīlēm un diriģentam. Mirjāma Bērziņa, Velta Uiska un Vera Leišupe piepulcinātas lielajam ēnu korim ,,mūzikas klosteŗos svētos, melodijas kur staigā...'' Vairākas sēž klausītāju rindās un ar lepnumu klausās sava koŗa varēšanā. Sirsnīgs smaids atplaukst viņu sejās, vērojot jaunās zīles, kas korim atnesušas jaunu pavasari.

Jā, nav brīnums, ka pat vismazākajos latviešu pagastos ir koŗi, jo ,,bez dziesmas latvietis zaudētu savu seju. Dziesma ir atpestījums, tā izdzied visu, kas sirdij tuvs. Latvietis dziesmā runā tikai par to, ko mīl; ienīsto neapdzied.'' (Zenta Mauriņa).

Kādu rītu, kad vēl strādāju kanadiešu skolā, klausījos Zīles koŗa iedziedāto skaņu plati. Viens no maniem kollēgām, mācīts mūziķis, pavēra durvis, palika tur stāvot un klausoties. Kad pirmā puse bija atskaņota, viņš vaicāja, vai tas esot kāds operas koris. ,,Nē, Bil, tas ir mans koris, kur katru otrdienu braucu uz mēģinājumu,'' smiedamās atbildēju.

Nākamā Zīles koncertā klausītāju rindās sēdēja Bils un vēl pieci skolotāji ar savām kundzēm. Viņi nespēja saprast, ka korim nav plašākas ievērības, kā arī, kāpēc zīles nedzied angļu valodā. Šo sveštautiešu vārdi un sirsnība bija labi domāti, bet mūsu mērķis neizprast. Atbildēju: ,,Angliski dzied un runā puse pasaules, arī mēs to varam, bet to, kas mūsu sirdij tuvs, varam tikai latviski izdziedāt.''

Zīles gadskārtējā koncertā 1986. gada 20. aprīlī, pl. 17.00 Hart House Great Hall dzirdēsim 13 latviešu autoru oriģinālāldziesmas un tautasdziesmu apdares a capella, kā arī vijoles, čello un klavieŗu pavadījumā.

Hamiltonā

Tuvais un tālais vārdos un skatos —

dzejnieces Ainas Zemdegas dzeja un proza

autores lasījumā

26. aprīlī, plkst. 19.00

H.L.B. NAMĀ, 16 QUEEN STR. N.

Dr. P. Vasariņa ievads un slīdīšu ilustrācijas.

VISUS LAIPNI IELŪDZ

H.L.B. DĀMU KOMITEJA

Vilis Hāzners

Draudi Latvijas nākotnei

Ieskats okupētās Latvijas dzīvē 1985. gada otrā pusgadā

Latvijas komūnistiskās partijas ,,šaurās vietas''

Komūnistu valodā (vai žargonā) viņi visas tās vietas, kur kaut kas neveicas, sauc par ,,šaurajām vietām''. Un tādas arī viņi paši atrod vai ik uz soļa katrā dzīves jomā, it sevišķi saimnieciskā laukā. Viņi paši negrib aptvert, ka te visās ,,šaurajās vietās'' ir viņu iekārtas un sistēmas vaina.

Šajā noslēguma 1985. gada apskata nodaļā pakavēšos pie tām ,,šaurajām vietām'', kuŗas šķiet viņu iekārtā nekad nebūs pārvaramas un par kuŗām arī visbiežāk viņi mēdz runāt.

Viņi gan visvairāk vainas vienmēr uzveļ buržuāziskai ideoloģijai, jo viņu pašu ideoloģiskais darbs ir ne pārāk skaidrs un ne katrs komūnists to ievēro.

,,Partijas darbs visās jomās ir ļoti vājš. Literatūra un māksla neuzrāda pilnu atdevi komūnismam. Ne visiem darbiniekiem, pie tam ļoti daudziem, ne visi darbi ir pa spēkam. Daudzi izmanto ļaunprātīgi savu dienesta stāvokli. Žūpība zeļ un zied. Valda mantrausība, kukuļņemšana, sociālistiskā īpašuma izlaupīšana. Tiek izrādīta bezprincipu reakcija pret vadītāju un veselu kollektīvu sliktu darbu, iecietība pret skaistu frāžu lietošanu un bezdarbību, liberālisms pret partijas un valsts disciplīnas pārkāpējiem un grāvējiem.

Trūkst politiska asuma. Slikti vada komjaunatnes darbu. Daudziem komūnistiem ir ienākumi bez darba. Netiek izpildīti darba plāni (Jelgavā partija solīja visus celtniecības darbus nobeigt 1982. gadā, nav nobeigti vēl tagad.). Netiek paaugstinātas ražošanas cenas līmenis. Pārāk daudz ražo brāķi, tikai 58 proc. ražojumu ir ar kvalitātes zīmi. Daudzi uzņēmumi ražo preces, kuŗas nekur nepieprasa. Galīgi aizlaista postā lauksaimniecība. Nesamērīgi lieli trūkumi celtniecībā, būvmateriālu ražošanas organizācijā, plānošanā, projektēšanā, materiālu apgādē...

Pienācis laiks nevilcinoties nodibināt kārtību visās vietās. Tas attiecas uz visām ministrijām, visiem resoriem.

Ļaužu apgāde ar nepieciešamām precēm jānokārto līdz iespējamiem sīkumiem. 17. augustā no amata pienākumiem atbrīvoja Latvijas Patērētāju biedrību savienības valdes priekšsēdi P. Krūmiņu par necienīgiem pārkāpumiem un izslēdza no partijas. Viņa vietā nāca vietnieks Ivars Strautiņš, dz. 1942. gadā). Bet vai to spēku kāds viņam ir, pilnīgi lietā liks? VH).

Jārūpējas, lai tauta tiktu paēdināta. Jāizbeidz stāvēšana rindās. Jānokārto veselības aizsardzības jautājumi, kur arvien daudz trūkumu. Jānokārto dzīvokļu jautājums. Jāuzlabo darbs visās bērnu iestādēs un skolās.

Un beidzot — jāuzlabo ideoloģiskās un politiskās audzināšanas darbs. Šim darbam līdz šim ir trūcis jaunu iezīmju, emociālas iedarbības dziļums. Jānokārto efektīvāk audzināšana darbam, tā organizēšanā ir daudz formālisma, novecojušās pieejas un metodas. Jānostiprinās cīņā pret sīkīpašniecisko psicholoģiju, patērniecisku noskaņojumu, mantrausību. Jāpiešķir ideoloģiskam darbam konkretāks un mērķtiecīgāks raksturs, jāpastiprina šķiriskā, patriotiskā un internacionālā audzināšana (rusifikācija? VH). Jāveido pilnīgāka militāri patriotiskā audzināšana. Vairāk jācīnās pret naidīgo ideoloģiju. Dziļi jāpārkārto vidēji speciālo mācību iestāžu darbs. Literatūrā un mākslā vēl daudz kas neatbilst tautas pieaugošajām garīgajām vajadzībām.

Par maz uzņem jaunus biedrus komūnistiskajā partijā.

Aicina «Politiskā grāmata»

Drīz sāksies jaunais mācību gads politiskās izglītības sistēmā. Lielu popularitāti propagandistu, politinformatoru, partijas, arodbiedrību un komjaunatnes darbinieku vidū iemantojis veikals «Politiskā grāmata» (Ļeņina ielā 38). Ik dienas te iepērkas apmēram pusotra tūkstoša cilvēku. Sobrīd veikals saņēmis daudz sabiedriski politiskās literatūras jaunumu, tai skaitā: «PSKP izziņu krājums» latviešu valodā, «Ateista rokasgrāmata». Veikalā var iegādāties izdevumus, kas stāsta par pasaules proletariāta vadoņa V. I. Ļeņina līdzgaitniekiem, par padomju dzīvesveidu un vēl daudz citu grāmatu. Lielā izvēlē ir plakāti un citi uzskates līdzekļi

Attēlā:

* Veikala vadītāja Antoņina Semjonova un pārdevēja Arija Bartkeviča iepazīstas ar izdevniecības «Avots» apgādā tikko iznākušo sabiedriski politisko literatūru.

G. Maidanova foto

RIGAS BALSS Pirmdien, 1985. g. 9. septembrī

VĒSTULES AR KOMENTĀRU

Solījumi, solījumi...

«Jau ilgu laiku nevaru iegādāties nekādus līdzekļus mušu iznīcināšanai. Agrāk bija lipīgas lentas — mušpapīri, bija speciālas lapiņas ar kukaiņu indi. Atceros, kādreiz daudzās vietās bija izlikti plakāti «Mušas — infekcijas pārnēsātājas, iznīciniet tās.» Mušas ir visur, un tās kā saimnieces jūtas gan dzīvokļos, gan veikalos.

G. Zakrevskis»

«Ja mušas mācētu runāt — viņu sakāmais mums, cilvēkiem, varētu izklausīties apmēram šādi: «Cik gan par mums nav rakstījuši un žēlojušies par mūsu nekaunību un uzmācību! Bet mēs par to nemaz nebēdājam — tāpat lidojam, kur mums patīk! Cik gan nav runāts par mūsu iznīcināšanu ar lipīgo lentu palīdzību! Bet mēs no šīm runām nebaidāmies — zinām, ka mums ir labvēļi, kuri par mušpapīra ražošanu spriež gadiem ilgi — tas esot tik sarežģīti, un nav noskaidrots, vai vispār vajadzīgi... un nevar vien vienoties, kā vislabāk mūs iznīcināt. Laba dzīve mums, mušām!»

A. Kadiķe,
skolotāja»

No redakcijas: Lasītājiem taisnība. Par mušu «problēmu» runājam jau gadiem ilgi, bet nekādu pārmaiņu acīmredzot kā nav, tā nav.

Iejutoties to cilvēku lomā, kuru mājās nav glābiņa no mušām, arī mēs mēģinājām tikt pie kāda šī kukaiņu iznīcināšanas līdzekļa. Visvienkāršākais ceļš, šķiet, būtu uzgriezt telefona numuru 229335 (Rīgas saimniecības preču tirdzniecības uzņēmuma izziņu dienests) un uzzināt, vai kāds no «pretmušu līdzekļiem» ir pārdošanā un kur to var iegādāties. Taču, kad divas dienas pēc kārtas ik pa brīdim tika veltīgi griezti šie cipari, pārliecinājāmies, *ka tā ir neauglīga nodarbošanās. Šis telefona numurs nepārtraukti bija aizņemts, bet tajās retajās reizēs*, kad izdevās izdzirdēt savienojuma signālu, neviens necēla klausuli. Tiesa gan, vienreiz paveicās. Atsaucās balss, kas informēja: «Izziņas». Kad uzdevām jautājumu, balss apgalvoja, ka neko nevarot sadzirdēt. Kad jautājums tika atkārtots, runātāja pie klausules ieteica pārzvanīt vēlreiz. Tas, protams, neizdevās nedz tajā, nedz arī nākamajā dienā. Neviens nešaubās par to, cik progresīva, ērta, vajadzīga un visādā citādā ziņā pozitīvi vērtējama apkalpošanas forma ir izziņas pa telefonu. Bet, ja tās nav iespējams sazvanīt, tad šī lieliskā iespēja zaudē savu jēgu. Vai nu ieviešot papildu telefona numurus, vai kā citādi, bet saimniecības preču tirdzniecības uzņēmumam vajadzētu rast iespēju kaut kā normalizēt izziņu dienesta darbu.

Un tā, uz izziņu dienesta palīdzību vairs necerot, apzvanījām vairākus saimniecības preču veikalus, visur uzdodami vienu un to pašu jautājumu: «Kādus līdzekļus mušu iznīcināšanai varat piedāvāt?» Lūk, atbildes. Saimniecības preču tirdzniecības uzņēmuma 38. veikals (Ļeņina ielā 82): «Nav nekā.» 39. veikals (Centrālajā kolhozu tirgū): «Nav nekādu, pilnīgi nekādu. Arī «Dihlofosa» nav.» 25. veikala 1. sekcija (Mārupes ielā 5) uz jautājumu vispār neatbildēja, nolika klausuli.

Aina tātad skaidra. Situācija vēl bēdīgāka nekā pagājušajā vasarā, kad bija nopērkams vismaz «Dihlofoss» (pret kura lietošanu daudziem ir pamatotas prentenzijas), retumis arī lipīgā masa «Muksīds». Pērngad 13. septembra «Rīgas Bālss» numurā bija publicēts feļetons «Ar lielgabalu... pa mušām», kurā autore centās rast atbildes uz daudzu lasītāju uzdoto jautājumu: «Kur palicis mušpapīrs, kad tas atkal būs pārdošanā?» Kādreiz šīs lipīgās lentas ražoja ķīmiskā rūpnīca «Spodrība» Dobelē, tagad tas vairs netiek un netiks darīts, jo pārāk šauras ir telpas; nav vajadzīgo iekārtu. Pērngad nebija izdevies noorganizēt mušpapīra iepirkšanu ārpus republikas. Arī šogad situācija nav mainījusies. Neviena no dažādu resoru un organizāciju atbildēm materiālā «Ar lielgabalu... pa mušām» nesolīja neko īpaši iepriecinošu attiecībā uz mušpapīriem, toties vairākas no tām deva cerības, ka varbūt tuvākajā nākotnē varēsim mušas apkarot ar citiem, efektīvākiem līdzekļiem. Kas zina — varbūt elektroslazds lidojošo kukaiņu ķeršanai izrādītos lietošanai vēl ērtāks nekā mušpapīrs? Diemžēl par to pārliecināties nevaram, jo šī ierīce acīmredzot vēl joprojām atrodas izstrādes un ieviešanas stadijā. Varbūt mēs priekšroku dotu Līvānu stikla rūpnīcas izstrādājumam — *pudelei mušu ķeršanai, kuras ražošanu bija plānots uzsākt jau šogad?* Un beigu beigās, iespējams, nemaz pelama nebūtu arī «Muksīda» tipa lipīgā masa, kuras ražošanas tehnoloģiju pērngad izstrādāja zinātniskās ražošanas apvienībā «Progress», bet kuru veikalos pagaidām vēl velti meklēt? Jā, kas zina... Jo ieceres joprojām ir tikai ieceres un solījumi — tikai solījumi. Bet, lai atbrīvotos no mušām, neatliek nekas cits kā primitīvā veidā tās sist ar pletni vai kādu citu priekšmetu.

Uz lasītāju vēstulēs uzdotajiem jautājumiem gaidīsim atbildes no Latvijas PSR Vietējās rūpniecības ministrijas, Latvijas PSR Patērētāju biedrību savienības un Rīgas pilsētas saimniecības preču tirdzniecības uzņēmuma. Turklāt ceram, ka šoreiz sagaidīsim ne tikai atbildes un solījumus vien, bet arī iespēju veikalos iegādāties mušu apkarošanas līdzekļus.

Pietiks. Tie visi ir citāti no Latvijas KP CK pirmā sekretāra Borisa Pugo runas 1986. gada 24. janvārī — partijas XXIV kongresā Rīgā. Saprotams, šo runu apstiprināja PSKP CK pirmais sekretārs Michails Gorbačovs Maskavā. Viņi abi arī nolika prasību visas šīs ,,šaurās vietas'' ,,aizmūrēt'' līdz 2.000 gadam. Bet vai tas tā notiks? Neaizmirsīsim, ka Latvijā un taču arī citās padomju republikās pretestība un nesamierināšanās ar komūnismu nevis mazinās, bet gan pieaug tāpēc vien, ka šī valdīšanas sistēma ,,neiet''. Vienīgi šīm komūnisma apspiestām tautām ir jāiztur. Un lai izturētu, jāatbild par to arī mums, kas dzīvojam brīvajā pasaulē.

Komponista Jāņa Norviļa 80. gadskārta

Arvien mazāka kļūst mūsu aktīvo latviešu komponistu — senioru saimīte: 1983. gadā Milvoku dziesmu svētkos un citos sarīkojumos atzīmējām Anglijā dzīvojošā komponista Helmera Pavasara 80 gadus, 1984.g. ar apvienotu koŗu koncertu svinējām Jāņa Kalniņa 80 g. jubileju, 1985. g. savu 80. dzimšanas dienu dzimtenē piedzīvoja Arvīds Žilinskis. Šogad komponists Jānis Norvilis var atskatīties uz savas dzīves nostaigātajiem 80 raženajiem gadiem. Viņš dzimis 1906.g. 25. janvārī Liezeres pagasta Kalna dzirnavās (Madonas apriņķī), kur viņa tēvs bijis dzirnavnieks, kalējs un arī lauksaimnieks. No tēva komponists arī mantojis pirmos mūzikālos impulsus.

Jānis Norvilis ir trīskārtīgs Latvijas valsts konservātorijas brīvmākslinieks. Viņš absolvējis gan profesora Jāzepa Vītola vadīto kompozicijas teorijas klasi, gan A. Dauguļa klavieŗu klasi, tāpat arī E. Kupera vadīto diriģentu klasi. Šie astoņi gadi (1922—1930) ir viņam pagājuši nemitīgā mūzikas studiju darbā, kas vainagojušās viņa raženā mūža gaitās un bagātajā kompoziciju klāstā.

Jau būdams konservātorijas audzēknis, J. Norvilis māca dziedāšanu Pļaviņu ģimnazijā. Vēlāk viņš pāriet uz Siguldas ģimnaziju, kur diriģē arī šī novada dziesmu svētkus. Trīsdesmitie gadi tad nu ir arī Jāņa Norviļa radošās mūzikas sākums, kad iznāca viņa dziesmu krājums vīru koŗiem, pa lielākai daļai romantiskā iecerē, ar J. Ziemeļnieka un J. Trimdas—V. Veldres tekstiem kā Vasara, Lietus u.c. Tad radās arī viņa patriotiskā garā rakstītā Vakarjunda — Svēts mantojums (L.Breikšs) Šo dziesmu uz kaŗa ministra Jāņa Baloža rīkojumu atskaņoja Rīgas garnizona kareivju koŗi orķestŗa pavadījumā mūsu Brīvības pieminekļa atklāšanā — paša autora vadībā. Pieminekļa atklāšana bija ļoti svinīga: parādē piedalījās ne tikai kaŗavīri, bet arī visi Rīgas studenti un vidējo mācības iestāžu audzēkņi. Parādes maršā pa bataljoniem aizsoļoja esošie un nākamie Latvijas kaŗavīri. Kopš tā laika Brīvības pieminekļa sardzes maiņu laikā arvien atskaņotas J. Norviļa Vakarjundas pēdējās taktis, simboliski sveicinot un atgādinot latviešu jaunatnes mūžīgo solījumu Brīvības pieminekļa atklāšanas dienā, kas atbalsojās arī nacionālās armijas kareivju soļu dimdoņā un ieroču šķindēšanā. Jo — svētīts tas, kas drošs par viņu krīt! No zemes šīs mēs izauguesam, Par zemi šo mums galva jānoliek! Ka tie nebija tukši vārdi, to pierādīja vēlākās mūsu leģionāru cīņas.

Aktīvi arī Jānis Norvilis piedalās Latvijas mazpulku kustības kultūrālā izveidošanā. Viņa ierosmē un vadībā iznāca Mazpulku dziesmu krājums ar 150 dziesmām. Mazpulcēni bija tie, kas rūpējās par latviešu lauku sētas glītumu un tīrību zem baltzaļā karoga. Šai nozarē J. Norvilis radīja daudz jaunu dziesmu, kā Daugav' abas malas, Zeme — mūsu laime un arī Viļa Veldres skaisto — Dzimtene:

Tur es augu, tur es aru
Katru gadu vagas tā,
Lai es ilgi dzīvot varu
Sava tēva pagastā.

Arī Jāņa Norviļa skaņās tērptā Ilzes Kalnāres dziesma Piebaldzietes precinieks (Lai nu paliek šoruden) jau sen iegājusi tautā kā tautas dziedājums. Tāpat nevaram iedomāties mūsu koŗa dziesmu repertuāru bez J. Norviļa Balsīm (J. Miesnieks). Kam drosme ir un goda prāts (Kārlis Ulmanis), Kur kviešu druvas līgo, Iz mūžiem dzirdu (Andrejs Eglītis, veltījums Dainas korim Toronto), Zāļu diena (J. Ezeriņš) u.c.

Vācu laikā J. Norvilis strādā Rīgas tautas teātrī par mūzikālās daļas vadītāju, Kā latviešu gaisa spēku izpalīgu mūzikālais vadītājs J. Norvilis dodas uz Vāciju, kur tad arī radušās vairākas viņa dziesmas kaŗavīru soļu taktsmērā, kā Klip, klap, tāpat skumīgā Jelgava un četrbalsīgs harmonizējums dziesmai Ak, teci jel, saulīt'.

No 1945.—1949. gadam J. Norvilis vada Blombergas latviešu nometnes kori, darbodamies līdz ikvienā latviešu pasākumā, pat mēģinot nodibināt latviešu operu, kur Jānis Mediņš diriģētu orķestri, Jānis Norvilis kori un par režisoru darbotos Vilis Lapenieks. Bet — sākās izceļošanas, un Jānis Norvilis 1950. gadā ieradās Kanadā, kur saņēma ērģelnieka darbu Pembrukā. 1957. gadā viņš dabū darbu Kičenerā — lielajā luteraņu Pētera baznīcā. Bez kavēšanās vēl tai pašā gadā Jānis Norvilis nodibina Kičenerā jaukto latviešu kori, kas jau 1958. gadā 22 personu sastāvā piedalās Ņujorkas dziesmu svētkos. Tur dziesmu svētku kopkoris atskaņoja arī J. Norviļa dziesmu Noriet saule vakarā. Vai visos trimdas dziesmu svētkos šis raženais komponists aktīvi piedalās — gan kā koŗu virsdiriģents, gan arī kā ērģeļu solists, nemaz neminot arvien viņa dziesmu atskaņošanu.

1965. gada Kanadas latviešu dziesmu svētku biedrības dziesmu konkursā Jānis Norvilis saņem pirmo godalgu par dziesmu Māsas pūrs. Jānis Norvilis ir viens no tiem retajiem latviešu komponistiem, kas komponējis latviešu dainas. 1965. gadā iznācis viņa Garīgo koŗa dziesmu krājums, kur atrodamas arī viņa paša nosauktās Dieva dziesmas (teksti — latviešu tautasdziesmas, meldijas — oriģinālbalsis).

1971. gadā šis jaunais pasākums vainagojas ar DV godalgoto dziesmu krājumu Senā gadskārta latviešu tautasdziesmās iznākšanu. Jau no dievturu draudzes laikiem Rīgā Ernesta Brastiņa vadībā, jau no pašiem pirmajiem kokļu ansambļiem J. Norvilis ir saredzējis un izjutis mūsu dainu tālākās iespējas. Tad nu viņa 70 gadu jubilejas koncertā ērģelniece Anita Rundāne atskaņoja viņa Sonātu (Dziesma Daugavai), Svītu Nr.2 (Tumša nakte, zaļa zāle), Svītu nr. 1 (Tek saulīte, Maza biju etc.).

Darbojoties Kičeneras luteraņu draudzē par ērģelnieku, Jānis Norvilis piedzīvo arī grūtus brīžus: vietējais mācītājs, kam mūzikas laukā maza izglītība, vēlas, lai viņš spēlē tā un to, kas viņa mūzikālajai izglītībai un sirdsapziņai nav pieņemams. Šīs likstas nu Jānis Norvilis stāstījis mūsu latviešu mācītājam, viesodamies Sidrabenē. Šai sakarā viņam sirmais mācītājs Čops teicis: „Jāni, tu vairs neesi no jaunajiem, tev šī ērģelnieka vieta ir vajadzīga maizes darbam. Klausi vien, ko no Tevis prasa Tavs mācītājs: ja liek — stādi arī siļķes!" (labi zinādams, ka no tām nekas neaugs).

Vēl šodien Jānis Norvilis raksta un komponē, atrazdamies savas gādīgās kundzes Ernas mīļā aprūpē. Lai ražīgajam dzimtenes mīlestības apgarotajam komponistam Jānim Norvilim gaiša mūža novakare un veselība!

Austra Andersone-Plampe

No Gunas Kūlnieces atvadoties

Latviešus brīvajā pasaulē pārsteigusi gandrīz vai neticama un skumja vēsts. Šā gada 24. janvārī, tikai 54 gadu vecumā, no dzīves skatuves aizgājusi iemīļota, izcila Austrālijas aktrise, režisore, paidagoģe, sabiedriska darbiniece un pāri visam — jauka latviete. Gunas Kūlnieces vairs nav... Šo zaudējumu, protams, vissmagāk izjūt aizgājējas atvasītes, dzīves draugs un piederīgie, bet satriekti ir arī Austrālijas Latviešu teātŗa (Melburnā) ļaudis un skumst brīvās pasaules mūsu teātŗa mākslas cienītāji, kam bijusi iespēja Gunu Kūlnieci iepazīt, kā arī baudīt viņas varēšanu skatuves mākslā.

1974. gadā minētais teātris viesojās ASV un Kanadā, kad arī Guna piedalījās divi iestudējumos (mežones Mairas „Totemā" un Edītes Rollo „Tupenī" lomās). Skatuves gaitas sākusi sešdesmitajos gados, pēc Amerikas Latviešu teātŗa Austrālijā studijas pirmā izlaiduma. Lomu klāstā bijušas tādas atšķirīgas lomas kā Leksīte (Ķīnas vāzē) un Jakobīne (Minhauzena precībās), kā arī aizgājējas iemīļotākā — Abigeila (Kurpurru) u.c. Vadījusi režijas un parallēli ļoti enerģiskam darbam latviešu teātrī radusi iespēju piedalīties arī Melburnas universitātes teātŗa uzvedumos, kā arī televīzijas kriminālfilmu serijās. Guna Kūlniece bija arī pazīstama sabiedriska darbiniece, un viens no viņas sapņiem bija redzēt Austrālijas latviešu īpašuma Dzintaru drīzu un pilnīgu izveidošanu. Respektējot aizgājēju, draugi un cienītāji nolēmuši radīt vienu telpu Dzintaros ar Gunas Kūlnieces vārdu. Katrs ziedojums šai sakarā būs gaidīts. Lūgums tos sūtīt Dzintaru valdes priekšsēdim I. Kapsim, 7 Weyburn Court, Heidelberg/Vic/3084, Australia ar atzīmi: G.Kūlnieces piemiņai. Čeki rakstāmi uz Dzintaru vārda.

Atvadoties no mūsu pāragri aizgājušās mākslinieces, līdzi lai iet arī šo rindiņu rakstītāja paldies par Te runā Stariņš, Bez siltām vakariņām un Klematupes Elmera iestudējumiem un ievešanu tautās Austrālijā! Paldies, Guna, par lielo darbu, entuziasmu, dalīšanos ar domām un interesanto, jauko saraksti! Tu un Tava sirsnība no atmiņas nezudīs, bet... žēl gan...

Gunārs Grieze

Pateicība

Izsakām sirsnīgu pateicību dziedonim *prof. J. Kļaviņam* par tālo ceļu mērošanu un lielisko un izcili sniegto koncertu pulkv. O. Kalpaka un Latviešu leģiona dienu atceres sarīkojumā Londonā. Novēlam, lai daudzi jo daudzi viņa sniegtie koncerti arī nākotnē iepriecinātu mūsu un cittautiešu koncertdziesmu cienītāju saimi.

Daugavas Vanagu Fonda valde Lielbritanijā

TAKOMA

● Gadskārtējais Ziemeļrietumu DV apvienības vanadžu kopas bazārs Takomā atkal bija pulcinājis kuplu apmeklētāju saimi. Sadraudzības pēcpusdienu, kā to pašas vanadzes nosaukušas, atklāja kopas vadītāja Alise Felzenberga. Ievadvārdus teica māc.Edm. Mačs.

DV apvienības priekšnieks Austris Ķirsis pasniedza latviešu kaŗavīru saulītes rosīgākajām vanadzēm — Dagmārai Belkovskai, Mirdzai Ješauckai, Ērikai Ķirsei, Emīlijai Rozenfeldai, Valijai Sproģei, Irmai Ullei, Dzintrai Valdniecei un Līvijai Vērzemniecei.

LONDONA, ONT.

● DV Londonas nodaļas vanadžu kopa arī šogad rīkoja gadskārtējo Pūpolu svētdienas tirdziņu. Bagātīgā izvēlē bija dabūjami pīrādziņi, kūkas, tortes, pascha, dzeltenmaize, ūdenskliņģeŗi, smalkmaizītes, saldskābā un rupjā rudzu maize. Visi cepumi gatavoti pēc Kanadas vanadžu izdotās pavāru grāmatas receptēm. Ieteicu šo grāmatu iegādāties ikvienai namamātei — atradīsit receptes garšīgiem ēdieniem un cepumiem. Grāmatas cena 12.00 dol.

Labvēļi bija saziedojuši vērtīgu un plašu bazāra mantu klāstu. Ātri izpirka mantu loterijas lozes. Arī japāņu izlozē bija vairāki skaisti un kārdinoši laimesti.

Sietlas Trejdeksnīša dejotāji Ineses Graudiņas vadībā iepriecināja sadraudzības pēcpusdienas apmeklētājus ar skaistu tautas deju virkni. Pēcpusdiena ieilga līdz vakara stundai ar mūziku, dziesmām un dejām.

L. Šv.

Cepumus ar kafiju varēja nogaršot turpat telpās, sēžot pie galdiņiem ar pavasaŗa ziediem un klausoties latviešu mūzikas skaņās. Tirdziņš bija labi apmeklēts.

Klāt bija DV Kanadas valdes priekšsēdis Gundars Brikmanis un Londonas nodaļas valdes priekšsēdis Rolfs Alksnis. Tirdziņu izkārtoja vanadžu kopas vadītāja Marta Brikmane ar palīdzēm Dz. Stiraju, A. Sarmani, G. Biti, V. Alksni, M. Dambenieci, M. Aukmani, V. Blaubergu, J. Eirodi, A. Tampu un I. Clark. Naudas lietas kārtoja nodaļas kasieris Ojārs Zers.

Paldies vanadzēm par garšīgiem cepumiem un sarūpēto kafiju, kā arī par draudzīgo gaisotni, kuŗā apmeklētāji un rīkotāji jutās ļoti omulīgi. Gaidīsim atkal nākošo vanadžu sarīkojumu.

R. O.

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

Arnis Akmentiņš

Arģentīna nav Lejputrija

(16. turpinājums)

Es arvien šo mielastu izmantoju, lai nākamā dienā varētu iztikt ar gabalu sausas maizes vien. Tā katru mēnesi varēju iekrāt dažus pezo vairāk, ar ko palīdzēt savējiem Saltā. Vēlāk ar garšīgiem pīrāgiem un vēl citiem arabu gardumiem iznāca aizvien biežāk mieloties pavisam cita iemesla dēļ. Sākumā nemaz neievēroju, ka dona Zulma vienmēr iekārtoja tā, ka man nācās sastapties ar seņoritu Alefu — šīs tirgotāju ģimenes vienīgo atvasi. Ciemā klīda valodas, ka dons Salims savai meitai pūrā līdzi došot simts tūkstošus pezo, ja tikai kāds precinieks gadītos... Jā! Esmu dzirdējis, ka Arabijā sievietes staigājot aizplīvurotām sejām. Vai tas taisnība?

— Tā saka. Bet tagad varbūt vairs nē. Skaidri nezinu. Neesmu tur bijis.

— Nu, nebūtu brīnums, ka vēl tagad viņas tā staigātu! — apgalvo dons Antonino, no jauna piepildīdams mates trauciņu ar verdošu ūdeni. — vismaz starp šejienes arabietēm neesmu redzējis nevienu, kas būtu glīta. Gandrīz visām viņām ir melni saru mati, strups kartupeļa deguns un biezas lūpas. Seņoritai Alefai vēl trūka pāris priekšzobu, uz tuklā pakakles kuņa dīga tumši bārdas rugāji, un abas acis šķielēja uz deguna saknes pusi. Bet kāda man daļa, kā viņa izskatās? — tā es toreiz domāju. — Ja varu mieloties ar mājasmātes cienastu, tad viena alga, ka dona Zulma jokodamās mani sauc par znotiņu un pie galda man jāsēž blakus šai jaunavai.

Pirmās aizdomas, ka vecā arabiete mani pa nopietnam nolēmusi saprecināt ar savu meitu, man radās kādu vakaru, kad pie dona Salima ciemos bija atnācis klibais ,,rusopolako'' Zilbersteins, kuram laukuma malā iepretim pilsētas valdes namam, policijas ,,komisarijai'' un baznīcai piederēja drēbnieku darbnīca un vīriešu galantērijas preču veikals. Ar dzeltenu centimetru mēru viņš mērija mājastēva augumu un izmēru pierakstīja biezā grāmatā, kas vaļā atvērta gulēja uz galda.

— Jūs neesat neko daudz mainījies! — tagad pierakstīto ar kādu iepriekšējo ierakstu salīdzinādams, seņors Zilbersteins teica. — Tikai jostas vietā knapi divdesmit centimetru vairāk.

Pēc tam viņi abi ar donu Salimu pētīja citu vēl biezāku grāmatu, uz kuras lapām bija salīmēti dažādu vilnas audumu paraugi. Beidzot nosprieda, ka svārkus šūs no melnas vilnas drānas, bet bikses tādā pat krāsā ar platām, parallēlām, gaiši pelēkām svītrām. Tāda esot jaunākā angļu valstsvīru un diplomātu mode. Vēl drēbnieks rādīja modes žurnālus, kur krāsainos attēlos varēja redzēt staltus seņorus ar saskrullētām ūsām, baltu krūtažu, svītrainām biksēm un pelēkām getrām kājās.

— Ai! Muchacho (zēns) Antonino! Te felicito! (Tev vēlu laimes) — mani ieraudzījis, seņors Zilbersteins lišķīgi glaimoja. — Nāc, lai pie viena arī tev noņemu mēru!

— Par ko man? — es nevarēju saprast. —Man uzvalka nevajag!

— Nu, neraizējies! Gan vajadzēs! Ātrāk, nekā to vari iedomāties! — uzmudinot teica dons Salims.

— No, no! — nojauzdams ko nelāgu, es strīdējos pretim. — Man nav naudas, lai tādu greznību samaksātu!

— Ha, ha! Par naudu nebēdā! Tu manis labā bieži esi vairāk un smagāk strādājis nekā savam patronam. Un vai par to es tev esmu maksājis kādu algu? No labas sirds tu man esi palīdzējis, un to es gribu atlīdzināt. Pēc pāris mēnešiem būs Navidad (Ziemsvētki). Vai tev nepatiktu kādreiz ietērpties skaistās svētku drānās?

Protams, ka patiktu! Un kā vēl! Bet no priecīgā pārsteiguma es biju kļuvis kā mēms. Stāvēju telpas vidū kā pārakmeņojies un droši vien muļķīgi smaidīju. Šādu izturēšanos dons Salims iztulkoja kā piekrišanu un, draudzīgi no mugurpuses rokas uz pleciem uzlicis, stūma mani uz seņora Zilbersteina pusi.

— Neraizējies, jaunekli! — viņš mani drošināja. — Lai nepaliktu parādnieks, es tev uzvalku dāvinu.

Tai brīdī jutos bezgala laimīgs, jo sapņi reti kad dzīvē piepildās tik reālā veidā. — Desmit miljonu paldies tev, Sanantonio, mans svētais! Par to, ka svešā malā esi palīdzējis tik labus cilvēkus sastapt. Uz tava altāŗa es iededzināšu sveci! Krāsa uzvalkam, kuŗu pirmo reizi mūžā saukšu par savu, būs tumši zila. Ar zeltītām divrindu pogām, kur enkurs virsū... Kaklā iesiešu baltu lakatiņu! Ai, Sanantonio! Un ja vēl izdotos nopirkt! — kaut uz parāda! — tumši zilu plamali un melnas kurpes... O! Tad es izskatītos tāds pats kā tas zēna gados redzētais jūrnieks, kuŗu visi apbrīnoja, kad viņš pēc tāla pasaules ceļojuma bija atbraucis ciemā pie radiem uz Saltu...

Kad mana auguma izmēri ar seņora Zilbersteina kaligrafisko rokrakstu bija ierakstīti melnajā grāmatā, nevarējām vienoties par uzvalka krāsu. Dons Salims vēlējās, lai pievienojos viņa gaumei un pasūtinu tieši tādu pat apģērbu kā viņam. Bet manī varbūt saglabājies kaut kas no manu senču siciliešu spītīgā rakstura. Sanantonio mans liecinieks! Zilu vai nekādu!

Strīdu izšķīra dona Zulma. Viņa arabiski pateica pāris vārdu, un dona Salima vaigs noskaidrojās:

— Ļoti labi, mīļais znotiņ! Kā man agrāk tas nebija ienācis prātā? Seņor Zilberstein! Šujiet Antonino divus uzvalkus! Vienu zilu ar zeltītām pogām un otru melnu ar svītrainām biksēm...

Es mēģināju protestēt, ka tik daudz neesmu pelnījis, bet nekas nelīdzēja.

— Znotiņ! Tu man palīdzēsi arī turpmāk? — dons Salims mazliet paskarbi jautāja.

— Protams, seņor! Vēl vairāk nekā līdz šim!

— Nu! Tad viss kārtībā! — mājastēvs atkal laipni smaidīja. — Otrs uzvalks būs avanss par nākamā gada pūlēm.

Ar bagātnieku grūti strīdēties tādam, kas paradis paklausīt patrona gribai. Dona Zulma aicināja pie vakariņu galda, kur smaržoja visādi arabu gardumi. Man atkal vajadzēja sēdēt blakus seņoritai Alefai. Tagad smejoties viņa vairs nelika roku mutei priekšā. Kāds Huhui zobārsts viņas augšžokli bija izdaiļojis ar diviem zelta zobiem. Seņoram Zilbersteinam vislabāk garšoja ,,tripa rellena'' — cepeškrāsnī sautēta teļa tūpļa zarna, peldīta ar vārītiem rīsiem, garšvielām un smalkos gabaliņos sakapātu jēra gaļu.

*

Latīņi ir ļoti romantiski ļaudis. Dons Antonino, jaunības atmiņās kavēdamies, šķiet, aizmirsis visu tuvāko apkārtni. Bieži ap viņa tumšajām acīm iezīmējas sīkas smieklu rieviņas, un lūpu kaktiņi zem melno ūsu kupluma platā smaidā tiecas uz augšu. Mēs esam tā sarunā iegrimuši, ka mans draugs nevēlas, ka kāds mūs traucē. Nāk citi tirdzniecības aģenti savas preces piedāvāt, bet bodes zellis viņus raida projām, teikdams, ka patrons aizņemts ar kādu Buenosairesas ,,koredoru''.

— Piedodiet, ka esmu aizmirsis jūsu mates dzeršanas kārtu! — bombiļas zelta iemuti no jauna verdošā ūdenī noplaucējis, dons Antonino atvainojas, pasniegdams man mates dzeŗamo trauciņu. — Varbūt vēlaties ,,mate dulce'' (saldo mati)?

(Turpinājums sekos)

ATGĀDINĀJUMS MĀKSLINIEKIEM

8. Latviešu Dziesmu svētku rīcības komiteja un Pasaules Brīvo Latviešu Apvienības Kultūras Fonds atgādina visiem latviešu māksliniekiem piedalīties tēlotājas mākslas izstādē no 1. līdz 6. jūlijam Toronto, Kanadā.

Latvija Amerikā 15. februāŗa numurā Aicinājums māksliniekiem sniedzām vajadzīgo izstādes informāciju.

Papildus ziņojam, ka izstādē pieņems arī mākslas fotografijas.

Darbi piesakāmi ar rakstu līdz pagarinātam terminam — 30. aprīlim izstādes vadītājam Ērikam Dzenim — 31 Dove Lane, Thornhill, Ontario, Canada L3T 1W1, tālr. (416) 889-4207, minot vārdu, uzvārdu, adresi, darba nosaukumu latviešu un angļu valodā, techniku, lielumu un cenu.

Pieteikuma lapas neizsūtīsim, jo iesniedzamā informācija ir minimāla.

Žūrijas komisijā darbosies Dainis Miezājs, Ērika Kronberga un Maira Reinberga.

Dziesmu svētku laikā Royal York viesnīcā māksliniekiem būs sava tikšanās telpa, kuŗas izmantošanai programmas idejas vēl apsveŗam.

Gaidam jūsu atsaucību; uz redzēšanos Dziesmu svētkos Toronto.

Tautas dziesmu melodijas

Latviešu Studiju Centram ir semināru programma, ko vada Dr. Ģirts Kaugars. Semināri domāti studentu latviskās izglītības padziļināšanai, jo apskata tematus, kas neietelp Rietummičigenas universitātes akadēmiskajā latviešu valodas programmā. Šie semināri ir vienmēr atklāti, ar publikas piedalīšanos. Tas dod iespēju iepazīties ar LSC studentiem, kā arī vērot, kāda gaisotne valda Studiju Centrā.

Semināru ietvarā notika Rietumkrasta viešņas Dairas Cilnes divi referāti. 26. februārī temats bija Tautas dziesmu melodijas, kur referente apskatīja teicamās tautasdziesmas, dziedamās tautasdziesmas, to ritmus un formu, ilustrācijai lietojot pati savu balsi vai arī audio kasetes ieskaņojumus. Īsumā apskatīja arī dažādos senču mūzikas instrumentus: ģīgu (šaura vijole ar vienu stīgu, spēlē ar lociņu), kokli, āžragu, eglīti, svilpes, bērzu tāsis, ganu ragus, stabules, koka, tāss vai alkšņu mizas taures un somu dūdas jeb dūkas. Sākot ar 17. gadu simteni iemīļots mūzikas instruments kļuvusi vijole, īpaši iecienīta deju mūzikai.

Tautasdziesmu melodiju vākšanā ļoti liela nozīme bija Jānim Cimzem, jo Valmieras (vēlāk Valkas) skolotāju seminārā J. Cimze lielu vērību piegrieza mūzikai: lika jaunajiem skolotājiem spēlēt instrumentus, apmācīja vadīt koŗus, lika arī vākt tautasdziesmas un to meldijas, ko Cimze pēc tam apstrādāja koŗiem. Cimzes ,,Dziesmu rota'' sāka iznākt 1872. gadā, un to lietoja jau pirmajos dziesmu svētkos. Pavisam iznāca 8 burtnīcas.

Ievērojams folkloras vācējs bija arī Jurjānu Andrejs (1856.—1922.) Viņš bija beidzis Pēterpils konservātoriju kā komponists, ērģelnieks un mežradznieks. Viņš bija latviešu nacionālās mūzikas tēvs, vadīja latviešu mūzikas dzīvi, rediģēja 12 koŗdziesmu krājumus, piedalījās dziesmu svētkos, vāca tautasdziesmu melodijas. Tās ir sakopotas piecās burtnīcās — Tautasdziesmu materiāli (1675 meldijas), kas ir pamatakmens mūsu tautasdziesmu pētījumiem.

Kā trešais lielākais tautasdziesmu meldiju vācējs jāpiemin Emīls Melngailis (1874.—1954.). Arī viņš beidzis Pēterpils konservātoriju (kaut gan pirmos divus gadus studējis Drēzdenē, Vācijā). Daudz strādājis folkloras krāšanā, pētīšanā un apstrādāšanā, meklējot jaunus ceļus tautasdziesmu harmonizācijā. 1951., 1952. un 1953. gadā — sava mūža pēdējos trīs gados — viņš ar riteni apbraukāja Latviju un pierakstīja visas tautasdziesmu meldijas. Viņa darbs ir Latviešu mūzikas folkloras materiāli 3 daļās ar 5000 meldijām.

Līdz mūsu dienām pavisam pierakstītas 30.000 tautasdziesmu meldijas un varianti.

A. Dravnieks.

Bruno Albats

Jau trīsdesmit gadu

Pēc Amerikas Latviešu Apvienības nodibināšanas 1951. g. februārī ASV dzīvojošos latviešos veidojās doma par brīvās pasaules latviešu apzināšanu un apvienošanās nepieciešamību, it sevišķi apstākļos, kad tēvzeme Latvija ir karā sagrauta un komūnistu varas noziedzīgi un nelikumīgi okupēta. Brīvās pasaules latviešus apvienojušās organizācijas galvenais mērķis būtu panākt brīvas, neatkarīgas un demokratiskas Latvijas valsts atjaunošanu un atgūt pašnoteikšanās tiesības latviešu tautai savā valstī. Komūnistu okupācijas varas vajāto latviešu lielākā daļa pēc Vācijas nometņu laika ārpus Latvijas izvietojās lielajā aizjūras valstī ASV, izkaisīti no viena krasta līdz otram. Šie brīvajā pasaulē izkaisītie latvieši sāka izjust morālisku pienākumu rūpēties, lai brīvajā pasaulē izklīdušie latvieši kā etniska vienība nepazustu, bet pastāvētu kā organizēta latviešu sabiedrība un tautība, kas turētos kopā, koptu savu latviešu valodu, kultūru, tradicijas, latvisko izglītību un audzināšanu.

ALA valde uzņēmās iniciātīvu un griezās ar ierosinājumu pie latviešu centrālām organizācijām Kanadā, Rietumeiropā un Austrālijā, sazinoties arī ar latviešiem Dienvidamerikā, kur centrālās organizācijas vēl nebija.

Brīvās pasaules latviešu apvienības dibināšanas jautājums ALA's sākuma gados bija valdes sēdēs aizvien darba kārtībā. Pie šī jautājuma pārrunām klāt bija arī ALA's goda priekšsēdis sūtnis Jūlijs Feldmans un vienreiz arī sūtnis Kārlis Zariņš no Anglijas. Pēc pirmajām apspriedēm ar citu zemju centrālajām latviešu organizācijām ALA uzņēmās izstrādāt darbības statūtu projektu, un nodot vai nosūtīt centrālajām organizācijām apspriešanai un pieņemšanai. Par šādas organizācijas vajadzību valdīja visu organizāciju starpā vienprātība, bet domstarpības un dažādi viedokļi parādījās darbības noteikumus izstrādājot un pieņemot, kas prasīja ilgāku laiku un vairākus gadus.

Tas kavēja BPLA darbības uzsākšanu. ALA valdes formulētos ieskatus 1954. gada 20. un 21. februāra sēdēs apsprieda ar Rietumeiropas latviešu centrālās organizācijas — LAK-EC pārstāvi plkv. V. Janumu, kas bija ieradies Vašingtonā. Bija garākas pārrunas par atšķirīgiem viedokļiem. Beidzot panāca vienošanos, ka LAK-EC vairs neuzturēs prasību par jaunās apvienības sēdekli Eiropā. ALA kongress Klīvlandē 1954. gada 23. aprīlī panākto vienošanos atbalstīja, bet uzdeva valdei tomēr turpināt viedokļu saskaņošanas darbu, jo neapmierinātību par vienošanos bija izteikušas Kanadas un Austrālijas latviešu apvienības. Starplaikā arī LAK-EC Eiropā pieņēma jaunu prasību, ka jaundibināmās organizācijas valdes locekļiem jābūt Latvijas pavalstniekiem. Šāda prasība nebija pieņemama pārējām centrālajām organizācijām. Tas viss atkal kavēja dibināšanu un darbības uzsākšanu.

Beidzot 1955. gada 14. septembŗa sēdē Londonā, Anglijā, bija kopsēde, kuŗā piedalījās arī ALA valdes priekšsēdis prof. P. Lejiņš. Šajā sēdē panāca vienošanos, ka LAK-EC savu prasību par pavalstniecību atsauc, pievienojas ALA's projektam par BPLA mērķi, valdes sastāvu, sekretāriāta vietu Vašingtonā, kur bez priekšsēža būtu organizācijas sēdeklis un prezidijs darba veikšanai. Diemžēl šajā brīdī jaunas prasības uzstādīja Kanadas latviešu centrālā organizācija — LNAK. Lai darbības sākums vēl ilgāk nekavētos, organizāciju vairākums — ALA, LAK-EC un LAA (Latv. Ap-ba Austrālijā) izšķīrās BPLA darbību uzsākt, izraugot valdē savus locekļus pēc pieņemtās atslēgas, atstājot domstarpību izlīdzinājumu vēlākam laikam. 1956. gada janvārī un februārī centrālās latviešu organizācijas iecēla un sekretāriātam paziņoja izraudzīto BPLA valdes locekļu vārdus pēc pieņemtās sadales. Līdz ar to BPLA uzskatāma par nodibinātu 1956. gada februārī, ievērojot organizāciju vairākuma iepriekšējā gada sēdē izteikto piekrišanu. Pēc tam tā paša gada otrā pusē nokārtojās domstarpības ar LNAK un izdevās valdē dabūt arī Dienvidamerikas latv. pārstāvi.

BPLA organizācija, ko vēlāk pārdēvēja par PBLA, kalpo latviešu tautas interešu aizstāvēšanai, brīvības atgūšanai un neatkarības iznīcināšanai tēvzemē. Tā organizē latviešu pasākumu īstenošņu, kas sniedzas pāri vienas zemes vai viena kontinenta robežām, un ir simbols latviešu vienībai visā pasaulē.

PBLA statūti gadu gājumā ir vairākkārt grozīti un papildināti, neskaŗot dibināšanā izteiktos pamatmērķus. Tagad PBLA ir inkorporēta pēc visiem pastāvošiem likumiem, un valde darbojas pēc vienošanās 14 valdes locekļu sastāvā. Kad bija nokārtota PBLA ilgā dibināšanas procedūra, ko veiksmīgi īstenoja toreizējais ALA valdes priekšsēdis un arī pirmais PBLA valdes priekšsēdis prof. P. Lejiņš, valde izlases kārtībā sāka kārtot steidzamākos jautājumus informācijas un nacionālpolītiskā laukā.

Bija jāgatavo attiecīgi iesniegumi un jāizdara apmeklējumi valdību iestādēs attiecīgās zemēs. Šinī īsā PBLA 30 gadu darbības apskatē nav iespējams visas aktīvitātes pieminēt. Atcerēsimies, ka 1972. gada novembrī PBLA valde ASV, Katskiļu kalnu mītnē Ņujorkas pavalstī noturēja vienu nedēļu ilgu klātienes sēdi pirms 18. novembŗa svinībām, piedaloties visiem 14 PBLA valdes locekļiem pilnā sastāvā. Sēdi organizēja un kārtoja kopā ar PBLA ģenerālsekretāru B. Albatu jaunais PBLA valdes priekšsēdis Uldis Grava. Viens no galvenajiem jautājumiem sēdes darba kārtībā bija sagatavošanās darbi nākošā 1973. gadā Helsinkos paredzētai Eiropas Sadarbības un Drošības konferencei, kur latviešiem, un vispār visiem baltiešiem būtu jāiestājas par brīvības un neatkarības atgūšanu Baltijas valstīm. PBLA valde vienprātīgi atzina, ka šī iespēja ir pilnībā jāizmanto: mūs gaida liels un grūts darbs un cīņa, lai sagatavotu visus vajadzīgos pierādījumus un iesniegumus, kā arī savāktu darbībai nepieciešamos līdzekļus. Šīs gaŗās sēdes beigās 18. novembrī tika pasludināta Pasaules Baltiešu Apvienības nodibināšana un darbības uzsākšana, kas savukārt kļuva par simbolu baltiešu vienībai un sadarbībai visā pasaulē.

Šis 1972./73. gadā pasāktais darbs, centieni un cīņa ar Eiropas Sadarbības un Drošības konferenci ir turpinājies nepārtraukti intensīvi visus gadus ar PBA un PBLA aktīvu iestāšanos šīs konferences sanāksmēs un pasākumos: Helsinkos, Ženevā, Belgradē, Madridē, Apvienoto Nāciju komisijas, Cilvēku tiesību konferencē Otavā, Kultūras Forumā Budapestā u.t.t. Sevišķi ievērojamas PBLA aktivitātes ir bijušas 1985. gadā, par kuŗām visi esam lasījuši pasaules lielajā presē un redzējuši televīzijā, tādēļ šeit nebūtu vairs jāatkārto. Kopenhāgenas manifests deva vārdu apspiestajiem, lai pasaule nekad neaizmirst Baltijas valstu likteni. Kopenhāgenas tribunāla organizēšanā milzu darbu bija ieguldījis PBLA toreizējais informācijas biroja vadītājs un tagad jau nelaikis Jūlijs Kadelis. Izcils sanāksmes vadītājs bija Pasaules Baltiešu Apvienības vadītājs un PBLA valdes priekšsēdis Dr. Oļģerts Pavlovskis. Lielāko techniskā darba daļu sanāksmes laikā veica jaunās paaudzes latvieši, kas pēc tam noorganizēja labi izdevušos Baltiešu Brīvības un Miera kuģa braucienu, kuŗā piedalījās daudzi izcili baltiešu nacionālpolītiskie darbinieki, ieskaitot ilggadējos PBLA valdes bijušos priekšsēžus Uldi Gravu un Dr. Ilgvaru Spilneru. Šī kopīgā lielā darba rezultāts bija plaša preses un televizijas atsaucība. Vienaldzības valnis pret Baltijas valstīm kļuva stipri iedragāts, un iekustinātie viļņi vēl ilgi atbalsosies pasaulē.

Ieejot 1986. gadā, PBLA aktivitāte nemazināsies, un valdes priekšsēdis Dr. O. Pavlovskis jau izziņojis turpmākos uzdevumus:

1. 16. aprīlī Bernē sāksies Helsinku nolīguma ietvaros Cilvēku tiesību un ģimeņu apvienošanās konference. Būtu loti svarīgi, ka arī latvieši iesniegtu informāciju par gadījumiem, kas pierāda cilvēku tisību pārkāpumus Padomju savienībā.
2. 4. novembrī Vīnē, Austrijā, sāksies t r e š ā Eiropas drošības un sadarbības resp. Helsinku nolīguma izvērtēšanas konference. Mandāts ir caurskatīt, kā 35 dalībnieces valstis ir izpildījušas cilvēku tiesību prasības: cilvēku attiecību un ticības brīvības jautājumos, kā arī attiecības kultūras, zinātnes, saimniecības, tirdzniecības, militārā un citos laukos. Vīnes konferencē PBLA darbību īstenos kopā ar igauņu un lietuviešu centrālām organizācijām — t.i. Pasaules Baltiešu Apvienības (PBA) ietvaros. Iesniegs dalībnieču valdībām baltiešu memorandu. Katra baltiešu organizācija savukārt iesniegs papildus dokumentāciju atsevišķi. Baltiešu darbība Vīnē norisināsies divās plāksnēs — PBA pārstāvji reizē ar attiecīgo zemju organizāciju pārstāvjiem apmeklēs un informēs dalībnieču delegācijas par apstākļiem okupētās Baltijas valstīs — resp. par Padomju savienības pārkāpumiem.

Darbība otrā plāksnē norisināsies ārpus konferences telpām: notiks preses konferences, demonstrācijas un citas nacionālpolītiskas akcijas. Tā kā konference notiek novembrī, būs iespēja starptautiski un plaši Vīnē atzīmēt Latvijas neatkarības pasludināšanas dienu. Svētkos būs aicināti piedalīties arī dalībnieču valstu delegāti. Atcerēsimies, ka Madridē 18. novembŗa pieņemšanas aktā piedalījās ASV delegācijas vadītājs. Tā kā Vīnē ir plānota plaša aktīvitāte, ir nozīmīgi, ka tur šoreiz ierodas lielāks latviešu skaits no visām brīvās pasaules malām, jo Vīne vēsturē ir pazīstama kā daudzu ievērojamu starptautisku un polītisku konferenču centrs.

Nebūsim šoreiz atturīgi, bet sekosim PBLA valdes priekšsēža Dr. Oļģerta Pavlovska aicinājumam pienācīgi izmantot šo iespēju brīvības un neatkarības atgūšanai.

Latviešu teātris atspirgst

Latviešu teātrim trimdā ir nacionāli, kulturāli un sabiedriski audzinoša nozīme. Vissvarīgākais un nozīmīgākais darbs notiek uz vietām teātŗa kopās, ansambļos un trupās.

Šogad pēc vairāku gadu pārtraukuma Latviešu teātŗu apvienība Ziemeļamerikā (LTAZ) rīkos 9. Teātŗu dienas no 23. līdz 26. maijam J. Riekstiņa Studiju Centrā, Kalamazū. Ar šīm teātŗu dienām LTAZ atzīmēs divdesmit gadu darbības atceri. Teātŗu dienu vadītāja būs A. Jansone — 21941 Marian Circle, Fairview Park, OH 44126. Viņa lūdz teātŗa kopas, ansambļus un trupas pieteikties ar uzvedumiem līdz aprīļa beigām. Teātŗu dienu programmā ietilps teātrinieku saiets, lekcijas un referāti, pārrunas un saviesīga dzīve.

Lai sagādātu apvienībai līdzekļus, paredzēta jubilejas izloze 25. maijā. Laimestos latviešu mākslinieku gleznas, daiļamatniecības izstrādājumi un grāmatas. Tuvākās dienās izsūtīs lozes kopām, ansambļiem un trupām. Lozes cena 1. dol.

4. lugu rakstīšanas semināra vadītājs A. **Rubenis — 1460 W. Clifton Blvd., Lakewood, OH 44107.** 8. teātŗa kursi notiks no 17. līdz 24. augustam Gaŗezerā — vadītāja **A. Geriņa — 1009 Spring Ave.N.E., Grand Rapids, Mich. 49503.**

Tuvāka informācija un pieteikšanās uz lugu rakstīšanas semināru un teātŗa kursiem pie attiecīgiem vadītājiem.

Tikko iznācis rakstu krājums teātŗa darbam *Skatuve* Nr. 8., 92 lp., redaktors A. Rubenis, cena 3.50 dol., čeks rakstāms uz „LTAZ" vārda un kopā ar pasūtinājumu nosūtāms A. Rubenim uz jau augšā minēto adresi. Tāpat raksti par latviešu teātri nākošajam *Skatuves* numuram sūtāmi A. Rubenim.

Gadskārtējā biedru nauda LTAZ, sākot ar 1985. gadu, ir 4. dol. no personas vai 10 dol par trim gadiem, bet teātŗa kopu dalības maksa paliek 25 dol. gadā. LTAZ valde laipni lūdz visas teātŗa kopas, ansambļus un trupas atgādināt saviem biedriem un dalībniekiem, ka šie līdzekļi ir tik nepieciešami un svarīgi apvienības kopējo pasākumu organizēšanai un realizēšanai, tāpēc biedru maksas lūdz nokārtot laikus. LTAZ aicina mūsu kopējā darbā *visas* latviešu teātŗu kopas, ansambļus vai trupas dažādu pasākumu ieteikšanai, plānošanai, veidošanai, organizēšanai un īstenošanai.

J.E.

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
● Izjusti personīgi pakalpojumi
● Pastāvīga kapella
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. 489-8811, 489-8002

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

LŪGUMS

kārtot laikraksta Latvija Amerikā 1986. g. abonementa maksas, kas redzamas maksāšanas zīmē katrā laikr. numurā.

TORONTO ZIŅAS

● DV Toronto sieviešu koŗa Zīle 14. gadskārtējais koncerts diriģenta Arvīda Purva vadībā svētdien, 20. aprīlī, pl. 17 Toronto universitātes Hart House zālē (Great Hall). Programmā 13 latviešu autoru 17 oriģinālā dziesmas un tautasdziesmu apdares a capella, kā arī vijoles (Linda Kronberga), čello (Kristīna Treimane) un klavieŗu (Pēteŗa Zariņa) pavadījumā. Lai nokļūtu uz koncerta vietu ar publiskiem satiksmes līdzekļiem, ar Bloor pazemi jābrauc līdz St. George piestātnei un ar University pazemi vienu piestātni līdz Museum piestātnei, tad apm. 5 min. gājienā pa Hoskin ielu uz dienvidiem līdz satiksmes ugunīm un iegriezties pa vārtiem. Hart House atrodas pretim Convocation Hall, kur jau vairākus gadus no vietas notikuši 18. novembŗa sarīkojumi un tā apmeklētājiem labi zināma. Var braukt arī ar Wellesley autobusu, kas noved tieši pie vārtiem.

● Latviešu pensionāru apvienības kārtējā ceturtdienas saietā Latviešu Namā 10. aprīlī ap 130 apmeklētāju noskatījās J. Galeja filmas sakārtojumu no apvienības darbības, kā dejotāju un rokdarbu grupas nodarbības, filmu par Niagaru u.c. Sanāksmē bija ieradusies arī Ontario sociālo lietu ministrijas pārstāve Ruta Noran-Flores, kas noklausījās pensionāru kori, iepazinās ar rokdarbinieču grupas nodarbībām, kā arī pakavējās pie kafijas galda. Nākošā sanāksme 24. aprīlī pensionāru teātŗa kopa izrādīs īslugu Mežroze B. Komarovskas iestudējumā.

● Toronto Latviešu biedrības dāmu komiteja 9. aprīļa sanāksmē sadalīja amatus: priekšniece līdzinējā Gaida Velme, vietnieces — Irina Brunava un Benita Tiltiņa, kasiere Aina Selga, palīdze Zelma Ozola, sekretāre Rasma Virkava, locekles Gaida Mackare un Ināra Grāvleja. TLB dāmu komiteja, kopā ar Latviešu Nama un Austrumu draudzes dāmu komiteju, dziesmu svētku laikā piedalīsies ap 700 svētku kopkoŗa koncerta koristu paēdināšanā Maple Leaf arēnā.

● TLTA ģimnazijas gadskārtējais audzēkņu vakars ar priekšnesumiem svētdien, 20. aprīlī, pl. 19 Latviešu Namā. Sarīkojuma atlikums Latviešu Namam, kas ģimnazijai atvēl telpas bez maksas.

● Reliģisko pārdomu pēcpusdienā 2. aprīlī Toronto Latviešu Centrā TLTA Latviešu ģimnazijas skolotājs doktorands E. Kiršs apskatīja, kāpēc latviešu baznīcas terminoloģijā ir krievu valodas ietekme. Pēcpusdienu ar dziesmu dziedāšanu un lūgšanu ievadīja māc. Fr. Kristbergs, Austrai Plampei spēlējot dziesmu klavieŗpavadījumus. E. Kiršs, ar kuŗu iepazīstināja māc. A.Celms, apskatīja laikmetu pirms vāciešu ienākšanas Senlatvijā. Viņš savos pētījumos izmantojis Nestora, Indriķa un Rīmju chronikas, seno laiku kartes un dokumentus par dažādām vēsturiskām norisēm, izskaidrojot pareizticības ietekmes izplešanos no Daugavas uz ziemeļiem. Kristīgās ticības metodes krieviem bijušas citādas nekā vāciešiem. Senlatviešu Viesturs nosaukts par ,,krievu'', nevis tautības dēļ, bet tāpēc, ka piederējis pie pareizticības. Tā pareizticības ietekmē krievu vārdi ieviesušies latviešu baznīcas terminoloģijā, kā gavēt, grēks, kristietis, krusts, zvans, u.c. Referātu noklausījās 80 apmeklētāju. Pēc referāta bija pārrunas, kā arī kafijas galds. 7. maija pārdomu pēcpusdiena būs veltīta Ģimenes dienai. Dziedās Toronto latviešu pensionāru apvienības koris, diriģents E. Ārgals. Bībeles stundās 23. un 30. aprīlī māc. A. Celms iztirzās Jāņa evaņģeliju.

● Šogad, jau trešo gadu pēc kārtas, notika māc. A. Celma vadībā Kristus ciešanu ļaika meditāciju vakari Sv. Barnabas baznīcā, domāti visu draudžu piederīgajiem, ar caurmērā 20 dalībniekiem katrā. Bija pavisam pieci šādi vakari ceturtdienās, kas beidzās 20. martā. Mūzikālo daļu vadīja Maija Baruša-Kolinsa.

● Sv. Andreja draudzes dāmu komitejas rīkotā draudzes pēcpusdienā 6. aprīlī viesojās Sv. Jāņa draudzes mācītājs Fr. Kristbergs ar referātu no Lukas evaņģelija: Ceļā uz Emavu, ko illustrēja slīdītēs no Rembranta, Van Goga un citu klasiķu 6 gleznām, kas atrodas Kopenhagenā, Libekā, Parīzē, Holandē un Italijā. Referātu noklausījās ap 100 apmeklētāju. Dāmu komitejas priekšniece B. Kūla pateicās mācītājam ar ziediem un nodeva 1300 dol. ziedojumu veco ļaužu mītnei Kristus Dārzs. Ziedojumu devusi 9. martā rīkotā pēcpusdiena ar māc. J. Cālīša referātu par labu Kristus Dārzam.

● Latviešu Centra svētdienu referātu cikla ietvaros 20. aprīlī pl. 15 māc. A. Celms referēs par tematu: Zenta Mauriņa — pelnītā un nepelnītā kritikā. Referāts būs turpinājums no iepriekšējā referāta par Zentas Mauriņas dzīvi un darbu. 27. aprīļa svētdienā Evalda Lejiņa travelogs: Skaistās Tiroles ainavas. Šis būs pēdējais referāts šīs sezonas svētdienu ciklā, arī svētdienu azaidu nobeigums.

● Māc. Fr. Kristbergs kristījis Birutu Dainu Lasi, Ata un Irēnes meitu.

● Māc. J. Cālītis salaulājis Robertu Dreimani un Skarletu Goetzi.

● Latviešu Centra 13. aprīļa svētdienas referātā Johanna un Juris Benjamiņi rādīja skaņu filmu angļu valodā par Jaungvinejas primitīvo cilšu dzīvi un rituāliem. Šī filma uzņemta divos ceļojumos Kanadas raidījumu sabiedrībai CBC, kopīgi ar foto ekspedīcijas dalībniekiem septiņdesmitajos gados. Johanna Benjamiņa kopīgi ar dēlu Juri pavadījuši Jaungvinejā vienu gadu, lai izpētītu turienes apstākļus filmas uzņemšanai. Jaungvinejā ir ap 2 milj. iedzīvotāju. Ekspedīcijai laimējās uzņemt interesantas ainas no turienes cilšu dzīves, rituāliem un paražām. Tā skatītāji redzēja spilgtām krāsām nokrāsotas sejas un ķermeņus un to dažādus izskaistinājumus, arī galvassegas, gatavotas no krāsainām putnu spalvām, iedzimto dejas un rituālus. Iespaidīgs un vecs rituāls ir, kad cilts virsaitis nodod varu savam dēlam. Stiprākā un vecākā ir makao cilts, kas apdzīvo auglīgu apgabalu. Salas iekšienē, Mendi ielejā, vēl 1952. gadā, kad tur ieradušies pirmie baltie cilvēki, ciltis dzīvojušas vēl akmens laikmeta dzīvi.

Sulu mēnesī

● Toronto Western slimnīcā 6. aprīlī 65 gadu vecumā miris Vladislavs Spundzāns, kas šinī dienā jau gatavojies atstāt slimnīcu, kur ievietots ar sirdsdarbības traucējumiem. Viņam bija Centrā paredzēts referāts, lai iepazīstinātu ar fotografēšanas problēmām ceļojumos. Kopš ierašanās Kanadā strādājis foto veikalā, pēdējos gados bijis foto veikala vadītājs. V. Spundzāns dzimis Viļānu pagastā, beidzis Varaklāņu ģimnaziju un bijis skolotājs. 1948. gadā izceļojis uz Angliju. Aizgājēju pēdējā gaitā 9. aprīlī no St. Maria Gorett baznīcas uz Pine Hill kapsētu izvadījis kanadiešu katoļu mācītājs. Nelaiķis atstāj dzīvesbiedri Konstanci.

● Toronto savā mājā 5. aprīlī miris Eduards Liepiņš, dzimis 1898.g. 8. maijā Lielrendā, Kurzemē. Pēc viena mēneša viņš būtu piedzīvojis 88 mūža gadus. Latvijā piederējusi drēbnieku darbnīca, kādā amatā strādājis arī Kanadā. Aizgājēju 8. aprīlī no Kane apbedīšanas mājas uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja māc. Fr. Kristbergs. Nelaiķis atstāj dzīves biedri Mildu.

● Mednieku un makšķernieku Toronto, Hamiltonas un Sv. Katrīnu kluba pārstāvju sanāksme Sv. Katrīnās vienojusies par zemāk minēto sarīkojumu programmu šai darbības gadā:

19. aprīlī Sv. Katrīnu MMK biedru vakars; 20. aprīlī — tītaru šaušana Lielupē; 26. aprīlī — tītaru šaušana Bērzainē; 26. aprīlī — Hamiltonas foreļu makšķerēšanas sacīkstes; 3. maijā — Hamiltonas MMK makšķerēšanas sacīkstes; 10. maijā — darba talka Bērzainē; 24. maijā — eksternas makšķerēšanas sacīkstes Simco ezerā, Sv. Katrīnu MMK izkārtojumā; 31. maijā — LSAK Kanadas latviešu meistarsacīkstes šaušanā Bērzainē; 7. jūnijā — DV Toronto nodaļas meistarsacīkstes šaušanā; 7. jūnijā — zušu zvejošana Niagarā; 21. jūnijā — eksternas Skeet šaušanas sacensības Bērzainē; 21. jūnijā — Jāņu svinēšana Bērzainē; 12. jūlijā — TLMMK internas šaušanas sacensības Bērzainē; 12. jūlijā internās šaušanas sacensības Lielupē — HLMMK; 19. jūlijā — DV Kesvikas nodaļas sarīkojums Bērzainē; 9. augustā — Eksternas šaušanas sacensības Bērzainē; 23. augustā — eksternas šaušanas sacīkstes Lielupē; 6. septembrī Sv. Katrīnu MMK. internās šaušanas sacensības; 6. septembrī — TLMMK internās makšķerēšanas sacensības pie Honey Harbour; 7. septembrī — Sv. Katrīnu MMK internas makšķerēšanas sacensības Port Colb.; 13. septembrī — Baltiešu sacensības šaušanā Bērzainē (māla baloži un šautenes); 20. septembrī — Baltiešu sacensības šaušanā Bērzainē ar pistolēm; 27. septembrī — HLMMK lašu zvejošanas sacensības; 28. septembrī — Sv. Katrīnu MMK makšķerēšanas sacensības Port Colbourne; 25. oktobrī — tītaru šaušana Bērzainē; 22. novembrī — Medību sezonas atklāšanas balle Latviešu Namā, Toronto; 29. novembrī — tītaru šaušana Bērzainē; 7. decembrī — tītaru šaušana Lielupē; 24. janvārī — 1987. g. eksternās žibulēšanas sacīkstes Simco ezerā, 89. ceļa galā Sv.Katrīnu MMK; 31. janvārī — Zaķu balle Toronto Latviešu Namā.

● Inženieŗu un tehniķu kopas referātu vakars 24. aprīlī, pl. 19.30 (nevis 25. aprīlī, kā agrāk ziņots) Latviešu Namā, 491 College ielā. Referēs inž. Hermanis Vilks no Hamiltonas par tematu — Mazjaudas ūdens turbīnas. Rādīs arī filmu. Pēc referāta kopas biedru gada sapulce.

● Latviešu Nama dāmu komiteju arī turpmāk vadīs Sofija Zaķe ar vietn. Skaidrīti Tēraudu. Elza Volmere — sekretāres vietn., Valija Mērniece — sekretāre, Ludmila Ķuse — kasiere, Elza Kuzņecova — vietn., F. Neimane — pārst. nama valdē, Izolde Freimane — sarīk. daļas un loteriju vad., Mirdza Holivella, Vera Bebre, Zelma Simanovska, Lilija Pauzere, Maiga Rubene, Stasija Butāne, Gunta Reinholde — saimnieces, F. Neimane — mantzine, ar vietn. Maiju Lauzi.

Laimdotas Brūveres
raku keramikas skate
Toronto Latviešu Centra mākslas galerijā
4 CREDIT UNION DRIVE, TORONTO; TEL. 759—4900
1986. gadā no 25. līdz 27. aprīlim.
Skate atvērta: piektdien no pl. 19.30—22, sestdien un svētdien no pl. 11—20.

Leonija Ozolkalne

Kur tu esi?

(10. turpinājums)

— Cik ilgi? Un kur tu bēgsi, būdams ielenkumā.

— Esam apzīmogoti, bez vainas vainīgie. Kāds skaļmute, kam pašam āda niez, piebrēkš pasauli, rādot uz tevi, pats sēzdamies tieneša solā.

— Vai tad pasaule to neredzēs?

— Pasaule redz un dzird to, kam skaļāka un nekaunīgāka mute. Pasaulē bieži viss notiek ačgārni.

— Cik atbaidīgi — nerimās Anda. — Vai tiem tur pa ielu dzītajiem nav tāds pats baigais 14. jūnijs kā latviešiem? Un kas zina, cik tādu vēl sekos? Ne tikai latviešiem, bet visām tām tautām, kuŗās sarkanais zirneklis iestaipa savu tīklu.

— Gribas ticēt, ka vācietis tomēr būs humānāks, ir jau kultūras cilvēks, — iebilda Ūbelīte.

— Ticēt? — iekarsa Dārģis. — Vai vācieša lode mazāk sāp? Kā čekista, tā Hitlera lodes vienlīdz nāvīgas. Varbūt tu teiksi, ka vācieša lode tevi pagodina?

— Un tu domā, vācietis nāca tevi glābt? Tam ir savi seni plāni, un tagad ir reize tos īstenot. Pie tam — mūsu vīrus ieģērbjot savās formās. Šodien viņiem vajag mūsu vīrus un dēlus. Pēc tam... Mums ir pamats neticēt viņu smaidam. Paskaties visapkārt — mums taču nekas vairs nepieder. Visi latviskie uzņēmumi un iestādījumi: Beschlagnahmt — apķīlāts! Padomā tikai — iebrūk svešā zemē un — apķīlāts! Drīz vien visu latviešu tautu apķīlās, — lielā rūgtumā nobeidza Dzilna. — Bet vācieši mūsu iestādēm ļauj strādāt, — iebildums bija Bertai Ūbelītei.

— Vācieša pātaga cērt asi. Mēs vēl nezinām, cik dziļas švīkas tā vilks latviešu tautas miesā. Mēs vēl nezinām, cik karsti būs tie ķieģeļi, uz kuŗiem dancojot degs mūsu pēdas. Mūsu vīri un dēli iet plecu pie pleca cīņā pret krievu, un tomēr tie mūs drīkst tikai rāt un aplaupīt.

— Tikai vāja cerība liek ticēt, ka aiz tālām nākotnes paaudzēm izaugs atkal stipra un brīva latviešu tauta. Rakstnieki un vēsturnieki nākotnē par pārdzīvoto rakstīs, stāstīs, apsūdzēs. Ne šodienas godam un slavai, bet tai arāju un cīnītāju ciltij, kuŗu saknes stīgo senvecāku kapsētās — rēģoja Dzilna.

*

Tā pamazām pirmā jūsma par atgūto pusbrīvību kā ar roku bija atņemta. Sākās jauns verdzības posms, jo mazajām tautām bija jāpazūd, lai uz to kauliem un vaimanām dzīvotu izredzētā vācu tauta.

— Man čigāna džandžala mazāk sāpētu mugurā nekā vāciešu sistās čūlas.

— Tici, ja vien vācietim laimētos — —

— Latviešu Laima liek vieglu soli, aiz viņas aužas saules josta. Varbūt viņa mūs pasargās.

— Vācieša laime iet dzelzs zābakos ar asarām jauktu asiņu kausu rokā. Tai ir plats un smags solis, kur tā iet, tur paliek tautu putekļi un pelni, — pavisam bija sadrūmmis Dzilna. — Mums būs jāatstāj sava cīruļa apdziedātā zeme un jāpārvietojas uz Vācijas darba nometnēm. Un smaga darba vilcēji mēs esam labi. Ja vien vācietis uzvarēs — —

— Tu domā, tas ir Hitlera iepriekš aukstasinīgi izplānots nolūks — no savas zemes izdzītos pārvietot uz — —

— Tieši tā! — apstiprināja Dzilna.

— Velnišķa izdoma!

— Vai kaŗš pats par sevi nav velna izģudrojums? Un vai trūks tādu, kas ar pastieptu pirkstu piekliegs pilnu pasauli, apsūdzot nevainīgo? Kā attaisnosies?

— Bet kur tad palicis humānais cilvēks? Kur draudzība? Kur draudzīgās kaimiņu valstis, vai tās neko nedzird?

— Nē, mīļais, stiprais palīdz stiprajam, saminot mazo. Tāda ir pasaules morāle. Mūsu balsis ir par vārgām, jo mēs par palīdzību nespējam piedāvāt ne zeltu, ne minerālus. Mūsu zelts ir mūsu zeme ar tās dzīvo graudu, kas mūsu mutēm dod pārtiku. Bagātajām lielvalstīm mūsu rudzu maizes nevajaga.

— Vai pasaule visu tikai pērk?

Jā, lēti pērk un dārgi pārdod. Mūs samīs vieni kā otri, mums nav izejas.

— Redzams, ka draudzība ir tāds sauklis, kad tev otrs labvēlībā uzsit uz pleca par labi izdevušos veikalu, tai pašā laikā tevi pašu iebāžot kabatā. Tā plecu plakšķināšana pieder pie veikalnieku mākslas.

— Nebūsim tādi pesimisti. Pašiem saviem spēkiem un savu prātu mums jātiek tam visam pāri. Mums jāspēj pieveikt ļaunais, lai nekad vairs nevergotu, jo cilvēks ir piedzimis brīvs, un brīvam tam ir jādzīvo. Pātaga ir tikai zvēriem.

— Bet ja cilvēks kļūst zemzvērs un apkaunojums visai radībai? — bilda Zītars.

— Latvieši ir tāda tauta, — pretojās Dzilna. — Tāda tauta, kas tik viegli neaiziet bojā. Ar izturību un darba sīkstumu tie atkal ceļas un dzīvo, jo, lai cik spraigi ir noliekta līksts, tās pretsitiens ir spēcīgs. Tas liek cerēt. — Un padomājis tas piebilda: — mums jāpieaug garīgā pilngadībā. Mums būs tā dzīvot, lai galotnes noliekdamās varētu svētīt tās jaunās atvases, kas sakņojas no viņu celma.

— Bīstos, ka mūsu pieaugšanai atlicis maz laika. Kaŗa rati arvien vēl dārd mūsu lielceļos. Gribot vai negribot mums būs jājūdz kumeļi.

— Jaunajiem un stiprajiem būs jāpazūd, ja tā stunda pienāks. Pārējiem jāpaliek kā nedalāmai tautas kopībai, lai no šī pārpalikuma izaugtu nākotnes brīvība, — savu domu nobeidza Kalns.

Ierodoties nodaļas priekšniekam Upatniekam, straujā apspriede apklust. Klab rakstāmmašīna, švirkst papīrs, un diena aizsteidzas ašiem darba soļiem.

*

Uz Ziemas svētkiem vācu pārvalde ministrijas ierēdņiem turpat kafejnīcas telpās rīkoja mazas dzīrītes. Normētās pārtikas devas krietni vien bija noplacinājušas latviešu pusdienu galdus. Ierobežoti bija visi saldumi, sviests, gaļa un daudzas citas preces. Svētku azaida galdā nu atradās viens otrs sen neredzēts kārums. Uz katrām trim galvām bija piešķirts kortelītis liķieŗa. Ilgi salduma nebaudījusī mute dzēra un reiba. Andas mēli mazliet sadzēla sīvums. Mute lipa saldumā, mazam reibonītim sakāpjot galvā. Apkārtējās sejas smaidīja ar rokās paceltām glāzēm: priecīgus svētkus! Gribējās smieties, aizmirstot rūgto okupācijas īstenību, mutei nepārtraukti burbulējot niekus. Ko visu nedara tāds saldums!

— Heil Hitler! — glāzi paceļot, skaļi nosauca vācu sūtītais sakarnieks, jauns virsnieks, žulganām acīm skatoties blakus sēdošajā jaunavā.

Latvietis nehitlero. Pie zemes piemīts, bet nē un nē! Vai bija prieks, īsts prieks sēdēt te kopā ar šo fazānu? Kaut kur, zem šī mākslīgi uzdzītā skurbuļa knieza nemiers.

Kalns pagrieza sirmo galvu sāņš, vērojot sabiedrību. Vai iekaŗotās zemes pilsonis, kuŗa rītdienu izšķirs svešas varas uzkundzēšanās, varēja priecāties? Martai vīrs frontē. Ilzei brālis. Liekņa kundze jau auklē bāreņus. Un šīs svinības ir kā putas alus glāzē, kas drīz vien noplok, pametot rūgtas mieles.

Lai atvairītu vācieša hitleriskā uzsaukuma uzvandīto nelabumu, kaktā pēkšņi ieskanējās dziesma Div' dūjiņas — un vīru balsis no grīdas līdz griestiem drebināja zāles sienas. Dziesmā izskanēja cīņas spars, soļu taktī likti cieti soļi un reizē šaubas — vai būs jāti, vai nejāti... Tā nu nebija svētku dziesma, bet kaut kā pieskaņojās laikam un netieši izteiktam protestam.

Nesaprotot valodu, vācietim dziesmas temps varēja izklausīties kā uzgavilējums viņa vadonim. Tā nobeidzās riskantais moments.

*

(Turpinājums sekos)

Modris Lorbergs

Kad pēdējām
latviešu jaunavām
šķīstības vainagu
svešnieki noņems,
un pēdējais jauneklis
svešajos kaŗapulkos
pazudis būs,
par vēlu, tauta,
par vēlu būs
pašu nojauktās svētnīcās
grēksūdzē lūgt —

Asarām slacītie
gaudu mūŗi
aukstumā sarmos,
un upuŗu asins upes
karstumā sausīs —
Par vēlu, tauta,
par vēlu būs
jaunus ziedokļu altāŗus
slāpstošos tuksnešos celt —

Zemtecēs straumes virmo,
Zemtecēs balsis skan...
Vai tuksneša kailumā,
vai bezskaņas tukšumā
izskanēt man? —

* * *

Nikolajs Kalniņš

Saruna ar šampanieša pudeli

Uz pudelēm es reti raugos,
Un malku iedzeŗu ar sātu —
Man labāk patīk palikt draugos
Ar Dieva doto skaidro prātu.—

Par to nu man ir jāpasmejas:
Dažs manis dēļ pat aizmirst mesi,
Kad pilns līdz kakla galam lejas!
Es šaubos, vai tu labāks esi?—

Ja nevainīgus traukus dauzu,
Ja topu tukša gaisa tvērējs
Un šļupstot katru vārdu lauzu,
Tad teikt tu drīksti, ka es dzērājs.—

Es nenogāžu jūs no kājām,
Jo esmu dzirkstīgs šampanietis,
Bet streipuļojat jūs uz mājām,
Ar degvīnu kad pilni lieti.—

Ir tiesa: dažs pat dabū galu
Vai pagaldē kā slimnieks vārtās,
Kaut noreibis ir tik ar alu,
Bet visi nav no tādas kārtas.

Man jau naida nav nekāda —
Ko mums strīdēties vai derēt?
Tikai pieredze ir tāda:
Cilvēks vājš, viņš var tik cerēt.

* * *

Edvarts Tūters

Nav dainas tikai dziesma vien

Kad sirdī dziļa vaina sāp,
Tad klusumā es eju.
Tur satieku es dainas tās,
Kas skumjām skaidro seju.

Spēj dainas sāpi projām nest
Ar savu spēku dīvo,
Un atkal vesels tieku es
Un varu dzīvs vēl dzīvot.

Nav dainas tikai dziesmas vien, —
Tām gudrība ir skaista:
Kas atšķirti, tos kopā sien
Un draudzībā sasaista.

Māk dziņu tās un spēku dot
Brist tumšai naktij cauri.
Tās arī maigi glāstīt prot —
Degt sirdī mīlas sauli.

Darbs Latvijas brīvībai

KO PAGĀJUŠĀ GADĀ VEIKUŠI DAUGAVAS VANAGI KANADĀ

Daugavas Vanagu Kanadas valdes priekšsēdis G. Brikmanis, atstāstā uz aizvadīto gadu minēja organizācijas 35 gadu darbības atceres mudi, kas aicina mūsu domas un darbus veltīt Latvijas brīvībai. Šinī mudē izteicies arī Daugavas Vanagu 1985.gada darbs un rosme Kanadā. Visas darbības nozares un to pasākumi bijuši sekmīgi. G. Brikmanis arī norādījis uz DV Kanadā īpatnējiem apstākļiem, viņu saimnieciskajiem pasākumiem, ar kuriem citās DV zemēs nav jānodarbojas un kas uzliek īpašu slodzi. Viņs uzteicis arī Kanadas vanadžu darbu Noras Pulciņas vadībā.

DV Kanadas valdes 1. viceprieksšēdis A. Kalupnieks, kas ir arī DV Centrālās valdes loceklis un kultūras nozares vadītājs, īsā atskatā apgaismojis arī DV Centrālās valdes darbu. Bez saviem tiešajiem amata pienākumiem viņš devis arī DV Kanadas valdes sēžu atreferējumus laikrakstam Latvija Amerikā, rakstījis apcerējumus par DV darbību un lasījis referātus publiskos sarīkojumos. A. Kalupnieks darbojas arī Latviešu nacionālās apvienības Kanadā (LNAK) kultūras padomē, veicis sekretāra pienākumus laikraksta Latvija Amerikā un Amber spiestuves valdē. 40 eksemplāru šo mūsu laikrakstu abonē arī DV Centrālā valde. Ievērojami uzlabots DV Mēnešraksts, kas iznāk labā apdarē un bez nokavējumiem. Padomā arī illustrācijas krāsainā iespiedumā.

Otrs DV Kanadas valdes vicepriekšsēdis ir A. Šterns, vadot arī saimniecības nozari, viņš bijis arī DV Kanadā 35 gadu darbības atceres rīcības komitejas priekšsēdis un izkārtojis 9 dienu sarīkojumus un sanāksmes. Arī DV Ziemsvētku gadskārtējo tirdziņu vadīšanā viņam ir lieli nopelni, tā sagādājot ievērojamus līdzekļus DV darba atbalstam.

DV Kanadas valdes ārējās informācijas nozari vada P. Vasariņš. Viņš norāda, ka nozares darbs aizvadītā gadā bijis sevišķi rosīgs. Izmantotas visas iespējamās izdevības, lai atgādinātu Latvijas likteni un mudinātu atbalstīt mūsu cīņu par tās brīvību. Sagatavots angļu valodā plašs faktu kopojums par apcietināšanām un citiem cilvēku tiesību pārkāpumiem okupētajā Latvijā. Brošura izdalīta ne tikai Kanadas delegācijas locekļiem, bet arī federālā parlamenta deputātiem, senātoriem, preses, radio un televīzijas raidītājiem, tāpat atsevišķiem žurnālistiem. Parlamenta Helsinku apakškomiteja to pilnos apmēros ievierojusi savā protokolā. Nozares darba kopa 10 sanāksmēs sagatavojusi darbības plānus un materiālus.

Nozares vadītājs pateicās 14. jūnija akcijas ziedotājiem, kā arī citiem daudzajiem ziedotājiem un Kanadas vanadzēm par atsevišķa vakara sarīkošanu ārējās informācijas darbam. ,,Bez šāda atbalsta cīņa par Latvijas brīvību nevarētu turpināties,'' saka P. Vasariņš.

No pārējām DV Kanadas valdes nozarēm minamas : Sporta nozare (vadītājs J. Treijs), Jaunatnes nozare (K. Gulbis), Kultūras nozare (M. Zvejniece), Aprūpes (Zigrīda Masīte) un Iekšējās informācijas nozare (L. Ozols). DV Kanadas valdes darbības un plānošanas nozari vada Elma Miniate. Viņa pagājušā gadā līdzdarbojusies sešos lielākajos latviešu politiskās darbības notikumos, kā Cilvēku tiesību pārskata konferencē Otavā, Kopenhagenas tribunālā, Brīvības kuģa braucienā, Vašingtonas politiskā seminārā un AN Cilvēku tiesību dienas demonstrācijā, kā arī Eiropas latviešu jauniešu kongresā. Rakstīti iesniegumi, sakopotas ziņas par pēdējos gados 50 apcietinātiem, sastādīts saraksts par baltiešu peticijām pēdējo 10 gadu laikā. Uzrakstītas arī paraugvēstules, ziņojumi, skrejlapas, nolasīti referāti. Nozares vadītāja aizvadītā gadā piedalījusies pavisam 10 demonstrācijās, tāpat Ontario liberāļu partijas sanāksmē, kur parakstījusi šīs partijas izstrādāto rezolūciju par cilvēku tiesībām — Kanadas komitejas par cilvēku tiesībām Latvijā vārdā, kas iesniegta visām Otavas konferences dalībniecēm valstīm. E. Miniate jaunatnes audzināšanas darba plānošanā ieteic pievērsties mūsu tautas tradicijām un paražām, kuras lēnām atmetam, tā aizvien vairāk iekļūstot pelēkajā vidusmērā un pazaudējot latvisko atšķirību.

Kanadas 18 DV nodaļās aizvadītā gadā pavisam bijuši 1419 biedri, no tiem 470 vanadzes. Vislielākā ir Toronto nodaļa ar 537 biedriem (152 vanadzes), sastādot vairāk kā vienu trešo daļu no visa biedru kopskaita Kanadā. Otra pēc skaita ir Hamiltonas nodaļa ar 130 biedriem (54) un trešā Montrealas nodaļa, kurā 105 biedri (24). Vislielākais biedru skaits ir vecumā virs 65 gadiem — 607 (171), tad no 50 līdz 65 gadiem — 555 (192). Jaunāko gadu gājumi uzrāda slīdošu tendenci, piem. vecuma grupā no 18 līdz 25 gadiem ir tikai 33 (16) biedri. Mūža biedru skaits nodaļās gada beigās bija 183, no tiem 46 vanadzes. Pagājušā gadā mūža biedros iestājušies 42, miruši 10. Mūža biedru iemaksātā kapitāla augļus izlieto DV darbam. DV augstāko atzinību, zelta nozīmi 1985. gadā Kanadā saņēmuši 5 DV biedri, to skaitā 2 vanadzes, DV Centrālās valdes Atzinības rakstu 9 (5) un DV Kanadas valdes Atzinības rakstu 24 (7). Piešķirtas arī 5 Sporta medaļas. Pagājušā gadā no dzīves aizsaukti 34 DV biedri Kanadā — 27 vīrieši un 7 sievietes. Gada laikā DV Kanadā iestājušies 61 biedrs, to vidū 25 sievietes. Jauniešu skaits pavairojies par četriem.

Kā katru gadu, delegātu sapulcei tuvojoties, sagatavots plašs DV darbības pārskats par iepriekšējo gadu, šogad uz 52 lappusēm, ko glītā apdarē sakārtojis DV Kanadas valdes sekretārs R. Pētersons, veikdams arī pavairošanas un izsūtīšanas darbu. Viņš ir arī DV Toronto nodaļas valdes aprūpes nozares vadītājs, mantzinis un darbojas arī DV nama komitejā. **V.S.**

Gādā par neredzīgo skaņu bibliotēku

DV Memingenas nodaļas pilnsapulci vadīja Antons Lapers. Par nodaļas valdes darbību 1985.g. ziņoja A. Glāznieks un kasieris A. Vīlipsons. Nodaļā 1986.g. 1. janvārī ir 29 biedri. Pie nodaļas reģistrēti 27 aprūpējamie, 18 kara invalidi un 9 pārējie.

Lāčplēša dienā nolikti ziedi uz latviešu karavīru 27 kapiem Memingenas Meža kapos. Biedri apsveikti apaļās dzimšanas dienās, apmeklēti slimnīcās un veco ļaužu mītnēs, aiznesot ziedus vai dāvanas. Nodaļa ar 1984. gadu iestājusies par biedru Latvijas Brīvības Fondā. Vākti ziedojumi 14. jūnija akcijā un Ziemsvētkos. Vanadžu kopas vadītāja A. Līvana un vanadzes atbalstījušas un aktīvi piedalījušās sarīkojumos.

Nodaļas biedrs Rolands Gerhards ielasījis Latviešu Neredzīgo kopas bibliotēkai pag. gadā apmēram 33 latviešu grāmatas, kopā 150 spoļu lentes. Pēc Edgara Retiga ziņojuma DV Memingenas nodaļas biedri 15 darbības gados Latviešu Neredzīgo kopas bibliotēkai (skaņu lenšu) ielasījuši un ziedojuši 10 proc. no visas bibliotēkas krātuves. DV Memingenas nodaļas biedri 1985.gadā ziedojuši Bērzaines izbūvei DM 1830.-, bet piemineklim DM 350,-.

Jaunajā valdē darbosies A. Glāznieks — priekšsēdis, O. Brunovskis — priekšs. vietn., A. Līvena — sekretāre, A. Vīlipsons — kasieris un bibliotēkas pārzinis, A. Lapers — biedrzinis; revīzijas komisijā — K. Ozoliņš, B. Retiga, U. Brunovska.

Vanadžu kopu arī turpmāk vadīs Ārija Līvena.

DV Memingenas nodaļas priekšsēža adrese: A. Glāznieks, Münchner Str. 62 - 4, 8940 Memmingen, W. Germany. **A. Vīlipsons.**

Sarīkojumu Kalendārs

19. aprīlī pl. 19 Daugavas Vanagu namā sporta sezonas atklāšanas balle.

19. aprīlī pl. 19 Latviešu namā tikšanās ar LNAK sesijas dalībniekiem.

20. aprīlī no pl. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 15 vid. zālē māc. A. Celma referāts — Zenta Mauriņa — pelnīta un nepelnīta kritika.

20. aprīlī pl. 17.00 DV sieviešu koŗa Zīle koncerts Hart House zālē.

24. aprīlī pl. 14 Latviešu Namā pensionāru sanāksme ar teātŗa izrādi ,,Mežroze''.

25.—27. aprīlī Latviešu Centrā Laimdotas Brūveres raku keramikas skate, atvērta piektdien no pl. 19.30—22, sest. un svētdien no pl. 11—20.

25. aprīlī (piektdien) pl. 20.00 DVTK izrāde ,,Ir Akmeņi raud'' Fairview Library Theatre, 35 Fairview Mall Dr., Willowdale.

26. aprīlī (sestdien) pl. 16.00 DVTK izrāde ,,Ir Akmeņi raud'' — turpat.

26. aprīlī pl. 19 DV namā Invalidu apvienības sarīkojums ar balli. Spēlēs E. Zakuļa orķestris.

27. aprīlī no pl. 11.30 līdz 15 pēdējais šī pavasaŗa azaids Latviešu Centrā.— Pl. 14 vid. zālē E. Lejiņa travelogs — ,,Skaistās Tiroles ainavas.''

10. maijā pl. 18.45 Latviešu Centrā vīru koŗa Viesturs gadskārtējais koncerts — balle.

15. maijā pl. 19 Latviešu Namā Kristus Dārza līdzekļu vākšanas pusdienas. Pieteikšanās pie M. Zariņas, tel. 832-3300.

SIDRABENE

3. maijā pl. 19 Maija balle ar priekšnesumiem.

TORONTO LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBAS 27. SEZONAS KONCERTI

25. aprīlī, piektdien Laila Saliņa, soprāns, Lalita Saliņa, flauta.

Visi koncerti notiks Jane Mallett teātrī (bij. Town Hall) St. Lawrence Centre for the Arts, pl. 20.00.

Vasaras kreditkursi Mičigenas universitātē

Rietummičigenas universitāte Kalamazū savā latviešu valodas studiju programmā šovasar no 16. jūnija līdz 1. augustam piedāvā šādus desmit dažādus kursus:

1) Pamatlīmeņa latviešu valodas kurss I (LATV.100, 4 kreditstundas) no 16. jūnija līdz 1. augustam. Mācīs Dzidra Rodiņa. Kurss domāts studentiem bez jebkādām vai arī tikai minimālām latviešu valodas zināšanām. Tas būs intensīvs kurss visos aspektos.

2) Pamatlīmeņa latviešu valodas kurss II (LATV.101, 4 kreditstundas) no 16. jūnija līdz 1. augustam, tieši turpinājums tiem, kas iepriekšējā gadā mācījušies pamatlīmeņa kursu I.

3) Vidējā līmeņa latviešu valodas kurss I (LATV.200, 4 kreditstundas) no 16. jūn. līdz 1. aug., ar pārtraukumu no 3.—14. jūlijam (evtl. Toronto dziesmu svētku un Jaunatnes kongresa Otavā dalībniekiem). Šis kurss domāts studentiem, kas nav mācījušies latviešu skolās, bet var latviski runāt un lasīt. Mācīs Daina Ūle.

4) Vidējā līmeņa latviešu valodas kurss II (LATV.201, 4 kreditstundas) no 16. jūn. līdz 1. aug., ar pārtraukumu no 3.—14. jūlijam. Šis kurss domāts studentiem ar latviešu papildskolu izglītību resp. samērā labām spējām latviski runāt, lasīt un rakstīt. Rakstu darbos būs valodas vingrinājumi un apcerējumu rakstīšana. Mācīs Daina Ūle.

5) Latviešu valodas fonoloģija (LATV.320 1 kreditstunda) no 14.—25. jūl. Šis kurss īpaši derīgs skolotājiem un jauniem vecākiem, kam jācīnās ar bērnu nepareizu latviešu valodas izrunu, kā arī jauniešiem, kam ir latviešu valodas izrunas grūtības. Kursu vadīs Dr. Lalita Muižniece, praktiskā darbā mācot latviešu valodas skaņu un skaņu kombināciju veidošanu, vārdu un teikumu intonāciju, lietojot arī valodas laboratoriju.

6) Latviešu valodas mācīšanas metodikas kurss (LATV. 515, 2 kreditstundas) no 14.—25. jūlijam. Uzsvars būs uz verbu paveidiem, izteiksmēm, darbības kārtām — kā tās darināt, lietot un mācīt. Šis kurss īpaši derīgs jauniem skolotājiem, apgūstot mācīšanas metodikas paraugus un piemērus. Mācīs Dr. J. Lelis.

7) Aspazija, viņas dzeja un drāma (LATV. 550A, 1 kreditstunda) no 16.—27. jūnijam. Aspazija ir Eiropas līmeņa rakstniece. Analizēs viņas dzejoļus un galvenās drāmas. Notiks raksturu analizes un diskusijas. Studentiem būs jāraksta 3—5 lp. analitisks raksts. Mācīs Astrīda Stahnke.

8) Jānis Ezeriņš — proza un dzeja (LATV. 550B, 1 kreditstunda) no 14.—25. jūlijam. Semināra veidā iztirzās un analizēs Ezeriņa darbu izlasi. Mācīs Daina Ūle.

9) Latviešu valodas vēstures kurss (LATV.597A, 2 kreditstundas) no 16. jūnija līdz 1. jūlijam. Tas būs ievads baltu un indoeiropiešu salīdzināmā valodniecībā. Studenti iepazīsies ar mūsu tuvāko radu — lietuviešu un seprūšu valodu un baltoloģiju. Mācīs Dr. J. Lelis.

10) Latviešu bībeles valoda un tās maiņas (LATV.597B, 2 kreditstundas) no 16.—27. jūnijam. Salīdzinās un analizēs Jaunās Derības tulkojumus no Glika līdz visjaunākajiem, par pamatu ņemot Lukas evaņģeliju. Salīdzinājumiem lietos arī tulkojumus angļu, vācu un latīņu valodā. Apskatīs īpašās grūtību vietas. Iemācīs studentiem lasīt Glika bībeli vecajā drukā. Apskatīs Glika bībeles valodas ietekmi latviešu rakstu valodas attīstībā. Kursu mācīs mācītājs Juris Cālītis un Dr. Lalita Muižniece.

Studentu pieteikšanās kārtībā apmešanās būs Latviešu Studiju Centrā, pārējiem dormitorijās un dažiem arī latviešu ģimenēs.

Studentiem, kam nepieciešama palīdzība ar studiju naudu, ieteicams griezties pie savām latviešu organizācijām un draudzēm, kuŗas vienmēr ir palīdzējušas jauniešiem ar pilnām vai daļējām stipendijām jau kopš 1966. gada.

Pilna laika 1986/87. akadēmiskais gads Rietummičigenas universitātē latviešu valodas priekšmetos sāksies 3.septembrī (rudens sēmestris), ziemas sēmestris sāksies 3. janvārī. Visi akadēmiskā gada studenti dzīvos Latviešu Studiju Centrā. Tuvāka informācija un brošūras angļu valodā pieprasāmas RMU latviešu studiju koordinātoram Dr. V. Muižniekam, 2318 Gull Rd., Kalamazoo, MI 49007, tel. darbā (616)-343-2667, mājās (616)-345-4211. **A. Dravnieks**

RAIBĀ NEDĒĻA

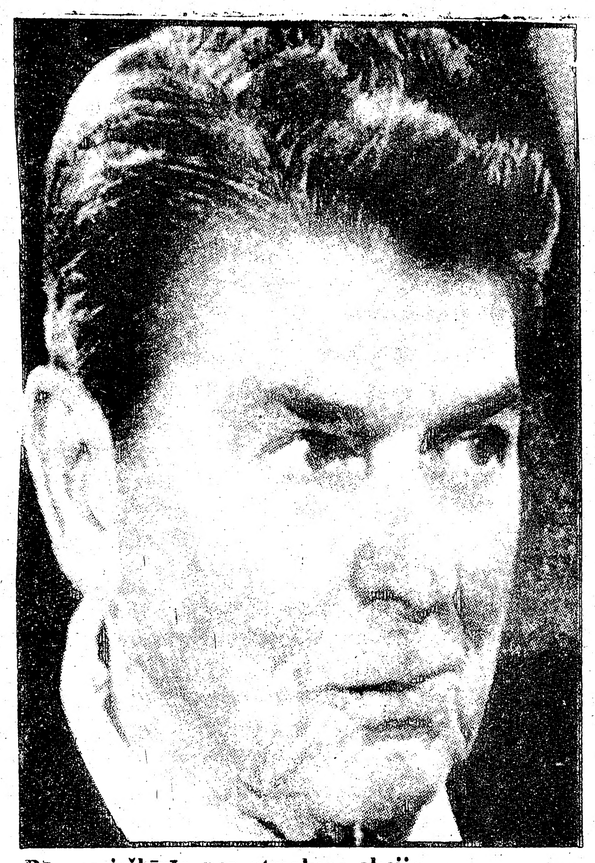

Rēgens izšķīrās par atmaksas akciju.

ATMAKSA PAR TERRORISTU ATBALSTĪŠANU

Visus pārējos notikumus starptautiskā skatuvē pēkšņi apēnoja drāmatiskie notikumi Vidusjūras telpā, kur, paklausot prezidenta Rēgena pavēlei, ASV bruņotie spēki rūpīgi plānotā atmaksas akcijā uzbruka stratēģiskiem mērķiem, lai pārmācītu starptautiskā terrorisma plānotāju un īstenotāju — Libijas diktātoru Kadafi.

Atcerēsimies, ka pagājušajā nedēļā Francija un Rietumvācija izraidīja Libijas sūtniecību jeb t.s. Tautas biroju emisārus. Rietumu pretizlūkošanas dienests bija uztvēris vairākas Kadafi pavēles libiešu teroristiem, kas darbojās Bonnā, Parīzē, Berlīnē un Romā.

Arī britu populārais diplomāts lords Karingtons apliecinājā, ka esot pietiekami daudz pierādījumu, ka pēdējos Berlīnes un Atēnu teroraktos vaina piedēvējama Libijas diktātoram Kadafi.

Amerikāņu slepenais dienests savukārt atklāja vairākus plānus par Kadafi tuvākā nākotnē plānotām akcijām. Vienu šādu akciju vēl pēdējā brīdī izdevās novērst, pateicoties labai sadarbībai ar franču uzraudzības iestādēm. Kadafi bija paredzējis ar ieročiem un rokas granātām uzbrukt tiem Francijas pavalstniekiem, kas pie ASV sūtniecības stāv rindā, lai saņemtu nepieciešamās vīzas ceļojumam uz ASV. Prezidents Rēgens jau vairākās runās bija brīdinājis Kadafi un kādā televīzijas raidījumā viņš pat Libijas diktātoru nosauca par traku suni, kas pavēl saviem terroristiem uzbrukt nevainīgiem cilvēkiem, bērnus un sievietes ieskaitot. Vēl pēdējā brīdī viceprezidents Bušs presei izteicās, ka Kadafi no militāra pēriena var paglābties tikai tad, ja pārtrauc visas terroristu dēkas. Tanī pašā laikā ASV aizsardzības ministrs K. Veinbergers norādīja, ka pie ieročiem amerikāņi ķersies tikai tad, ja politiskas un saimnieciskas sankcijas izrādīsies bezspēcīgas.

Jau pagājušā nedēļā amerikāņu 6. Vidusjūras flote atstāja savas parastās bazes, lai uzņemtu kursu uz Libijas piekrastes ūdeņiem. Kadafi tūlīt paziņoja, ka viņš visās militārās bazēs un rūpniecības centros novietošot ārzemniekus, kas strādā Libijā, un tā uzbrukuma gadījumā amerikāņiem būs jāuzņemas atbildība ne tikai par arabu, bet arī citu valstu un pašu amerikāņu nogalināšanu.

Arabu līga jau bija izteikusi Libijai solidāritāti, bet Sirija gāja jau tālāk, piedāvājot savus ieročus. Te jāpatur prātā arī tas, ka pati Libija ir vismagāk apbruņotā valsts šajā stratēģiskā telpā. Nav jāaizmirst arī tas, ka Kadafi ieroču devēju pirmā vietā stāv Kremlis.

Pagājušajā pirmdienā prezidents Rēgens Kamp Dēvidā un vēlāk Baltajā namā atklāja savu paredzēto atmaksas akciju pret Libijas Kadafi abu lielo amerikāņu partiju politiķiem. Šajā slepenā apspriedē prezidents saņēma kā Tautas vietnieku nama, tā arī senātoru nedalītu atbalstu. Kā vēlāk noskaidrojās, tad arī amerikāņu tautas vairākums uzskata Rēgena izšķiršanos par pareizu.

Amerikāņu sabiedrotie Eiropā nebūt nestāvēja kā mūris aiz Rēgena plāna. Arī Rēgena īpašais sūtnis ģenerālis Valters, atgriežoties no sarunām ar eiropiešiem, nevarēja nekā pozitīva ziņot. Vienīgi vēl Britanijas Tačere, piekrītot amerikāņu lidmašīnu iesaistīšanai atmaksas akcijai no Lielbritanijā iekārtotiem ASV militāriem atbalsta punktiem, nostājās Rēgena pusē. Vēl pēdējā brīdī no Bonnas uz Vašingtonu devās Rietumvācijas ārlietu ministrs Genšers, bet viņš ieradās tikai tad, kad lēmumi jau bija pieņemti.

Un tā naktī no pirmdienas uz otrdienu pāri par 30 amerikāņu F111 bumbveži no Lielbritanijas uzņēma kursu uz Tripoli. Te jāpiezīmē, ka viņiem bija jāmēro liels apkārtceļš līdz Gibraltāram, jo Francija, Spānija un Portugale, tāpat kā Italija nebija devušas piekrišanu tam, ka amerikāņu lidmašīnas pārlidotu viņu gaisa telpu. 6. flotes vienības jau bija ieņēmušas pozicijas Tripoles un Bangazi tuvumā. Amerikāņu atmaksas akcija ilga ap pusstundu, un tā bija vērsta pret Kadafi galveno mītni un terroristu militārām bazēm un apmācību vietām. Pēc franču preses ziņām kāda bumba skāra arī Kadafi mītni un ievainoja divus viņa ģimenes locekļus. Pats Kadafi tanī laikā atradās citā vietā. Amerikāņu uzbrukumā cietuši tikai daži civīliedzīvotāji un nelaimīgā kārtā kāda bumba skāra arī Francijas sūtniecību, bet upuru tur nebija.

Visas pasaules prese ir sākusi notikušā amerikāņu atmaksas uzbrukuma izvērtēšanu. Komentātoru uzskati ir dažādi, bet daudzi izsaka šaubas, vai ar militāru akciju izdosies starptautisko terorismu iznīcināt vai iegrožot.

Maskavas radiofons tajā pašā naktī Rēgena akciju nosauca par noziedzīgu starptautisku nodarījumu. Te gan jāpiezīmē, ka Gorbačova personiskās simpātijas iepretim Kadafi ir ļoti mazas. Acīm redzot

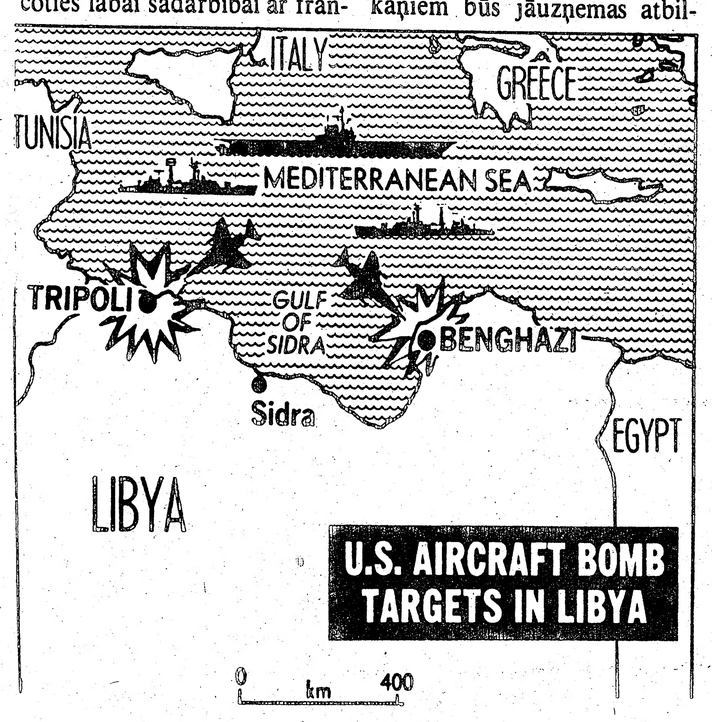

Kadafi turpinās terrora uzbrukumus.

Maskavas apmeklējumos Libijas diktātors ir bijis pārāk uzstājīgs un lielīgs un tādējādi aizkāris jaunā sarkanā cara patmīlību.

Kā zināms, tad sūtnim Dobrīņinam atstājot Vašingtonu, panāca vienošanos par ASV ārlietu ministra Šulca drīzu tikšanos ar Padomju savienības ārlietu ministru Ševardnadzi, lai izkārtotu Rēgena un Gorbačova tikšanos šīs vasaras beigu daļā. Vai notikušā amerikāņu militārā akcija pret Kadafi nelabvēlīgi ietekmēs šīs sarunas, par to vēl pāragri spriest.

VĪZENTĀLA SŪTNIS BELGRADĒ

Dienvidslavijā pagājušajā nedēļā sākās prāva pret korātu nacionālistu 86 g. veco Artukēvicu, kuŗu, kā zināms, uz nestuvēm deportēja no ASV. Ļoti iespējams, ka aklo vīru dienvidslāvu komūnisti pakārs.

Interesanti atzīmēt, ka bijušā Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāra K. Valdheima grēku noskaidrošanai uz Belgradi savus specus nosūtījis Vīzentāla organizācijas Losandželosas birojs.

Valdheims apgalvojis, ka žīdi savus apvainojumus balstot uz divu vācu kaŗa gūstekņu melīgām liecībām, kas tādējādi cerējuši panākt labāku apiešanos gūstekņu nometnē.

PĀVESTS PRET ANTISEMITISMU

Pirmo reizi vēsturē pagājušajā nedēļā katoļu baznīcas augstākais galva pāvests Jānis Pauls devās īsā, bet iespaidīgā svētceļojumā no Vatikāna uz Romas lielāko žīdu sinagogu. Pāvestu pie ieejas sagaidīja rabīns Elio Torafu. Pēc tam, kad abi garīdznieki bija apkampušies, žīdu koris sinagogā dziedāja Alelūjā. Savā īsā uzrunā pāvests norādīja uz pārestībām un vajāšanām, kas gadusimtiem bijuši vērsti pret žīdiem. Tikai 1965. gadā Vatikāns īpašā vēstījumā atsauca Viduslaikos dzimušo dogmu, ka žīdi vainojami Kristus nogalināšanā.

Pāvests aicināja visus un visur izvairīties no jebkādām antisemitisma manifestācijām. Atzīmējams, ka pāvesta apmeklējuma laikā sinagogā bija arī ieradusies Aušvicas koncentrācijas nometnes dzīvi palikušo ieslodzīto delegācija.

Rabīns Torafu Romā sagaidīja pāvestu savā sinagogā.

8.Latviešu dziesmu svētki Kanadā

1-6.jūlijam.Toronto

IEEJAS KARŠU PASŪTINĀJUMS

DATUMS	LAIKS	SARĪKOJUMS	SKAITS/CENA	PAZEMINĀTAS CENAS JAUNIEŠ.LĪDZ 18.g. UN KARA INVALĪDIEM	KOPĀ
OTRDIEN 1.jūlijā	15.00	ATKLĀŠANA-KONCERTS	* _____ 8.00		$_____
	20.00	TEĀTRIS A.EGLĪŠA-SPĒLE AR BRĀĻIEM	_____15.00 _____10.00 _____ 7.00	 _____ 8.00 _____ 5.00	$_____ $_____ $_____
TREŠDIEN 2.jūlijā	19.00	KAMERMŪZIKAS KONCERTS	_____15.00 _____12.00		$_____ $_____
	22.00	ČIKĀGAS PIECĪŠI	_____15.00	Rezer. gald. 10 p.	$_____
CETURTDIEN 3.jūlijā	14.00	JAUNIEŠU KONCERTS	* _____ 7.00		$_____
	20.00	ANSAMBĻU KONCERTS	* _____12.00		$_____
	20.00	TEĀTRIS A.EGLĪŠA-SPĒLE AR BRĀĻIEM	_____15.00 _____10.00 _____ 7.00	 _____ 8.00 _____ 5.00	$_____ $_____ $_____
	22.00	IEPAZĪŠANĀS BALLE	_____15.00		$_____
PIEKTDIEN 4.jūlijā	13.00	TEĀTRIS A.EGLĪŠA-SPĒLE AR BRĀĻIEM	_____15.00 _____10.00 _____ 7.00	 _____ 8.00 _____ 5.00	$_____ $_____ $_____
	17.00	JAUNDEJU SKATE	_____12.00 _____ 8.00		$_____ $_____
	17.00	RAKSTNIEKU CĒLIENS AR DROSMI BRĪVU	* _____ 8.00		$_____
	20.00	GARĪGAIS KONCERTS	* _____12.00	_____10.00	$_____
	22.00	JAUNIEŠU BALLE	_____10.00		$_____
	22.30	ČIKĀGAS PIECĪŠI	_____15.00	Rezer. gald.10 p.	$_____
SESTDIEN 5.jūlijā	10.00	RAKSTNIEKU CĒLIENS VĀRDA SPĒKS	* _____ 8.00		$_____
	16.00	KOPKORU KONCERTS	_____18.00 _____15.00 _____12.00 _____ 8.00	 _____12.00 _____ 9.00 _____ 5.00	$_____ $_____ $_____ $_____
	20.00	DZIESMU SVĒTKU BALLE	_____25.00		$_____
SVĒTDIEN 6.jūlijā	14.00	IZLASES KONCERTS	_____20.00 _____17.00 _____14.00		$_____ $_____ $_____
	17.00	TAUTAS DEJU LIELUZVEDUMS JAUNS AR VECU SADANCOJA	_____15.00 _____12.00 _____ 9.00	 _____ 9.00 _____ 6.00	$_____ $_____ $_____
				KOPĀ	$_____

* Ar zvaigznīti atzīmētajos sarīkojumos vietas nav numurētas.

☐ Istabas par palētinātu likmi Royal York viesnīcā rezervēs tikai ar īpašu Dziesmu svētku pasūtinājuma kartīti. Lūdzu piesūtīt viesnīcas istabas rezervācijas kartīti.

Pasūtinājumiem lūdzam pievienot sev adresētu aploksni.
Pārdotās biļetes Rīcības komiteja nemainīs un neņems atpakaļ.

Pielikumā čeks, Money order par $.....Can.Dollars
(Izrakstams uz vārda "8th Latvian Song Festival in Canada)

Vārds,uzvārds.....

Adrese.....

Datums.....

Pieteikums nosūtams:

8th Latvian Song Festival
in Canada
P.O.Box 166;Postal Station A
Mississauga,Ontario,Canada
L5A 2Z7

PASŪTINĀTĀJU IEVĒRĪBAI

LAI IZVAIRĪTOS NO NAUDAS KURSA KOMPLIKĀCIJĀM, NAUDAS PĀRVEDUMUS PIEŅEMSIM TIKAI KANADAS VALŪTĀ VAI A.S.V. AR 20% ATLAIDI. BIĻEŠU IZSŪTĪŠANU UZSĀKSIM AR MARTA MĒNESI.

LONDONA, ONT.

● DV Londonas nod. Mednieku un Makšķernieku sekcijas rīkotā gadskārtējā Zaķu Balle bija pulcējusi kuplu viesu skaitu, pat no Toronto, Kičeneras, Sarnijas u.c. Sarīkojumu vadīja jaunās paaudzes pārstāvis Aldis Liepiņš. Apbalvoja veiksmīgākos iepriekšējās sezonas sportistus. Kā izcilākais zaķu medībās L. Grubes dāvāto ceļojošo balvu saņēma O. Zers. Par lielākās līdakas izvilkšņau sauszemē nodaļas vanadžu dāvāto ceļojošo šķīvi saņēma M. Stanga. Tradicionālās karpu makšķerēšanas sacīkstēs par lielāko noķerto karpu J. Glinava dāvāto ceļojošo balvu saņēma J. Tampa sen., bet par mazāko karpu J. Kalniņa dāvāto ceļojošo balvu saņēma L. Grūbe.

Pēc tam pie bagātīgi klāta galda nodaļas vanadžu izkārtojumā Martas Brikmanes vadībā vakara viesi varēja iebaudīt dažādus gardumus plašā izvēlē.

Bija arī iespēja noteikt divu dažādu zivju kopsvaru. Šinī izdarībā tuvāko kopsvaru noteica kāda liela mednieka un makšķernieka otrā puse Vilma Riktere, saņemot abas zivis.

Kā parasts, šinī sarīkojumā notika arī Mežsarga Meitiņas vēlēšanas. Kad uz skatuves, medību bises patronai sprāgstot, no tās iznāca ievēlētā Mežsarga Meitiņa, pārsteigums visiem bija itin liels, jo tā bija līdz šim jaunākā ievēlētā — 5. g. vecā, Ieva Šmite no Burlingtonas.

Sarīkojuma starplaikā bija izloze ar ļoti bagātīgu laimestu klāstu.

Tā kā tieši šinī vakarā piepildījās 65. gadi ilggadējam sekcijas biedram Alfrēdam Preimanim, viņu ar dzimšanas dienas kliņģeri un ziedu sveica nodaļas vanadzes.

Par nepārtrauktu deju mūziku gādāja Ruņči no Hamiltonas. Sarīkojums nodaļai deva ļoti labu atlikumu. **bs**

VAJADZĪGA

Darbiniece spiestuvē

ar labām rakstāmmašīnas spējām. Daļēja laika darbs — labs atalgojums.

Alberts Upeslācis 222-4021

IERĪKO, LABO UN MAINA

plumbing, eļļas, gāzes un elektr. apkures, silta ūdens tankus, skursteņu oderes (liners), tīra krāsnis un ūdens tankus.

ROLAND KULLIK

(416) 275—1280.

GUNARS CONSTRUCTION

izdara visāda veida pārbūvju un piebūvju darbus, ieskaitot plumbing un elektrību.

Lūdz zvanīt **889-5076.**

Atzinība jauniem komponistiem

Katra gada 2. aprīlī Latvijas skautu prezidenta ģenerāļa Kārļa Goppera dzimšanas dienā paziņo viņa vārdā nosauktā fonda balvu ieguvējus.

Vērtēšanas komisija 1985. gadā jaundarbiem literātūrā pēc rūpīgas iepazīšanās ar iesūtītiem darbiem atzinusi, ka neviens no tiem nav apbalvojams. Mūzikā piešķirti atzinības raksti par darbošanos latviešu mūzikas laukā Imantam Mežaraupam, komponējot kantāti Kas var zvaigznes izskaitīt un Lolitai Ritmanei, komponējot kantāti Dziedāj' tautu tālumā. Tēlotājā mākslā darbi šogad nebija iesūtīti. Balva vispārējā nozarē ir piešķirta Valteram Nollendorfam par manuskriptu Dzejiski veltījumi latviešu skolai un skolniekiem.

Valtera Nollendorfa atjautīgi un labā latviešu valodā uzrakstītie dzejojumi par latviešu valodu un gramatiku, par Latvijas vēsturi un ģeografiju, kā arī par Skalbi, Kalpaku un Baronu var noderēt visām latviešu skolām kā interesants palīgmācības līdzeklis. Tie var noderēt arī skautiem, gaidām un citām latviešu jaunatnes organizācijām sarīkojumu programmām vai arī kopīgai lasīšanai un pārrunām nodarbībās. Vai nu šos dzejojumus lasītu klasē, iesaistot lasīšanā visu klasi, vai arī runas koŗi to iestudēs, lai skandētu plašākos latviešu sarīkojumos, tie visi ir tādi, kas var ierosināt latviešu jaunatnes interesi par latviešu valodu un gramatiku, par Latvijas vēsturi un geografiju, par Kalpaka kaujām, par Skalbes un Barona darbiem. Balvas lielums ir 800 ASV dol.

Vērtēšanas komisijā darbojas: literatūrā Rita Gāle un Rasma Sināte, mūzikā Verēna Stelpe-Dambrāne un Roberts Zuika un no fonda valdes P. Jurjans, I. Kiidišs, A.Ozols, F. Sīpols un U. Sīpols.

Goppera fonda balvas piešķiŗ, lai veicinātu jaunatnei piemērotu un saprotamu darbu jaunradi.

Fonda valdes sēdē 23. martā piešķīra 580.- dol. pagājušā gadā apbalvotās J. Kalniņa kompozicijas nošu pārrakstīšanai, 2000.- dol. latviešu skautu un gaidu Lielajai nometnei Draudzības lokā, 750.- dol. Minsteres ģimnazijai un tāpat 750.- dol., Jāņa Riekstiņa Latviešu studiju centram bibliotēku paplašināšanai — jaunu grāmatu iegādei un 500.- dol. atbalstu bērnu žurnālam Mazputniņš.

Jānis Baltaks aizsaulē

Klusais sabiedriskais darbinieks, skolotājs, dzejnieks un rakstnieks Jānis Baltaks līdztekus Latvijas universitātes (filoloģijas fak. — grieķu un latiņu) studijām mācījās arī Angļu institūtā. Pēc diploma iegūšanas mācīja grieķu, latiņu, angļu valodas provincē (Madona) un Rīgas pilsētas ģimnazijās. Emigrācija pārtrauca skolas darbu un Baltaku noveda Vācijā — Libekas pilsētā, kur iepazinās ar literātūras zinātnieku un kritiķi Jāni Rudzīti. Kopīgas intereses — darīt pieejamu lielvalstīm latviešu klasiķu literāros darbus. Rudzītis raksta latviski, Baltaks tulko angliski. Daži no darbiem sastopami Vācijas trimdas latviešu žurnālos, piem. Jaunais Vārds, kas iznāca latviešu un angļu valodā. Mīļš Baltakam, tāpat Rudzītim, bija Kārlis Skalbe. Kaķīšu dzirnavu tulkojums angļu valodā ir Baltaka darbs, kuŗu izdeva saziņā ar Angļu institūta direktora ievadu.

Emigrācijai ieilgstot, J.Baltaks nonāk Austrālijā — Sidnejā, kur pavalsts ģimnazijā turpina paidagoga gaitas savā nozarē — grieķu un latiņu val. mācīšanu.

Bez maizes darba ir aktīvs literātūras nozarē; lasa referātus, tulko latviešu darbus angliski u.c. J. Jaunsudrabiņa Ūdeņi fragmenta tulkojums pieder J. Baltaka spalvai. Domājams, ka Baltakam, šim klusajam darbiniekam, archīvā būs palicis saraksts par saviem tulkojumiem u.c. darbiem un nākotnē uzzināsim ko vairāk par nelaiķa darbību latviešu literātūras laukā.

Jānis Baltaks bija arī pirmais Austrālijas Latviešu Centrālā archīva direktors. Cik zināms, viņam bija vērtīgs, bibliografiskiem retumiem bagāts archīvs. Ar šiem krājumiem Baltaks izpalīdzēja ne vienam vien mūsu rakstniekam un zinātniekam. Archīva darbs viņam bija sirdslieta. Rūpīgi krāja, kopoja un kārtoja Austrālijā mirušo latviešu sarakstus. Klusībā mīlēja arī dzejot iemīļotā klasiskajā pantmērā — heksametrā.

Vēstulē, kuŗa datēta š.g. februārī, J. Baltaks raksta: ,,Skolā vairs nestrādāju. Esmu pensijā un rakstu darbu (Veclatvieši Austrālijā) vairāk nekā var atspēt — dienas nestāv uz vietas...''

Vai tā bija nojauta?... Uznāca nakts, pārtrūka Baltaka dienas gaitas. Paziņu vidū Jānis Baltaks bija gaiša personība. Viņa darbi piederēja Latvijai. Baltaks no mums šķīrās 77 gadu vecumā. Pavadīsim viņu Aizsaulē ar Kārļa Skalbes Klusuma melodijas rindkopām:

Laimīgs, kas tic savam sapnim.
Arī nomirstot
Rādās tam nākotnes krasti,
Aizsaulē ieejot. **A. Kriškāns.**

Agronomu Pēteri Mūzi pieminot

No Latvijas nesen saņemta ziņa, ka 11. martā 86 g. vecumā mūžībā aizgājis agr. Pēteris Mūzis.

Dzimis Smiltenē, tur audzis un arī skolojies līdz vidusskolas līmenim. 1927. gadā Latvijas universitātē ieguvis agronoma gradu. Papildinājies arī paidagogijā. Strādājis par pārzini divgadīgās lauksaimniecības skolās Saukā un Smiltenē, vēlāk Mežotnes lauksaimniecības vidusskolā par skolotāju un inspektoru. 1950. gadā no darba atlaists, jo Mūža pagātne nav patikusi varasvīriem. 1941. gadā skolnieki, kuŗu klases audzinātājs bijis agr. Mūzis, iemetuši Staļina bildi Lielupē.

Pēc atlaišanas no darba lauksaimniecības vidusskolā agr. Mūzis strādājis dažādus darbus, kā arī sagatavojies Zootechniķa darbam kažokzvēru audzēšanā. Vēlāk laimējies dabūt darbu kažokzvēru audzētavā Krimuldā, kur strādājis līdz 70 gadu vecumam. Tā agr. Mūža darbība sākta skaitīt tikai ar šo posmu, viņa pensija iznākusi pavisam niecīga. Lai varētu savilkt galus kopā, pēc 70 gadu vecuma vēl strādājis ar t.s.,,pusslodzi'' turpat Krimuldā dārzkopības pētniecības saimniecībā.

Studiju gados P. Mūzis pievienojies korporācijas Latvia saimei.

Ar īsa laika atstarpēm mūžībā aizgājuši arī citi vecie brīvās Latvijas agronomi, kas bijuši P. Mūža studiju un darba līdzgaitnieki, kā mazpulku nozares vadītājs lauksaimniecības kamerā Kārlis Ķirsis, statistiskās pārvaldes lauksaimniecības nozares darbinieks Jānis Skuja un Malnavas lauksaimniecības vidusskolas skolotājs Rūdolfs Krūmiņš. Pēdējais miris un apbedīts Klīvlandē ASV.

Lai viņiem salda dusa! A.V.

,,Ko tad es lai daru ar Jēzu, kuŗu sauc par Kristu?''
(Mat.27;22).

Bezmaksas kristīgu litereātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, 30 McDairmid Rd., Scarboro, Ont. MIS 1Z6.

TORONTO ZIŅAS

● Toronto Daugavas vanadzes 27. aprīlī rīko meža dienu Sidrabenē. Pulcēšanās pie Sidrabenes kafejnīcas apm. 10.30 no rīta (pēc skautu un gaidu svētbrīža nometnes kalnā pie karogiem, kas sākas pl. 10). Līdz ņemt darba rīkus. Visi mīļi gaidīti, jo koki — mūsu dzīvība.

● A/S Latviešu Nams valde darbosies šādā sastāvā: E. Nāgelis — priekšs., Edg. Koks — vicepriekšs., Mirdza Lejiņa — sekretāre, J. Galējs — vietn., A. Bērziņš — kasieris, J.Grodnis — Inform. vad., E. Jansons, A. Kalviņš un J. Kūlnieks — saimniecības daļā, O. Lepše — techniskās daļas vad. A. Šterns — vietn., V. Tikiņš — sarīk. daļas vad., Florence Neimane — dāmu komitejas pārst. pie valdes (atteikušās Sofijas Zaķes vietā). Revīzijas komisijā: K.Bencons — priekšsēdis, Ed. Broders — sekr., S. Vasarājs — loc., grāmatvedis K. Gāle, nama saimniece Ausma Dubrovska.

IEVĒLĒTA BALTIEŠU BRĪVĪBAS LĪGAS VADĪBA

Losandželosas Igauņu namā 23. martā notika Baltiešu Amerikāņu Brīvības Līgas gadskārtējā biedru sapulce, kuŗā bija pārstāvētas 477 balsis. Sapulces dalībnieki noklausījās līgas priekšsēža, kasieŗa, revīzijas komisijas un nominācijas komitejas ziņojumus. Lai paplašinātu līgas darbību, pieņēma statūtu grozījumu, paaugstinot līgas direktoru skaitu uz 32.

12 ievēlētie direktori ir latvieši, 11 — lietuvieši un 9 igauņi. Dienvidkalifornijā dzīvo 18 direktori, Ilinojā — 5, Ņujorkā — 2, Vašingtonas pilsētā — 2, Mičigenā, Masačusetā, Ohaijo, Vašingtonā un Ziemeļkalifornijā — katrā pa vienam.

No minētajiem direktoriem par līgas priekšsēdi otru gadu ievēlēja A. Pīrisildu, par vicepriekšsēžiem — Dr. A.Blāķi, J. Kojeli un V. Pīrisildu, par sekretāru — J. Brauķi un par kasieri — H. Nurmbergu. Iepriekšējā gada lietuviešu vicepriekšsēdis A. Mažeika un sekretāre D. Mažeika šiem amatiem vairs nevēlējās kandidēt. **K. K.**

BAZNĪCU ZIŅAS

SV. JĀŅA DRAUDZE

Draudzes kanceleja atvērta otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 līdz 17, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave. Mācītāja F.T. Kristberga runas stundas otrdienās no pl. 10—13, trešdienās no pl. 18—21, ceturtdienās no pl. 10—13. Māc. F.T. Kristberga adrese: 12 Worthington Cresc., Toronto, Ont. M6S 3P6, tālr. mājā 769-6950.

20. aprīlī pl. 11 dievkalpojums, būs spredikis bērniem.

27. aprīlī pl. 11 dievkalpojums, dziedās dr. vokālais ansamblis, dir. B. Alka.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jārvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ont. M4G 1V5. Māc. J. Cālīša runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10—12 un no 18—19. Citā laikā, iepriekš sazinoties.

20. aprīlī pl. 15 dievkalpojums.

27. aprīlī pl. 11 dievkalpojums ar dievgaldu.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont. M1K 3W1, tālrunis 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā 361 Danforth Ave.

20. aprīlī pl. 13 dievkalpojums.

27. aprīlī pl. 13 dievkalpojums.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. J. Šmits, 30 McDairmid Rd., Scarborough, Ont. M1S 1Z6, tālr. 299-3780. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 16.

Bībeles studijas — lūgšanu sanāksmes katru trešdienu pl. 19.

Gaismas telefons ticības stiprināšanai 299-8545 darbojas nepārtraukti 24 stundas dienā. Vēsts latviešu valodā tiek ieskaņota divreiz nedēļā.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins, 33 Christie Str., Toronto, Ontario, M6G 3B1. Dievkalpojumi notiek katra mēneša otrā svētdienā pl. 13.00 Lietuviešu baznīcā, 1021 College St., Toronto.

BRAMPTONAS DRAUDZE

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā: 156 Main Street, North Brampton, Ont. Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tālr. 757-2739.

27. aprīlī pl. 13.30 dievkalpojums Grace United baznīcā. Tūlīt pēc dievkalpojuma baznīcas zālē vietējās Daugavas vanadžu nodaļas sarīkojums ar A. Sprūdžas priekšlasījumu un kafijas galdu.

HAMILTONAS DRAUDZE

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālrunis 385-9838. Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19—21. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

20. aprīlī pl. 10.30 bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un bībeles klase; pl. 11 draudzes dievkalpojums.

27. aprīlī pl. 11 Garīgs koncerts dāmu komitejas izkārtojumā.

4. maijā pl. 10.30 bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un bībeles klase; pl. 11 draudzes dievkalpojums.

NIAGARAS DRAUDZE

Draudzes priekšnieks Andrejs Šteinbachs, 6308 Drummond Rd., Niagara Falls, tel. 354-1258.

4. maijā Ģimenes dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Pēc dievkalpojuma atzīmēs draudzes 35 gadu pastāvēšanu un atvadīsies no līdzšinējā draudzes priekšn. Paula Treiera.

1. jūnijā Aizvesto piemiņas dievkalpojums.

3. augustā pl. 11 Kapu svētku dievkalpojums Lundys Lane kapsētā.

MONTREALAS LATVIEŠU DRAUDZES

Dievkalpojumi notiek Jāņa (igauņu) ev. lut. baznīcā 4345 Marcil Ave. Mācītājs Gunārs Hūns, 8262 Place Chanceaux, Montreal, Que. H1K 1M7, tel. 352-1204. Mācītājs runājams katrā laikā, bet ieteicams iepriekš sazināties pa tālruni.

Dievkalpojumi, ja nav citādi norādīts, notiek katru svētdienu pl.13.30 baznīcā.

OTAVAS DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latviešu ev. lut. draudze 83 Main ielā (ne vairs Sv. Pēteŗa baznīcā).

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS
,,BRĪTIŅŠ AR DIEVU''
nepārtraukti
31 gadu gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja.
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd., Scarboro,
Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piekt. pl. 10.30 no rīta,
svētd. Bafalo TV 29. stac. pl. 21; 700 Club — Bafalo TV 29. stac. no pirmd. — piekt. pl. 10 no rīta, svētdienās pl. 22.
TV stac. 47 no pirmd. — piekt. pl. 9 no rīta.

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $5.00

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225
Svētdienās iepriekš sazināties pa tel. 465-5225.

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
Pirmdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Otrdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Trešdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Ceturtdienās no pl. 14.00 līdz 23.00.
Piektdienās no pl. 12.00 līdz 24.00.
Sestdienās no pl. 14.00 līdz 20.00.

VALUDE
JEWELLERY LTD.
Zeltkaļi
ALDONA KORMS un
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Fotografisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
287 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

Lielākais latviešu veikals Toronto
BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave, tel. (416) 465-9905
Piedāvā: o lielā izvēlē eiropiešu gaumē gatavotus gaļas izstrādājumus,
o žāvētus tītarus, zivis,
o pašu ceptu rupjmaizi, pīrāgus, ķimeņmaizītes, smalkmaizītes, jubileju kliņģerus u.c. gardumus.
o klāj viesību galdus.
Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Speciālizējies kontaktlenžu nozarē
Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto.
Tel. 535-6252.

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
487-0491
PIEGĀDE LIELTORONTO ROBEŽĀS
Crest Florists
567 Mt. Pleasant Rd.,
Toronto, Ont. M4S 2M5
Piņu, pinu ziedu viju
Pīpenes un smilgas miju
Mētru sauju, rožu sauju...
MAIJA ASARIS

Vecākais latviešu puķu veikals
Venus
ZIEDI KATRAM GADĪJUMAM
Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONT. M6R 2L6
Tel. darbā 534-4645, pēc darba 533-4037.
A. PUTNIŅŠ

R. S. KANE Ltd.
APBEDĪŠANAS BIROJS
6150 Yonge Street
(Goulding Ave stūrī, dienvidos no Steeles)
Willowdale, Ont.
221 — 1159

DOWNTOWN WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
137 Yonge St. — Shopping Mall,
(Ieeja arī no 74 Victoria St. Arcade Bldg.)
Lielā izvēlē dažādu rokdarbu materiāli.
Padomi rokdarbu jautājumos.
Tel.: 368-5011

Alcan Building Products Authorized Dealer
Māju īpašnieki!
ietaupait ar ALCAN SIDIŅĢ
Sazinaities ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem gatavo un ierīko
Thermo Windows
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
Īpašnieks Artūrs Mīme
2229 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X6 **534-2864**

PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

Ingrida A. Matckars
B.A., M.A., L L B.
ADVOKĀTE pie
DYSON & KACABA Barristers & Solicitors
100 Richmond Str. W., Suite 400, Toronto, Ont. M5H 3K6
Tel. (416) 361-1777

Latviešu nams Toronto
IZĪRĒ LABI VĒSINĀTAS TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM
Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

Ātri, glīti un lēti
iespiežam
dažādus ielūgumus
Tel. 466-1514

LATVIJA AMERIKĀ
Atjaunojiet abonementu un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.
Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz
☐ vienu gadu — Kanadā $46.00, ASV $46.00
☐ 6 mēnešiem " $24.00, " $24.00
☐ 3 mēnešiem " $14.00, " $14.00
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....
Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐
Čeki rakstāmi uz Latvija Amerikā vārda un sūtāmi
125 Broadview Ave, Toronto, Ont. M4M 2E9.

Ir Akmeņi raud...

Daugavas Vanagu teātris Kanadā savas jauniestudētās lugas Ir Akmeņi raud pirmizrādi šoreiz rīkoja Montrealā. Pašai lugai pirmizrāde notika jau 1984. gadā Sidnejā — Austrālijā. Lugas autors Uldis Siliņš savu darbu nosaucis par vingrinājumu minorā. Tā darbības laiks un norise ir viens no traģisko notikumu ķēdes locekļiem II pasaules kara laikā. Lugas ievadījumā autors (Ernests Jurševskis) pastāsta par šī darba ierosinātājiem — neliels ziņojums avīzē par mežā nošautu bēguļotāju un vēlāk tā rajona cilvēku stāstījumi Vācijas nometnēs.

Rūdolfa Blaumaņa tuvs draugs — skolotājs Greste — Latvijā stāstīja, ka novelei Nāves ēnā iesosinājums arī gūts, izlasot īsu ziņojumu avīzēs par atdalījušos ledus gabalu un zvejnieku aizdzīšanu jūrā. No tā Blaumanis izveidojis dziļi traģisku noveli. Uldis Siliņš, līdzīgā kārtā ierosinātu, bet ne mazāk traģisku personu dzīves sarežģījumus izveido 1943. gada pavasaŗa notikumus Meņģelē (Carnikavā), Latvijā. Dažu stundu laikā ietverts posms no 1930. gadu beigām līdz 1943. g. pavasarim.

Policijas leitnants Ģirts Akmens (Juris Freijs), kas 1941. g. vadījis partizānu likvidēšanu lielajos Meņģeles mežu masīvos, vācu okupācijas varas paaugstināts par leitnantu un norīkots par tilta sardzes priekšnieku. Viņa sieva Tekla (Herta Jurševska), dziļi reliģioza sieviete, pilnīgi paklāvusies vīra iegribām un izdarībai. Viņu dēls Edmunds (Andris Leja) un viešņa Selga (Ieva Lercha) — ciemiņi no Rīgas. Šīs četras personas ievada lugas darbību nesteidzīgi, bet jau vēstījot par tuvojošos vētru cilvēkos, kas dabā aiz mājas sienām jau saklausāma pilnā spēkā.

Selga atbraukusi ievākt ziņas par savu vīru, kas 1940. g. no Kurzemes meklējis slēptuvi Meņģeles mežos, vairoties no boļševiku apcietināšanas. Viņai teikts, ka policijas leitnants Akmens varētu kaut ko zināt. Ierodas Dr. Sauleskalns no Rīgas psichiatriskās slimnīcas. Atklājas, ka policijas leitnanta meita Dace atrodas tur. Dr. Sauleskalns atvedis vēsti, ka vācieši gatavojas atbrīvoties no tādiem slimniekiem, kam nav nekādas izredzes izveseļoties. Vienīgā iespēja to glābt — pārvest mājās.

Pamazām vētra sāk trakot cilvēkos! Selgas vīrs pirms apprecēšanās bijis tuvos sakaros ar Daci. Aizbraucot uz Kurzemi, apprecējies ar Selgu. Dace sajukusi prātā, tā ievietota psīchiatriskā slimnīcā, radot kvēlojošu naida dzirksti tēvā — policistā. 1941. gadā pēc vācu ienākšanas noskaidrojies, ka Daces krāpējs bēguļojis Meņģeles mežos. Policists un viņa dēls Edmunds uzaicina to kopējās medībās. Policista lode kā medījumu „sadzen" Daces krāpēju, kuŗa līķi pēc diviem mēnešiem atrod un ar militāru godu kā ienaidnieka partizānu upuri apbedī vietējos kapos.

Tiktāl notikumu gaita, ko autors licis pamatā sava minora vingrinājuma izveidošanai. Traģiskās ģimenes galva Ģirts Akmens autora tēlojumā ir ciets, nežēlīgs, bezdievīgs un atriebīgs tēls, kas ciniski piemin attiecības ar savu sievu, reliģiju un vajātā Daces krāpēja vairīšanos improvizētās medībās. Daces gods un nelaime viņu tik dziļi skārusi, ka „klusums runā ar nezvēra rīkli". Viņa mutē autors licis arī vārdus „kādreiz laulības sākums meklējams siena kaudzē", kad viņš mēģina sākumā izdibināt, kāpēc Selga braukusi viņa dēlam Edmundam līdz.

Ģirta sieva Tekla, dziļi reliģioza sieviete varonīgi pacieš vīra sānu izlēcienus, izmazgā un rūpīgi izgludina vīra kabatās atrastos sasmaržotos nēzdodziņus (Ģirta ciniskais stāstījums!) un ne mazāk dziļi izjūt Daces traģēdiju, tikai pakļaujoties kristiānismam. Arī viņas mutē autors ielicis īpatnēju salīdzinājumu: žoklis nolaidās kā nosēdušās durvis.

Viņu dēls Edmunds, kas izvēlējies citu ceļu, nesekojot vecāku vēlmēm, un improvizētās medībās nav varējis uzņemties savu lomu tēva domātā „spēlē", ieguvis tēva nicināšanu, un tā pievienots ģimenes traģēdijas mezglojumam. Selga, dzenot pēdas savam pazudušam vīram, uzjauc ģimenes traģēdiju, kuŗa katra vājības, savstarpēji uzbrukumi, pārdzīvojumi, naids uzliesmo tik sabiezinātā veidā, ka nobeigumā Ģirts Akmens izdzen dēlu un Selgu no mājas, bet sievas Teklas gara aptumšošanās brīdī izšautā lode izdzēš viņa dzīvību līdz ar viņa vājībām, ilgi turētiem noslēpumiem un sarkastisko cinismu.

1941. gadā divu okupācijas varu maiņā radās pašaizsardzības spēki. Atmaksātājām lodēm ne vienu vien reiz pievienojās personiska, dažkārt pavisam nepamatota, naida vadīti apmelnojumi un uzbrukumi. Sajukuma laikā tas bija iespējams, kā to redzam arī šajā lugā.

Autora veidojumā radies šī laika liecinieks ar cilvēku vājībām un traģismu, ar valdošās varas iegribām (šoreiz saldās kafijas pasniegšanu cilvēkiem — slimniekiem, kas neuzrāda uzlabošanos) u.t.t. Par nīstās, padzītās varas nežēlību lielāku otas triepienu iztrūkst, jo tas laiks jau bija pagājis. Autora asie salīdzinājumi pietuvojas vulgārisma robežai, bet toreizējais laiks jau nebija nekāda romantiska pastaigāšanās pa dzimtenes „ziedošām ārēm".

Neizdevās atrast iemeslu lugas iedalījumam 2 cēlienos, 3 ainās. Darbības norise tikai dažas stundas, turpinoties no cēliena uz cēlienu. Kā būtu ar 1 cēlienu un 3 ainām? Domas par citiem (it sevišķi par viņu kļūdām un vajadzībām) mēs ieslēdzam sevī un neļaujam tās zināt, jo katrs viens esam ar savām vajadzībām un vairāmies arī citu spriedumu par tām, kas kā bumerangs tādā gadījumā sistu atpakaļ. Lugā trīs ģimenes locekļi izteic domas viens par otru ne paši, bet to veic aizkulises runātājs, šajā laikā domātāju personu ietverot gaismas staru kūlī. Slavējams režisora Vērenieka iekārtojums! Arī darbības norise vienā telpā ar dažiem tēlotājiem tikai — situāciju izkārtojumā prasīja režisora izdomu un veikumu, lai izrādes gaitā nebūtu traucējumu. (Nedaudz tomēr traucēja teksta nezināšana dažās vietās!). Traģisko lomu tēlotāji (tādi jau bija visi) savu uzdevumu veica pārliecinoši, atklājot juku laikos savas cilvēciskās vājības un trūkumus tik spilgti, ka skatītāju uzmanības pievēršanu darbības norisei netraucēja pat sākumā atklātais bārs.

Lugas sarkanais dzīpars — nekad nejūties visvarens, visspēcīgs, jo vājības un cilvēcīgā nespēja agrāk vai vēlāk atklāsies. Lugas darbība runā arī šodien uz mums, skatītājiem: nemet akmeni uz citu vājībām, iedomātām kļūdām, met to vispirms pats uz sevi, savām vājībām!

Cildināma Gunāra Griezes vienkāršā, bet izteiksmīgā grafika programmas pirmajā lappusē.

Izrādes beigās sumināj umi un ziedi režisoram un visiem tēlotājiem. Kaut arī publikas noskaņojums bija līdzīgs lugas nosaukumam, taču no 160 krēslu vietām atskanēja aplausi — ne skaļi, bet atzinīgi!

Daumants Vītols

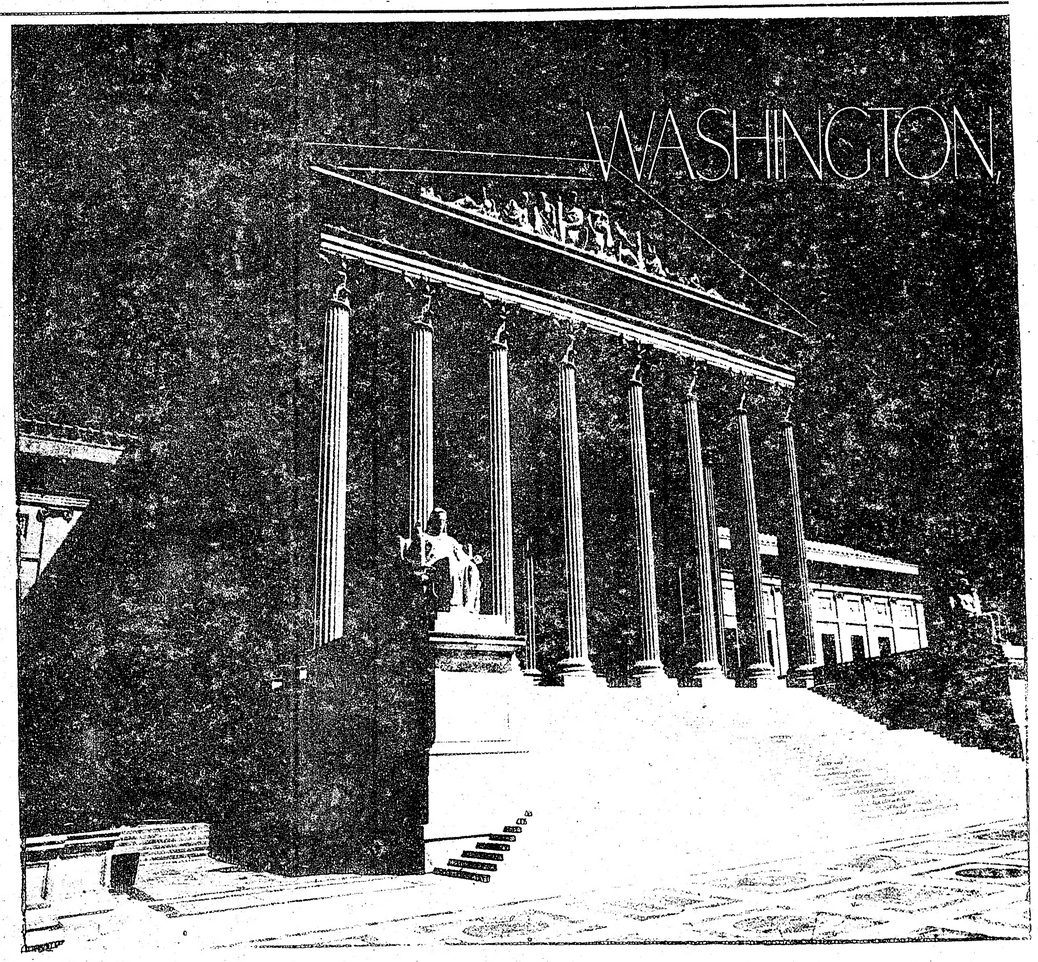

ASV galvaspilsētas bagātības

Ko ALAs 35. kongresa viesi var skatīt Vašingtonā.

Japāņu ķirši — Vašingtonas galvenais magnēts — būs jau noziedējuši, bet arī maijā Vašingtonā būs ziedu bagātība. Kamēr pērn Denvera ALAs kongresa laikā lepojās ar ceriņiem, te tas ir acāliju un rododendronu laiks. Visvairāk to ir Amerikas koku skolā Arboretum pilsētas ziemeļaustrumos.

Cauru gadu tūristus šurp vispirms pievelk prezidenta mītne — Baltais nams — un Kongresa bibliotēka, kur atrodas gan dažādi retumi, gan arī latviešu grāmatas. Daudz ko redzēt arī Kenedija centrā, pat ja neizgadās aiziet uz koncertu, baletu, operu vai teātri.

Ar Vašingtona, Linkolna un Džefersona piemineklīem sacenšas Smitsona institūta daudzie muzeji. Tie izvietoti gar zaļo pļavu (Mall), kam vienā galā paceļas Kongresa kupols ar Senāta un Vietnieku nama spārniem, bet otrā galā obelisks — Vašingtona piemineklis. No tā galotnes paveŗas varens skats gan uz pilsētu, gan pāri upei uz Amerikas Brāļu kapiem. Tur uz pakalna redzama Lī muiža, kam piekājē guldīts atentātā bojā gājušais prezidents Kenedijs. Tūristiem tīk arī pulcēties pie Nezināmo karavīru kapiem, īpaši, kad tur notiek sardzes maiņa dienvidū.

Netālu no Linkolna piemineklja uz Vietnamas karā kritušo melnā marmora leņķī saliektās sienas netrūkst arī latviešu kritušo vārdu.

Vašingtonā ir arī neatkarīgās Latvijas territorijas stūrītis — Latvijas sūtniecība. Un latviešu valodu ikviens var dzirdēt, atnākot uz Amerikas Balsi. Tā atrodas netālu no Kongresa, pāri ielai no Izplatījuma muzeja. Raidījumu laiki ir ik dienas no pl. 9.30 līdz desmitiem, no vienpadsmitiem līdz pusdivpadsmitiem — un 15 minūtes desmitos vakarā. Kopš bumbu draudiem tūristi tomēr vairs nevar brīvi ieiet Amerikas Balss (Voice of America) namā. Sargiem pie durvīm jāpalūdz piezvanīt uz latviešu nodaļu, lai kāds darbinieks ciemiņiem nonāk pakaļ. Istabas numurs 3717, telefons 475-2267, -68, -69, -70 vai -71.

Pa diagonāli pāri ielai no Amerikas Balss uz Kongresa pusi dabas mīļotājus vilina Botāniskais dārzs, bet mākslas cienītājiem jāpaiet gabaliņš pāri „pļavai" uz Nacionālo mākslas mūzeju. Vecajā klasiskajā spārnā (West building) atrodama renesanses, holandiešu, franču impresionistu kollekcijas, kamēr jaunais austrumu spārns apžilbina ar ķīniešu architekta Pei'a ultramoderno plākšņoto celtni, kas pati par sevi ir īsts mākslas darbs.

Amerikas 20. gadsimta mākslas nodaļā atrodam arī Daugavpilī dzimušā Marka Rotko milzu spožos audeklus.

Vašingtona var lepoties arī ar daudzām un interesantām baznīcām. Te ir gan mazi, gludām līnijām veidoti moderni dievnami, gan varenās visas Amerikas anglikāņu jeb episkopāļu, metodistu un katoļu katedrāles. Pirmā celta pēc Anglijas katedrāļu paraugā, metodistu — baltas izstieptas arkas sniedzas debesīs, bet katoļu Shrine of Immaculate Conception tornis un kupols mirdz zili zeltītā mozaīkā. Šai dievnamā ir arī lietuviešu kapella ar mozaīkā atveidotiem Viļņas skatiem un Lietuvas vēstures atainojumiem.

Ikvienam latvietim, kas ciemojas Vašingtonā, noteikti jāredz latviešu draudzes nams un baznīca Rokvilē, galvaspilsētas pievārtē, kur ir arī ALAs PBLA, JBANCa un Latvijas Brīvības Fonda biroji. Bet par to būs atsevišķs raksts.

I. K.

Laikraksta LATVIJA AMERIKĀ nīsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcas nodaļās Latviešu Namā un Centrā, kā arī spiestuvē.

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Ņujorkas latviešu biedrības mēneša sapulcei 23. martā DV namā Bronksā sekoja ģenerālsapulce. Valde un citi darbinieki palika līdzžinējā sastāvā, priekšnieks arī nākošajam darbības gadam būs R. Egle. Biedrībā 107 biedri, no tiem 94 goda biedri, kas no nodevu vai biedru naudu maksāšanas atsvabināti. Liela daļa biedru dzīvo dažādās vietās Floridā, tādi ir ap 70. Arī pārējie izkaisīti pa Ņujorkas apkārtni, pa Ņudžersiju vai Longailendu. Budžetā izdevumos paredzēti maksājumi par telpām DV apvienībai un daži citi sīkāki izdevumi. Lielākais ienākums ir bankas procenti noguldījumiem un dažas biedru naudas. Noslēgumā kopējs azaids.

● Ar 31. martu darbu izbeidza laikraksta Laiks redaktors Arturs Strautmanis. Viņš vēl uzkavēsies Ņujorkā, bet pēc tam pārcelsies uz savu pastāvīgo dzīves vietu Zviedrijā. Pēc pašreizējiem plāniem Laikam būs tikai viens redaktors — Ilgvars Spilners. Viņam darbus palīdzēs veikt pāris redakcijas techniskie darbinieki. Strautmanis pagājušā gada jūnijā atzīmēja savu 75. dzimšanas dienu. Uz ASV viņš pārcēlās 1968.gadā, kur līdz 1970. gadam bija Laika ārlietu redaktors, pēc tam šī laikraksta redaktors līdz 1983. gada oktobrim, atskaitot 1977. gadu. Izdevējs H. Rudzītis savā atmiņu grāmatā aizrāda, ka ,,galvenā redaktora krēslā iesēdies fanātisks darba rūķis, spējīgs un pašaizliedzīgs redaktors Arturs Strautmanis, kam avīze ir un bija viņa dzīve''. Kopš 1983. gada novembŗa beigām viņš atkal bija laikraksta ārlietu redaktors. Savas dzīves ceturto daļu viņš veltījis Laikam.

● Lieldienu agrie rīta dievkalpojumi Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzē 30. martā notika trijās vietās. Jau plkst. 7 no rīta dievkalpojums bija Salas baznīcā. Dievkalpojumā dziedāja Longailendas vīru koris un jaukts koris, katrs pa dziesmai. Apmeklētāju ap 300. Pusstundu vēlāk dievkalpojums bija Betlemes baznīcā Brukllinā, kur bija ieradušies pāri par simtu baznīcēnu. Dziedāja amerikāņu zviedru draudzes Miltona Brika kvartets, pie ērģelēm Sidnejs Hudels, kas nozlēgumā atskaņoja Bacha darbu uz ērģelēm. Iekšpilsētas novada dāmu komiteja bija rūpējusies par agro apmeklētāju pacienāšanu ar pīrāgiem, cepumiem, kafiju un olām. Kādreizējā brukliniete Bībelniece, kas tagad dzīvo Ņujorkas štatā, bija sagatavojusi vairākus kurvīšus ar svētku krāsotām olām. Dievkalpojums Jonkeros sākās pl. 8 rītā, apmeklētāju skaits tuvojās 500. Liturģiju dziedāja solists, basbaritons Jānis Kļaviņš. Dievkalpojumu arī kuplināja Ņujorkas koris ar četrām dziesmām diriģentu A.Jansona un R.Skultes vadībā. Ērģelniece Māra Lakse. Jaunieši—Dāvis Kaņeps, Dauma Grava un Ēriks Zamurs lasīja lekcijas. Pie altāŗa kalpoja jaunietes Indra Kļaviņa un Indra Rupnere. Pēc dievkalpojuma lejas zālē Ziemeļu novada dāmas bija sarūpējušas Lieldienu brokastis. Vk

ČIKAGA

Čikagas Latviešu biedrības gada sapulci atklāja priekšniece Māra Erkmane. Ar klusuma brīdi pieminēja iepriekšējā gadā mūžībā aizsauktos biedrus Emīliju Tombergu, Pēteri Dārdzānu, Verēnu Strautnieci, Robertu Nikuru, Elizabeti Zīriņu, Annu Mežciemu un Jēkabu Kalniņu. Sapulcē piedalījās 61 biedrs. 1985. g. atzīmēta biedrības 50 gadu jubileja ar plašu sarīkojumu, kas labi izdevies. Darbības atcerei Čikagas Ziņu redaktors A. Raidonis ierosināja tautiešus ziedot Latviešu nama parāda dzēšanai. Ar tautiešu atsaucību parāds nomaksāts 1985. g. 16. novembrī.

Biedrības izkārtojumā aizvadītajā gadā notikuši daudzi sarīkojumi. Aizvadītajā gadā, tāpat kā iepriekšējos gados atbalstīta Apspiesto Tautu Komiteja. Priekšsēdis I. Bergmanis saņēma pateicību par labo sadarbību.

Pie Čikagas Latviešu biedrības darbojās mednieku un makšķernieku kopa. Biedrības namā tās atbalstā notiek gan lielāki, gan mazāki sarīkojumi. Čikagas latviešu biedrība, kā nama īpašniece centusies kalpot latviešu sabiedrībai, arī telpu īre ir par mērenām cenām. Nobeidzot savu plašo ziņojumu, M. Erkmane izteica pareicību visiem darbiniekiem par sekmīgo darbu aizvadītajā gadā.

Dāmu komitejas priekšnieces V. Riekstiņas ziņojums norādīja, ka dāmu komiteja biedrības sarīkojumos vienmēr gādājusi par dažādu maltīšu sarūpēšanu, tāpat daudz darījušas nama uzpošanai ar darbiem un līdzekļu sagādei. Biedrzine M. Ozoliņa ziņoja, ka biedrībā pašlaik 310 biedru.

Nama pārvaldnieks I. Erkmanis savā ziņojumā atzina pagājušā gadā paveiktos darbus — remontus un uzlabojumus par sekmīgiem. Kasieris J. Kalniņš atzina, ka biedrības financiālais stāvoklis ir labs, uzrādot atlikumu. Gada pārskatus un 1986. gada budžetu pieņēma bez grozījumim.

Par biedrības priekšnieci atkal ievēlēja M. Erkmani — ar aklamāciju, tāpat visas pārējās amatpersonas. Par priekšnieces vietn. ievēlēja A. Birkenu, par sekretāri—B. Liepiņu, sekr. pal. I. Švānfeldu, kasieri — J. Kalniņu, kasieŗa pal. I. Bundža, biedrzini — M. Ozoliņu, pal. V. Riekstiņu, saimniecības vad. K. Poču, mantzini — E. Gloknori. Inform. noz. vad. H. Riekstiņu, Kultūras noz. vad. R. Jostsoni, pal. H. Legzdiņu, nama grāmatvedi — A. Birkenu, nama kasieri — I. Grunsteini, nama pārvaldnieku — I. Erkmani. Par direktoriem: O. Cakaru, A. Gaiķi, K. Legzdiņu, J. Tumu un R. Kalundu; uzticības vīrus — A. Andersonu, J. Kalniņu un V. Krauli. Revīzijas kom. G. Kārkliņu, H. Liepiņu un M. Vilemsonu. Nominācijas kom. H. Legzdiņu. Dāmu komitejā: V. Riekstiņa — priekšniece, L. Ozoliņa — pal. M. Baltiņa — kasiere, H. Legzdiņa — sekretāre, saimn. vad. M. Vaskova. J. Valainis pateicās biedrībai par radio raidījumu atbalstīšanu.

● Čikagas Vanadžu kopas šā gada pirmās vakariņas ar Irēnas Točas slīdīšu izrādi un stāstījums par Indiju notika 21. februāŗa vakarā Latviešu namā. I. Toča pastāstīja par tālo zemi Indiju, tās parašām un dzīvi. Indija daudzus gadus bija angļu kolonija, tikai 1947. gadā ieguva neatkarību Tai ir milzīga zemes platība un pāri par 600 miljonu iedzīvotāju. Dažādu tautību un ticību mistrojums ar 14 galvenām valodām un 875 dažādiem dialektiem un izloksnēm. Indieši ticot pārdzimšanai. Tā arī tie, kas jau jūtoties vājāki, cenšoties būt Gangas upes tuvumā, lai nomirtu un dabīgā ceļā pārietu mūžībā. Valstī lielas galējības ir bagātnieki, bet lielais vairums ir nabadzīgo. Pie nabadzības arī pieraduši un samierinās, ka Dievs tā ir nolicis un tikai jāgaida, kad kādreiz būs labāki apstākļi.

Indijā ir no seniem laikiem skaisti un grezni templi. Tie pa lielākai daļai roku darba veidoti. Ceļi un satiksme primitīva, tikai galvenie ceļi asfaltēti. Toča ir liela ceļotāja. Maz laikam būs pasaulē vietu, kur viņa nebūtu bijusi, tādēļ viņas stāstījums un skati ar slīdītēm bija ļoti interesanti.

A. Z.

DENVERA, KOLORADO

● Kolorado Daugavas vanadžu kopas gadskārtējo sapulci atklāja priekšn. Ēriks Vents. Par sapulces vadītāju ievēlēja Ritu Balodi. Vanadzes ievēlēja par savu jauno priekšnieci Austru Priednieci. Vanadžu valdē darbosies Rita Balode— priekšn. vietn., Velta Latsone — sekretāre, Elza Lindemane — kasiere, Gunta Tingsberga — sarīkojumu daļas vad., Ausma Kagana — saimniecības daļas vad., Ella Ivane, Vera Pente, Helēna Kalējiņa, Ināra Humeyumpteva — locekles. Apvienība ar aklamāciju

Austra Priedniece.

ievēlēja bij. priekšn. Almu Janumu par vanadžu kopas goda priekšnieci.

● Ilggadējai vanadzei un Kolorado DV apv. vanadžu kopas pirmajai priekšn. Ritai Balodei 25. februārī apritēja 60 mūža gadi. Bija daudz ziedu, velšu, apsveikumu. Gavilnieci sveica māc. Žanis Upīte, DV apv. priekšn. Ēriks Vents un vanadžu kopas vārdā Austra Priedniece. E. V.

GRAND RAPIDI

● DV apvienības pirmajā valdes sēdē pēc gada sapulces amati sadalīti šādi: valdes priekšsēdis Arnolds Balodis, ievēlēts sapulcē, Vilis Riepnieks, priekšnieka vietnieks ārējās inform. nozares vadītājs un sab. kult. nozares vadītājas palīgs, Ņīna Graube, sekretāre un iekšējās inform. vadītāja, Kārlis Spolītis, kasieris-grāmatvedis, Elvīra Brūna, sab. kult. noz. vad., Kārlis Rozenbergs, aprūpes nozares vad., Dāvis Polis, priekšn. vietn. un kasieŗa palīgs. Atbalstot Patiesības Fondu, apvienība nosūtījusi ziedojumu fondam 88 dol. apmērā.

● Grand Rapidu latviešu koŗa 20 gadu jubilejas koncerts 26. aprīlī pl. 7. v. Latviešu biedrības namā. Pēc koncerta sadraudzības brīdis koristiem un apmeklētājiem.

● Plkv. Oskaram Kalpakam, tēvzemes brīvības cīnītājiem un Latviešu leģionam veltīts piemiņas dievkalpojums notika 16. martā, ko vadīja māc. H. Lapiņš Latviešu biedrības namā. Viņš teica dziļi izjustu spredīki un aizlūgumā pieminēja visus, kas upurējuši savas dzīvības tēvzemes labā. Nobeigumā nodziedāja Latvijas valsts himnu. Altāris bija puškots rozēm, par ko bija gādājušas prof. I. Zemzare-Švecha un viņas māte A. Švecha. Latviešu lut. draudzei vajadzīgs jauns ērģelnieks-ce un draudzes koŗa vadītājs; šī pienākuma veicējam paredzēta atlīdzība.

● Grand Rapidu latviešu biedrībai 7. aprīlī piepildījās 35 darba gadi. Tā dibināta 1951. g. 7. aprīlī. Pirmais priekšnieks bija Verners Vītiņš. Viņa laikā biedrība ieguva namu Bridge ielā, N.W. par 13,000 dol. Otrs priekšnieks — Oskars Leimanis amatu veica četrus gadus. Šajā laikā pabeidza nama iekšējo izbūvi. Jau 1953. g. tajā notika ALA kongress. Nākošais priekšnieks bija Anatols Meiers, un viņa darbības laikā uzcēla jauno biedrības namu. To cēla pēc arch. Aivara Lindes projekta. Drīz vien par biedrības priekšnieku nāca Aleksandrs Grīnbergs, kas to vada vairāk nekā 20 gadu. Aizvadītie gadi bijuši darba gadi visīstākā nozīmē, sevišķi ceļot jauno namu. Jauno biedrības namu iesvētīja 1963. g. 19. oktobrī, un kopš tā laika tas kalpo visai latviešu sabiedrībai un vairāku citu latviešu sabiedrisko iestādijumu vajadzībām. Pie biedrības darbojas dāmu pulciņš jau kopš sākuma gadiem, ko vada Brigita Valta, kas sagādājis prāvus līdzekļus biedrībai visdažādākās vajadzībās. V.Z.

KLĪVLANDE

● Pulkveža Oskara Kalpaka piemiņas dievkalpojums notika Apvienotās ev.-lut. draudzes dievnamā. Piedalījās mācītāji L. Grendze un H. Jurjāns un pianists J. Zemzars ar klavieŗu solo. Goda sardzē ar karogiem stāvēja Korporāciju kopas, DV apvienības un gaidu un skautu vienību pārstāvji.

● Koncertapvienības 9. marta koncertā reprezentējās jaunās paaudzes baritons Pauls Berkolds, pavadot pianistam Pēterim Zariņam. Programmas pirmā daļā bija latviešu komponistu dziesmas, bet otrā daļā — cittautu un operu ārijas. Abās daļās bija dažas dziesmas ar komisku pieskaņu, kuŗas jaunais dziedonis prata lieliski interpretēt. Klausītājiem koncerts patika ļoti labi. Bija jādzied piedevas.

● Apvienotās ev.-lut. draudzes dāmu komitejas un DV apvienības rīkotās pankūku brokastis notika 16. martā draudzes sarīkojumu zālē tūliņ pēc dievkalpojuma baznīcā. Pēc tam sekoja draudzes māc. L. Grendzes referāts par Gaŗezeru, pieminot tā lielo nozīmi latviešu sabiedrībā.

Pēc referāta rādīja slīdītes par Gaŗezeru, ko papildināja jauniešu lasījumi ar Līgas Zemesarājas klavieŗu pavadījumu skolotājas Ilzes Lāces izkārtojumā.

Mantu izlozi vadīja DV apvienības priekšnieks V. Zemesarājs. Sarīkojuma atlikums ap 1000 dol., veltīts Gaŗezeram. J.Ū.

KALAMAZŪ

● Jāņa Riekstiņa Latviešu Studiju Centra izloze notika 22. februārī LSC telpās. Izlozes kasiere Katrīne Pipaste ziņoja, ka par pārdotām lozēm ieņemti 37,400 dolari. Pirmo lielo laimestu — vienas nedēļas atvaļinājumu diviem Havajā laimēja loze nr. 14723, īpašnieks H. Pacers no Viktorijas Austrālijā. Pēc tam izlozēja 50 eks. L. Streipa Visjaunāko laiku vēsturi un 25 eks. A. Braunfelda — Marksistu ideoloģija un stratēģija.

ST. PĒTERSBURGA, FL.

● DV Apvienības Florīdā gada sapulce notika 3. aprīlī. Valdē ievēlētas šādas amatpersonas: Apvienības priekšniece Skaidrīte Prince, priekšnieces vietnieks un sarīkojumu daļas vadītājs Edgars Virziņš, sekretāre Astrīda Virziņa, kasieris Jāzeps Kalvāns, biedrzinis Dr. Haralds Kuplis, aprūpes daļas vadītāja Rūta Kalniņa un valdes locekļis Mārtiņš Strazdiņš.

Revīzijas komisijā Jānis Kubuliņš, Lija Kuple un Kārlis Putenis.

Vanadžu kopā ievēlētas vad. Erīna Liepiņa, vad. palīdze Milda Richtere, kasiere Olga Putene, sekretāre Lija Kuple, valdes locekle Verēna Vintere. S.P.

Anna Strauta
Mājas mātei

Sīpolu vira bez siera
8 tases

4 vid. lieluma sīpoli
1/4 tases sviesta vai margarīna
2 skārdenes (10 unces) vērša buljona
2 1/2 tases ūdens
1/2 tases sakapātas selerijas
1 tase smalki sagrieztu kartupeļu (2 vid. liel.)
1 tase baltvīna
1 ēdamk. etiķa
2 tējk. cukura
1 tase kafijas krējuma
sāls un pipari
kaltēti pētersīļi vai paprikas plv.

Nomizo un sīki sagriež sīpolus, lai būtu apm. 4 tases.

Lielā katlā izkausē sviestu un sautē sīpolus, kamēr kļūst caurspīdīgi, bet nav vēl apbrūninâti. Pielej katlā vērša buljonu, ūdeni un pieliek seleriju un samaisa. Pieliek sagrieztos kartupeļus. Viru silda, kamēr sāk vārīties, uzliek vāku un uz lēna siltuma karsē vēl 1/2 stundu, kamēr saknes pavisam mīkstas.

Pārtikas sasmalcinātājā sakuļ saknes putriņā, atlej atpakaļ katlā, pielej vīnu, etiķi un pieliek cukuru. Karsē, kamēr sāk vārīties, un silda vēl 5 minūtes, šad tad apmaisot.

Pieliek krējumu un sāli un piparus. Uzkarsē, bet neļauj vairs vārīties. Liek galdā nekavējoties. Grezno ar pētersīļiem vai paprikas pulveri.

Olu pudiņš (saldēdienam)

4 olas
1/4 tases cukura
2 tases piena
1 tējk. vaniljas ekstrakta
kokosriekstu skaidiņas
mazliet sāls.

Olas labi saputo ar cukuru un sāli, pielej pienu, vaniljas ekstraktu, pastāvīgi putojot. Masu salej stikla cepamā formā vai mazās stikla formiņās, kas iepriekš ietaukotas. Virsū uzbeŗ kokosa riekstu skaidiņas. Trauku ieliek lielākā traukā ar ūdeni un cep 300°F 1 1/4 st.

ZIEDI UN DĀVANAS
GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU DARBI
ĀDĀ, KOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
Inta Tauriņš

SARMĪTE BULTE, BA, LLB
ADVOKĀTE—NOTĀRE
Thompson Building — pretim City Hall —
65 Queen St. W., suite 1105
Toronto, Ont. M5H 2M5. Tel. (416) 860-0082

Kārļa Suntaža būvdarbi,
Metro lic. B 2494.
Būvē jaunas mājas un vasarnīcas. Izdara pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas.
Zvanīt 751-6829.

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

MAPLE LEAF TRAVEL
LIDOJUMU MAKSAS UZ:
Londonu, sākot ar 449.00
Amsterdamu, sākot ar 498.00
Floridu, sākot ar 169.00
Mexico, sākot ar 399.00
Jamaica, sākot ar 269.00
Barbados, sākot ar 399.00
Ar hoteli vairāk.
Mums ir tūres un lidojumi visur.
Lūdzu zvanait Inesei Grodnis
653-4351
655 St. Clair Ave W.

RATAS OPTIC
igaunu uzņēmums.
219 Danforth Ave,
Toronto, Ont. M4K 1N2
465-6251
Atvērts pirmd. - piektd. 10—18
sestdienās 10—15
- Gatavojam pēc acu ārsta paraksta brilles un visāda veida kontaktu lēcas.
- Rāmji lielā izvēlē.
- Izkārtojam acu pārbaudes.
- Latviešiem 10% atlaide, ieskaitot brilles uz Latviju.

Labākās cenas Toronto
Jauni — augstas kvalitātes
„UPPER BEACHES" rajona dzīvokļi (condominium)
3736 St. Clair Ave, East,
kuŗu būvdarbi sāksies 1986. gada maijā un būs pabeigti 1987. gada maijā.
Pārdošanas birojs atvērts katru sestdienu un svētdienu no pl. 13—17. Informācija: (416) 444-6405, (416) 444-2897 vai (416) 266-5019.
ESTOMAN ENTERPRISES INC.

Ērgļu ligzdas medus
30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs
EAGLESNEST

ALA
TRĪSREIZTRĪS 1986
JŪS GAIDA!
PIETEIKŠANĀS UN INFORMĀCIJA :

RIETUMKRASTĀ	GAŖEZERĀ	KATSKIĻOS
19.—28. jūn.	17.—24. aug.	16.—23. aug.
Pieteikšanās līdz 1. jūn.	Pieteikšanās līdz 15. jūl.	Pieteikšanās līdz 1. jūl.
Dace Garuta	Līga Ruperte	Māra Buka
14170 S.W. 22nd. St.	2141 Brunsink N.E.	34 Seneca Ave.
Beaverton, Or. 97005	Grand Rapids, Mī. 49503	Rockaway, N.J. 07866

LATVIEŠU KREDĪTSABIEDRĪBA
LATVIAN CREDIT UNION
Latviešu Kreditsabiedrība meklē inteliģentu un enerģisku personu kasieres/kasieŗa (Teller) darbam.
Iepriekšēja pieredze bankas, it sevišķi kasieŗa darbā būtu vēlama.
Interesentus lūdz iesniegt aprakstu par savām kvalifikācijām, izglītību un darba pieredzi Latviešu Kreditsabiedrības pārvaldniekam.
TORONTO OFFICE 491 College Street Toronto, Ontario M6G 1A5 Phone: 922-2951
TORONTO OFFICE 4 Cieali Ipion Drive Toronto, Ontario M4A 2N8 Phone: 751-8982
HAMILTON OFFICE 16 Queen Street North Hamilton, Ontario L8R 2R8 Phone: 529-7939
LONDON OFFICE 137 Huron Street London, Ontario N6A 2J3 Phone: (519) 7342

Sazinaities ar mūsu biroju par
PAZEMINĀTAS CENAS UN BRĪVDIENU LIDOJUMIEM UZ DIENVIDIEM

Tampa/St. Petersburg
Lidojums turp un atpakaļ..... sākot ar $198
Lidojums turp un atpakaļ, ar viesnīcu (1 nedēļai)..... sākot ar $399
Ft. Lauderdale
Lidojums turp un atpakaļ..... sākot ar $259
Lidojums turp un atpakaļ, iesk. viesnīcu (1 nedēļai)..... sākot ar $479
California
Lidojums turp un atpakaļ..... sākot ar $298
Caribbean
Lidojums turp un atpakaļ, ar viesnīcu (1 nedēļai)..... sākot ar $399
Mexico
Lidojums turp un atpakaļ, ar viesnīcu (1 nedēļai)..... sākot ar $469

SAMAZINĀTAS ABU VIRZIENU LIDOJUMU CENAS NO TORONTO UZ:
UZ EIROPU
London/Manchester..... sākot ar $418
Amsterdam..... sākot ar $498
Frankfurt/Düsseldorf..... sākot ar $568
UZ AUSTRĀLIJU
Sydney/Melbourne..... sākot ar $1729
Sīkāka informācija un rezervācijas:
ATLAS TRAVEL SERVICE
103 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONTARIO, M6R 2K9
TEL.: (416) 531-3519
RUNĀJAM LATVISKI!

Daugaviņas plūdums 15 gados

DV deju kopas Daugaviņa 15 gadu pastāvēšanas sarīkojums Baltiešu vakara '86 zīmē norisa 15. martā nesamērīgā sacensībā ar tajā pašā laikā notiekošo ērģeļu koncertu un pašas DV nodaļas Leģiona dibināšanas atceres sarīkojumu, tāpēc arī skatītāju rindas bija plānākas nekā gaidīts, un tie galvenokārt bija pašu vakara dalībnieku ģimeņu locekļi un draugi. Iepriecināja lielais bērnu un jauniešu skaits, bet skumdināja vecākas paaudzes neklātiene.

Daugaviņā 15 gadu tecējumā caurdejojuši 126 jaunieši, 14 no viņiem dejas gaitas savienojuši kopējas dzīves gaitās, liecinot, ka blakus tautas etnografiskā mantojuma bagātību saglabāšanas centieniem tiek saglabāta arī tautas fiziskā esme. Par to lai Edvīnam Kalviņam un viņa nenogurstošajiem darbiniekiem latvisks godinājums.

Jubilejas sarīkojumā bez Daugaviņas pašas piedalījās arī Toronto Dižd ancis, lietuviešu Gintaras un igauņu Kungla tautas deju grupas, kopā rādot 34 dejas.

Šādā savirknējumā tad nu ļoti daudzveidīgs un atšķirīgs bija ne tikai deju saturs un uzveduma veids, bet arī pašu dejotāju deju prasme un kvalitāte.

Lietuviešu Gintaras, vecākā no visām deju vienībām, savu pārākumu rādīja kā deju uzvedumu kvalitātē, tā arī pašu atsevišķo dejotāju dejošanas prasmē. Tā atspoguļoja profesionālu pieeju dejotāju sagatavošanā. No redzētajām jo sevišķi atzīmējama 12 meiteņu dejotā Audejele un 8 pāru izpildījumā ar koka tupelēm Paneltkojis.

Igauņu Kungla bija pārstāvēta ar jaunākās paaudzes vēl īsti nenobriedušiem dejotājiem, tomēr rādot labi disciplīnētu un saliedētu vienību mazākprasīgās tautas dejās. Īpatnējā un labā izpildījumā bija jaundeja Setu kargus ar slīdošo pievilciena soli, kā arī Kuusalu kadriļa.

Trešā viešņa — Toronto Diždancis — 5 dejās sevi atestēja kā prasmīgu un labi saliedētu dejas vienību. Tas atspoguļojās kā Z. Miezīša paša, tā arī citu radītajās jaundejās. Imponēja izpildījums Teci rikšiem, kumeliņi, Saules dejā un Jautraviņā. Gaŗais skrējiena solis un skriešana Toronakā negribēti lika domāt par hipodromu.

Pati jubilāre Daugaviņa dejoja 12 dejas dažādas kvalitātes izpildījumā. Paša vadītāja E. Kalviņa radītās jaundejas ir ļoti krāšņas un virpuļainas, ja tikai tās saskanīgi dejo. Diemžēl, tieši šajā svarīgajā notikumā Daugaviņas priekšnesumā pietrūka kādreiz apbrīnotā izpildījuma ticība un plūsme, kas tik ļoti nepieciešamā viņa choreografiju daudzkustību pilnīgajam atspoguļojumam. Vienīgi Žandāriņš un Rota-auseklītis tuvojās gaidītajam līmenim.

Bundzinieku deja nezinātājam, varbūt, šķiet interesanta un pievilcīga, tomēr savā būtībā ir tikai tāds skrejamais gabals vai dejojumā rotaļa. Jaunradītā Latviešu deja ir interesants un labs pienesums jaundeju pūram un labi iesakņots latviešu etnografijas tradicijās. Labā sniegumā bija arī Stumbŗa saliktā Bāliņš māsas dancināja, bet paša Kalviņa skaistais Viesulis sasitās kā pret mājas stūri un sakrita.

S. Dariusas uzveduma dejas, izņemtas no savas kopsakarības, nedeva kādreiz izjusto ietekmi, un šķita nedabiskas gan ar negaumīgo vainagu lietošanu Vainagdejā (varēja iztikt tikai ar vienu — pašas ar savu apģērbu vainadziņiem), tā arī ar svešādām kustībām ar cepurēm vīriešu Lūriķi.

4 kopdejas rādīja baltiešu tautas deju līdzību un pašu dejotāju sadraudzību un skatāmi atklāja salīdzinājumam dejas māku atšķirības.

Ja arī Daugaviņas pašas deju sniegums šoreiz mazliet pievīla, tad tomēr cildināms ir šīs deju vienības neapsīkstošais darba prieks un uzņēmība turpināt tautiskā mantojuma saglabāšanu tautā un pievienot tam jaunus devumus.

Pateicība Daugaviņai un tās dalībniekiem pienākas par nenogurstošām pūlēm veicināt Baltijas tautu kopsadarbības pasākumus kā dejas grīdā, tā arī citos kultūrālos un arī politiskos pasākumos.

Jubilejas vakara norisi ar teicamu prasmi un labi sagatavotiem kodolīgiem tekstiem vadīja Sandra Markitante-Cifersone.

Vēlējumies ir, lai nākošajā jubilejas sarīkojumā Daugaviņu redzētu tās labākajā sniegumā un telpa būtu pārpildīta. To Daugaviņa ir pelnījusi.

M. Lorbergs.

RM

ROSAR-MORRISON

FUNERAL HOME LTD

Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Tel. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

NSM

Grāmatas dāvanām

Laiks, telpa, ļaudis IV daļa	40.00
Z. Aistars — Ievainots zelts, stāsti	$13.50
I. Vīksna — Neviens mūs nedzird	$12.00
L. Pērļupe — Priekšpilsētas noslēpums	$ 6.60
N. Kalniņš — Anitas stāsti	$ 5.60
K. Ķezbers — Kurzemes Hercoga Dālderis	$ 6.60
A. Dziļums — Gaišie logi	$10.00
Latvju Enciklopēdija — 2	$52.00
Arno Teivens — Latvijas Dzirnavas	39.00
Latviešu karavīrs pēc Otrā pasaules kara, nr.9	$30.00
E. Grīslis — Mēs dzīvojam cerībā	$18.00
A. Šilde — Valstsvīri un Demokrati	$21.00
1905. gada revolūcijas cīņu un sodu dienās	$9.00
Garīgs apskats II	$15.00
88 Latviešu Tautas dejas un Apdares	$27.50
Mūzikālie pavadījumi 88 dejām	$12.00
E. Aistars — Sāksim vēlreiz, rom.	$16.00
L. Gulbe — Varbūt — es esmu mežs, dzejas	$12.00
K. Sidars — Aiz ezera balti bērzi, rom	$16.00
O. Liepiņš — Tālos atspulgos, atm	$24.00
J. Daģis — Kārlis Ulmanis III	$42.00
Rūgtais Apinis — 58	$ 5.00
O. Perro — Vēstures veidotāji	$20.00
Dainu izlase — Trīs Skuju Koki un Bērzs	$12.00
Latviešu karavīru dziesmas ar notīm	$12.50
Latvija — sienas kartes	$12.50
Latvijas un Padomju Krievijas miera līgums	$ 7.00
T.L.B. — Paaudzes paaudzēm, rakstu krājums	$15.00
I. Gubiņa — Kaza kāpa debesīs, ceļ. piez.	$13.00
V. Hazners — Varmācības Torņi —II	$49.00
T. Krūka — Rīgas Ieviņa — Jaunatnes romāns	$12.00
Priekulieši — Atceres	$42.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, kā arī citas mantas.

DV Grāmatnīca, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.

Pirmdienās ..... no pl. 12.00 līdz pl. 17.00
Otrdienās ..... no pl. 12.00 līdz pl. 19.00.
No treš. līdz piektd.,iesk..no pl.12.00 līdz pl. 18.00
Sestdienās — no pl. 9.00 līdz pl. 13.00.

DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA-SALONS,4 Credit Union Drive, Toronto, Ont.M4A 2N8, tālr.757-1482.
Darba laiks:no otrdienas līdz piektdienai no pl.15.00-20.00
Sestdienās — no pl. 10.00 līdz pl. 15.00.

GRUPU LIDOJUMI UZ RĪGU 1986.g.

APMEŠANĀS RĪGAS JAUNAJĀ VIESNĪCĀ „LATVIJA"
ASV pasažieri visām grupām var pievienoties Ņujorkā.
VISS IESKAITĪTS — VIA HELSINKI UN TALLINA
Visām grupām 16 dienas Rīgā.

Riga—Groups 1986:

3) Jun. 13 — Jul. 2, Can.$2500.-(US$1950.-)
4) Jun. 27 — Jul. 16, Can.$2500.-(US$1950.-)
5) Jul. 4 — Jul. 23, Can.$2500.-(US $1950.-)
6) Jul. 18 — Aug. 6, Can.$2500.-(US$1950.-)
7) Aug. 8 — Aug.27, Can.$2500.-(US$1950.-)
8) Aug.22 — Sep. 10, Can.$2400.-(US$1850.-)
9) Sep. 5 — Sep. 24, Can.$2400.-(US$1850.-)

Pēc pieprasījuma varam izkārtot ilgāku uzturēšanos vēl kādā citā Rietumeiropas pilsētā.
Individuāli izkārtojams saīsināts uzturēšanās laiks Rīgā.
Ja domājat aicināt radus ciemos šeit, vai vēlaties viesu vīzu, lai apciemojuma laikā Latvijā dzīvotu pie radiem, tagad ir īstais laiks sākt vajadzīgo dokumentu sagādi.

Visās tūrēs ieskaitīts:
lidojums turp un atpakaļ, visi nodokļi, visur pirmās šķiras viesnīcas, visi transferi, ekskursijas visās vietās, maltītes u.c.

Sīkāka informācija un rezervācijas:

ATLAS TRAVEL SERVICE

103 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONTARIO, M6R 2K9

TEL.: (416) 531-3519

RUNĀJAM LATVISKI!

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un gaumes
Runā vāciski

Old Mill Tailors

Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
PIE BLOOR, VIENU BLOKU RIETUMOS NO JANE

Meklējam latviešu aukli

divām meitenītēm, pusotra un pusgadu vecām,

Queensway un Parkdawn rajonā. Zvanīt 252-3028.

Laimonis

labo

automašīnas

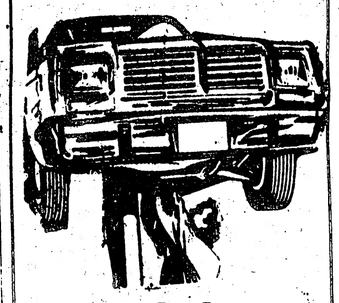

labāk
lētāk
ātrāk

603 Gerrard St. E.
Tālr. 466—0540

Izdaru krāsošanas darbus

Nocenošana par brīvu

Zvanīt no pl. 10—23,
tālr. 924—7095.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
nīsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļas
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

SAVIENOTĀS VALSTIS

BAFALO

Luterāņu draudzes pēdējais dievkalpojums Lieldienās bija ļoti labi apmeklēts, neskatoties uz to, ka vairākas ģimenes bija Floridas saulītē. Bija arī daudz dievgaldnieku. Nākošais aprīļa mēneša dievkalpojums notiks š.g. 20. aprīlī, pastā laikā pl. 12.30 . Pēc dievkalpojuma baznīcas apakšējās telpās draudzes gada sapulce, mācītājs Jānis Prauliņš.

Tradicionālais Ethnic Heritage Festival, kas notiek katru gadu pilsētas centrā, šogad notiks atkal vairākas dienas un DV deju kopa bērniem Saulīte dejos šā gada 26. aprīlī no pl. 11.25 līdz 11.40 norīta skolotāju Zintas Malējas un Ainas Vējiņas vadībā. Ar tām pašām dejām uzstāsies Toronto dziesmu svētkos. Apriņķa Erie skolu koncertā lielajā Kleihans Music Hall kā vienīgā piedalījās Suzuki mūzikas skolas audzēkne 11 g. vecā Inga Malēja. Viņa piedalījās arī Montrealas mūzikas nometnē un spēlēja jauniešu koncertā Jaunatnes dziesmu svētkos Montrealā.

KLĪVLANDE

DV apvienības Klīvlandē gada sapulci atklāja apvienības priekšnieks V. Zemesarājs, aicinot ar klusuma brīdi pieminēt mūžībā aizsauktos apvienības biedrus: Jāni Feldmani, Arturu Kalnapuķi, Margeru Kalniņu, Rūdolfu Krūmiņu, Jāni Paulsonu un Aleksandru Spalviņu. Par apvienības 1985. gada darbību ziņoja priekšnieks V. Zemesarājs un valdes locekļi: Z. Reineks — finances, J. Zikmanis — biedrzinis, G. Raņķis — aprūpe, O. Kubuliņš — sarīkojumi, V. Kukainis — informācija un A. Rubenis — teātŗa kopa, A. Kubuliņš — jaunatne, E. Pričiņa — vanadžu kopa un revīzijas komisijas priekšsēdis I. Lauge. Apvienības darbība bijusi sekmīga. Tautiešu atsaucība ziedojumu nodošanā laba. Budžeta atlikums 2724 dol. Bazāra atlikums 3892 dol. DV Zemes valdei nosūtīta visa Ziemsvētku akcijā ieņemtā summa 3502 dol. Vietējai aprūpei, jauniešu stipendijām un cita veida atbalstam izdoti 3580 dol. Apvienībai bijuši 7 sarīkojumi ar caurmēra apmeklētāju skaitu 125.6. Apvienības pašreizējais biedru skaits 267 (173 vanagi un 94 vanadzes). Ziemsvētkos vanadzes apmeklējušas 130 personas, pasniedzot veltes. Daudziem nosūtītas Ziemsvētku apsveikumu kartītes. Revīzijas komisija ziņoja, ka pagājušā gada darbība bijusi sekmīga. Sapulce izteica pateicību visiem darba darītājiem, apstiprināja gada pārskatu, nākošā gada budžeta un arī valdes priekšlikumu, ka 600 dol. no budžeta atlikuma sadalāmi un nodotami: Nacionālam fondam Zviedrijā, Patiesības fondam, DV nacionālās darbības fondam, Latviešu stipendijas fondam Kentas universitātē un Gaŗezera sporta laukuma izbūvei. Apvienības valdē un revīzijas komisijā ievēlēja līdzšinējos. Arī vanadžu kopas valdē ievēlētas līdzšinējās ar vienu izņēmumu, ka kasieres amatu veiks Rita Kaugara, jo līdzšinējā kasiere Lidija Ūdre vairs nekandidē. Sapulci vadīja J. Ūdris, protokolēja A. Rubenis.

Latviešu biedrības gada sapulci atklāja biedrības priekšnieks K. Avens. Pie biedrības pastāv un darbojas koris, šacha sekcija, gaidu un skautu vienības un plaša bibliotēka. Izdod informācijas biļetenu. Biedrība rīko Klīvlandē divus no galvenajiem sarīkojumiem — 18. novembŗa un Draudzīgā aicinājuma atceri. Pašreizējais biedru skaits ir 267. ALA mūža biedri 45, bet ALA biedru kartes līdz šim izpirkuši 65 biedri. Tautiešu atsaucība ziedojumu nodošanā un sarīkojumu apmeklēšanā bijusi laba. Centība izrādīta arī biedru naudas kārtošanā. 1985. gada budžets izpildījies ar 2652 dol. atlikumu. Aizvadītajā gadā stipendijām, nacionāliem mērķiem, jaunatnes latviskai izglītībai, jaunu grāmatu iegādei bibliotēkai un sekciju atbalstam nodoti 4442 dol. Gada sapulce apstiprināja pārskatus, piešķīrumus, kā arī 1986. gada budžetu. Sapulci vadīja A. Grava. J.Ū.

GAŖEZERS

DV apv. Latvijas ciemā (pie Gaŗezera) 9. martā Danenbergu ģimenes lauku īpašumā notika gadskārtējā biedru pilnsapulce.

Pirms atklāšanas priekšnieka palīgs S. Logins teica īsu uzrunu par latviešu tautas ievērojamām dienām marta mēnesī — plkv. Kalpaka piemiņas dienu 6. martā un leģiona dibināšanas dienu 16. martā.

Ar īsu klusuma brīdi piemineja 1985. gadā mirušos mūža biedrus — Albertīni Rozi un Dr. O. Ēvaldsonu.

Apvienībā no 36 biedriem 13 ir mūža biedri. Pārvēlot apv. vadību, par priekšn. ievēlēja līdzšinējo Ed. Ozoliņu, bet valdē līdzšinējos — G.Liepiņu, A. Danenbergu, A.Hausmani, S. Loginu; no jauna — A. Ešmitu.

Vanadžu kopā par priekšnieci ievēlēja līdzšinējo — E. Danenbergu, bet valdē — E. Loginu, F. Ozoliņu, A. Hausmani un no jauna B. Ešmiti un R. Kalnmali.

Revīzijas komisijā — līdzšinējos: A. Tīdemani, R. Kalnmali un K. Pīpkalēju.

1985.g. budžets izpildījies ar uzviju. Ziedots — Bērzainei Vācijā 175 dol., Minsteres ģimn. — 100 dol., Gaŗezeram 100 dol., Brīvības Fondam 100 dol, Patiesības Fondam 844 dol., 14. jūnija akcijai — 185 dol., Ziemsvētku akc. — 245 dol.

1986.g. budžets sabalansēts uz 4800 dol.

DV delegātu sanāksmei Sanfrancisko par pārstāvi ievēlēja priekšn. Ed. Ozoliņu un vanadžu salidojumam F. Ozoliņu.

Tuvākā nākotnē sarīkojumi paredzēti — 5. maijā Kurzemes cietokšņa atceres diena un 20. jūlijā DV groziņu veida sabraukums Gaŗezerā.

Sekr. A. Danenbergs.

DETROITA

Amerikas Latviešu Mākslinieku Apvienības ceļojošā gleznu izstāde Latviešu folkloras atbalsis notika 23. martā St. Pāvila draudzes sabiedriskās telpās. To atklāja Latviešu apvienības Detroitā kultūras un sarīkojumu daļas vadītāja Daina Medne, iepazīstinot ar Amerikas latviešu mākslinieku apvienības priekšsēdi prof. Ģirtu Puriņu.

Prof. Ģirts Puriņš alfabētiskā secībā pastāstīja par izstādē pārstāvētiem māksliniekiem un viņu darbiem. Ar 57 darbiem izstādē piedalījās 31 mākslinieks. Izstāde sarīkota ar ALA kultūras fonda atbalstu un apceļo latviešu centrus ASV.

Izstāde iecerēta jau 1983. gadā, noorganizēta 1985. g. rudenī un ceļos līdz šī gada pavasarim.

Kaut parasti Detroitas latvieši ir visai atsaucīgi mākslas izstāžu apmeklētāji, atklāšanas dienā apmeklētāju varēja būt vairāk. A.D.

SIRAKŪZAS, N.Y.

Astoņdesmit piektais mūža gads šais dienās apritēja Kalsnavas tirgotāja ģimenē dzimušajam Nikolajam Balodim. Pēc Vietlavas privātskolas un Rīgas Pēteŗa reālskolas absolvēšanas B. turpina izglītību Peterpilī, bet atgriezies no bēgļu gaitām dzimtenē, iztur abitūriju pārbaudījumus Rīgas valsts vidusskolā pieaugušiem. 1923. gadā uzsāk filologijas un filozofijas studijas Latvijas universitātē, kuŗas beidz 1933. gadā ar mag. phil. grādu. Šai posmā N. Balodis pievienojas korp. Lettonijas saimei. Viņa pedagogiskais darbs aptveŗ plašu apvārsni — ir skolotājs Rīgas skolotāju institūtā prof. Luža Bērziņa vadībā, Kultūras veicināšanas b-bas ģimnazijā, Rīgas pilsētas 3. ģimnāzijā, Cēsu mūzikas skolā un Rīgas valsts mūzikas skolā. Apveltīts dotumiem skaņu mākslā, N. Balodis 1927. g. iestājās Latvijas Konservatorijā, kur studē dziedāšanu pie slavenā itāliešu profesora Korado un 1932. gadā beidz konservātoriju ar brīvmākslinieka gradu. Studiju posms konservatorijā B. satuvina ar mākslinieku gaisotni konservātorijas korporācijā „Skaņupe". Taču viņa interešu loks nebeidzas ar dzieāšanu un koncertiem, kam ceļu pašķīrusi apdāvinātība un iegūtais grads.

Trimdas sākuma posmu N. Balodis aizvada dažādās bēgļu nometnēs Vācijā, līdz viņš nonāk latviešu mākslinieku nometnē Oldenburgā, no kurienes izceļo uz ASV. Sirakūzu universitātē viņš iegūst maģistra gradu bibliotēkāru zinībās ar darba lauku pie šīs universitātes nodibinātos krievu valodas kursos ASV gaisa spēku piederīgiem.

Jubilārs rosīgs arī latviešu sabiedrībā un organizācijās, ilgus gadus vada Sirakūzu latviešu biedrības kori un daudz degsmes veltī Sirakūzu Vēstīm, kas šodien kļuvušas par vienu no labākiem un vispusīgākiem žurnāliem mazās trimdas preses jomā.

Jubilāra interešu loks plašs un ļoti daudzpusīgs. Bez mūzikas viņu saista rakstniecība, glezniecība un architektūra. Dižais draugu pulks kā akadēmiskās, tā Mūzas teicēju aprindās jubilāram novēl vēl kuplu un košu gadu viju, nerimtīgi meklējot veldzi garīgām slāpēm, kas ceļ dzīves pilnvērtību un skaistumu.

A. Sed.

ŅUJORKA

Ņujorkas latviešu mākslinieku grupas gadskārtējo izstādi 5. aprīlī DV namā Bronksā atklāja mākslinieks A. Krūkliņš, cildinot vanagus, kas ir politiski un sabiedriski aktīvi. Īsu uzrunu teica mākslinieku grupas priekšnieks F. Milts. Pirmajā dienā izstādi apskatīja ap 90 apmeklētāju. Abās zālēs bija izstādīti 22 mākslinieku 58 darbi, kā vecās paaudzes akadēmiķu, tā arī jauno tradicionālistu. Rīkotāji pacienāja apmeklētājus ar atspirdzinājumiem un cepumiem. Mākslinieku grupa dibināta 1951. gadā un ir vecākā mākslinieku organizācija ASV. Grupas dzirksts ir mākslinieks Mārtiņš Krūmiņš, kam netrūkst ierosmes un darba energijas. Izstāde darbojās tikai divas dienas. Ierobežoto līdzekļu dēļ kopa nespēja samaksāt telpu īri ilgākam laikam.

Laikraksts Laiks ar 5. aprīli pārkārtojis redakcijas sastāvu, kur atlikuši vairs tikai divi locekļi: galvenais redaktors I. Spilners un redaktors Kanadā R. Norītis. No iepriekšējā redakcijas sastāva nav vairs minēts techniskais redaktors Gunars Grinbergs un ārlietu redaktors Arturs Strautmanis, kas pensionējies un pārceļas uz Zviedriju. Vērojot pēc pārkārtotās redakcijas pirmā numura saturu, lasītājus vairs neinformēs par ārzemju notikumiem, bet tiem būs iespējas lasīt plašākus un gaŗākus rakstus par latviešiem. Jau agrāk laikraksts norādīja, ka visiem smitsgadniekiem ievietos jubileju aprakstus, bet pārējiem izlases ceļā tikai no 75 gadiem, kur ieskaitīti arī tie, kam apraksti bijuši ik par pieciem iepriekšējiem gadiem. ASV cilvēki normāli pensionējas ar 65 gadiem, kas būtu loģiskais laiks, kad varētu atskatīties, ko cilvēks paveicis. Vismaz daļa latvieši tad aiziet arī no sabiedriskiem darbiem. Gadi pēc tam ir laiks, kad var atgādināt vai atcerēties savu iepriekšējo laiku veikumus un panākumus. Vk

City of Toronto

Toronto pilsētas Vasaras laiks

no 1986.g. 27. aprīļa līdz 26. oktobrim

Pilsētas galva ir paziņojis, ka Toronto pilsētā vasaras laiks 1986. gadam ievērojams, sākot ar svētdienu, 27. aprīli, pl. 2.00 no rīta, un turpināms līdz svētdienai, 26. oktobrim, pl. 2.00 no rīta.

Pulksteņi pagriežami **vienu stundu uz priekšu.**

Rev. V. Henderson
City Clerk.

Mūžībā aizgājis

Leonards Krūmājs

dzimis 1903. gada 9. maijā Lutriņu pagastā,
miris 1986. gada 4. aprīlī Orilliā, Ont.

Par viņu sēro

sieva Marija Orilliā un
māsa ar ģimeni Toronto

LNAK pāri par 600 mūža dalībnieku

LNAK gadskārtējā padomes sesija 19. un 20. aprīlī Latviešu Namā

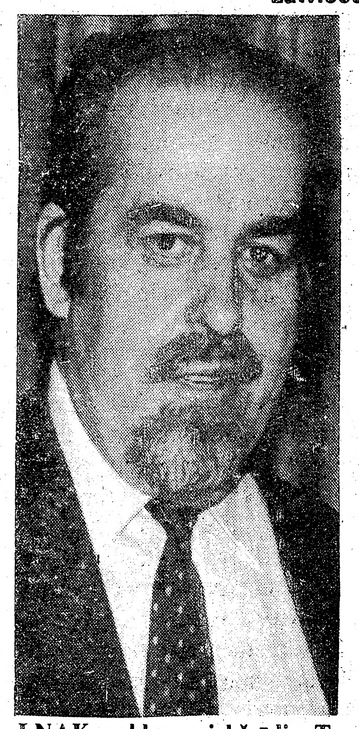

LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs jau 17 gadus kalpo Kanadas latviešu sabiedrībai.

LNAK padomes sesijai sanākot

LNAK padomes sesijā būs jāievēl arī jauna valde. Šajā sakarībā mūsu laikraksta līdzstrādniekam T. Kronbergs norādīja, ka konstruktīva opozicija ir ne tikai vēlama, bet pat nepieciešama. Tā stiprina demokratisko principu respektēšanu Kanadas latviešu augstākā pārstāvniecībā. Tanī pašā laikā ir jājautā, kādiem mērķiem kalpo tie individi, kas godkārības vai varas sagrābšanas centienu ietvaros nepamatoti kritizē aktīvākos LNAK darbu veicējus un nosodāmā kārtā vēršas pret mūsu archibīskapa A. Lūša paredzēto Vatikāna apmeklējumu un nicīgi izsakās par mūsu kristīgās baznīcas jubilejas atzīmēšanu.

LNAK padomes gadskārtējā sesija sanāks 19. un 20. aprīlī Latviešu Namā Toronto. Sestdien tā sāksies pl. 9 no rīta un svētdien stundu vēlāk. Sestdien pl. 19 Latviešu Namā tikšanās ar sesijas dalībniekiem. Sesijas beigu daļā paredzēti divi referāti: Dr. O. Pavlovskis runās par PBLA nākotnes darbu un Dr. L. Lukss par LNAK politiskās nozares darbu. Pēc tam debates un ierosinājumi. Sesiju, kā parasti, atklās ar svētbrīdi un apsveikumiem, tad ziņojumi, aizvadītā darbības gada izvērtēšana, valdes priekšsēža, locekļu un revīzijas komisijas vēlēšanas.

Padomē ir 35 vēlētie un 31 organizāciju deleģētie locekļi. Lokālie pārstāvji darbojas 19 dažādās pilsētās, kur dzīvo latvieši, sākot ar Ņufaundlandi un beidzot ar Britu Kolumbiju. Mūža dalībnieku skaits pārsniedz 600. Pirmais uz mūža dalībnieku saraksta ir LNAK priekšsēdis Tālivaldis Kronbergs, otrs — konsuls Dr. E. Upenieks. Vairāki mūža dalībnieki iemaksājuši savu dalības naudu div- un pat trīskārt. LNAK 14.padomes priekšsēdis ir Imants Alksnis, 1. vicepriekšsēdis Gundars Brikmanis, otrs — Jānis Mieriņš, sekretāri — Jānis Briedis un Jānis Tikiņš. Valdē 1985. gadā darbojās priekšsēdis Tālivaldis Kronbergs ar diviem vicepriekšsēžiem — Gunāru Šubiņu un Gunti Siliņu. Par LNAK darbību ievietotas ziņas informācijas izdevumā LNAK Vēstis.

Pagājušā gada budžetā bija paredzēts ieņemt 38,100 dol., bet ieņemts 33.222 dol., par apm. 5000 dol. mazāk nekā budžetā paredzēts. Arī dalības naudās ieņemts 62,2 proc., mazāk nekā paredzēts, 12.000 dol. vietā tikai 7.468, kamēr ziedojumi LNAK darbam devuši gandrīz 10 proc. uzviju, — paredzēto 15.000 dol. vietā apm. 16.500 dol. Jūtamu atbalstu LNAK darbam devuši mūža dalībnieku uzkrātie procenti, pāri par 5000 dol.

Fondu kopējie ienākumi bijuši apmēram uz pusi mazāk nekā paredzēti (43.6 proc.) Pieaugumu devis PBLA Kultūras Fonds — 19;6 proc., bet kultūras nozares summas pat 148,5 proc. Tas izskaidrojams ar to, ka Klāva Sīpoliņa fonds viens pats ziedojis šim kontam 1.242,50 dol. — ienākumus par šī fonda izdoto grāmatu Latvijas zeme, zemnieki un viņu darbs. Vēl nācis klāt Dr. E. Pārupa piemiņas fonds. LNAK kultūras nozares summas konts rāda, ka izmaksas bijušas lielākas par 31 proc. nekā aplēstas. Atzīmējams, ka PBLA Kultūras Fondam izmaksāts vairāk nekā aplēsts budžetā, kas izskaidrojams ar Kanadas dolara zemāko kursu. Ar 10.000 dol. LNAK atbalstījusi Latviešu Kreditsabiedrība, DV Kanadas valde ar pāri par 1000 dol., arī Dziesmu svētku biedrība devusi 1000 dol., R. Milskaudze arī 1000 dol. un vairākas personas pa 500 dolariem: M.A. Vāgners, Jūlijs Smeķis, Velta Lejiņa u.c.

Jaunais budžets ienākumos un izdevumos sabalansēts ar 35.450 dol., bet kopā ar dažādiem fondiem — 60.450 dol.

V. Š.

NJUORKA

● Ņujorkas DV apvienības valdes sēdē 4. aprīlī DV namā apstiprināja delegātus ALA kongresam Vašingtonā un DV delegātu sanāksmei Sanfrancisko, kā arī pārrunāja dažus citus jautājumus. Sēdes starplaikā smagi saslima aprūpes daļas vadītājs Otto Reinholds. Izsauktā ambulance ieradās pēc ilgāka laika un nogādāja slimnieku tuvējā slimnīcā. Viņa veselības stāvoklis ir uzlabojies. Valdes sēdi pēc tam vairs neatjaunoja. Nav vēl apstiprināts kluba pārzinis, bet pagaidām šos pienākumus veic Valdis Upmalis.

Ontario

The Honourable David Peterson
Premier of Ontario
and the Executive Council of Ontario
cordially invite you to view

The Speech from the Throne
marking the opening of the 2nd session
of the 33rd Parliament
of the Ontario Legislature

delivered by
His Honour Lieutenant Governor Lincoln Alexander

with arrival by landau and review of an O.P.P. Honour Guard

on Tuesday, April 22, 1986
at 2:30 p.m.

in the foyer of
the Legislative Building
Queen's Park, Toronto

Light refreshments will be available

EVERYONE WELCOME

Visu Latvijai

(Turpinājums no 1. lp.)

stinās KV paredzēto biedru naudu par 2 dol. no personas.

Ar maziem papildinājumiem pieņēma ziņojumus par saimnieciskiem pasākumiem. Bez grozījumiem pieņēma KV budžeta projektu.

Ieteikumi—rezolūcijas DV KV turpmākai darbībai:

Lai stiprinātu latvisko kopību paaudžu starpā, ir jāpiesaista jaunatne sporta nodarbībām.

Lūgt Kanadas pārstāvi pie CV noskaidrot notikumus Vācijā pagājušajā rudenī, par kuriem laikrakstā rakstīja J. Neimanis un A. Liepkalns.

Izvairīties no to organizāciju un saietu materiālas atbalstīšanas, kuru darbība un mērķi nesaskan ar DV organizācijas nostāju.

Valdei rakstiski atbildēt uz iesūtītām vēstulēm par ierosinājumiem un jautājumiem uz organizācijas dzīvi un darbu.

Ja nodaļām trūkst līdzekļu iecerēju īstenošanai, tos prasīt no Kanadas valdes, bet līdzekļu trūkuma dēļ neatteikties no iecerēju īstenošanas. Izteikt pateicību pulkv. Kukainim un J. Bērziņam par grāmatas Latviešu karavīrs Otrā pasaules karā rediģēšanu un uzaicina viņus turpināt minētās grāmatas sēriju.

KV pārstāvim lūgt Centrālai valdei darīt nodaļas daļēji atbildīgas par Mēnešraksta abonementiem, sasniedzot mazākais paredzētos 37 proc. no kopējā biedru skaita.

Lūgt LNAK pārstāvēt latviešus ABN, solot DV ideoloģisku un arī materiālu atbalstu.

Dr. E. Upenieks lūdz KV un CV uzņemties krustvecāku lomu vai rūpēties par viņu sameklēšanu Kristus Dārza latviskās vides paturēšanai.

PBLA Tautas balvas kandidāta izraudzīšanai vienojās atbalstīt CV izraudzīto kandidātu.

Salidojuma noslēgumā par Kanadas DV 36. delegātu salidojumu un tā norisi atzinīgi izteicās DV ASV pārstāvis — Kultūras nozares vadītājs Ārijs Liepiņš. Salidojums noslēdzās ar Daugavas vanagu dziesmu.

Pirmās salidojuma dienas noslēgumā Toronto nodaļas namā notika sadraudzības vakars, kur pie klātiem galdiem neformālā gaisotnē satikās vanadzes, vanagi un viesi, pārrunājot to ,,kas bija, ir un būs!'' Par programmu rūpējās Maija Ķuze, Jānis Beloglāzovs, Hugo Miķelsons un Alderts Vītols sen. Pēdējais arī vadīja vakara norisi un kopā ar no jauna ievēlēto priekšsēdi G.Brikmani — kopējas dziesmas.

Par delegātu un viesu cienāšanu abās salidojuma dienās rūpējās nenogurstošās Toronto nodaļas vanadzes.

Simts gadu

Elfrīdei Martins, dz. Abrandts, 6. martā piepildījās 100 gadi. Viņa dzimusi 1886. g. doles salā un 1944.g. kopā ar ģimeni devās bēgļu gaitās;

visu laiku dzīvojot Tirolē, Austrijā. 1948.g. kopā ar vīru, meitu Situ un znotu Albertu Melbārdi iecelojа Kanadā un apmetās uz dzīvi Ošavā, Ontario. Vīrs viņai mira pirms trim gadiem, un pēdējos gadus viņa pavadījusi Sunnycrest aprūpes mājā.

Šo dienu atzīmējot, aprūpes mājā bija pulcējies liels skaits lūgtu viesu, starp tiem archibīskaps A. Lūsis, trīs parlamenta locekļi un dziedāja pamatskolnieku koris 50 bērnu sastāvā.

Ziedu sveicieni bija no Zviedrijas, Austrijas, Vācijas, Kalifornijas, Vašingtonas un daudziem Savienoto valstu un Kanadas draugiem. Telegrafiski un rakstiski sveicieni no karalienes Elizabetes, ministru prezidenta Malrūnija un citām oficiālām personām.

L. K.

DRAUDZĪBAS LOKĀ
22.-30.VIII.87.
ASV

IESLĒGSIMIES
DRAUDZĪBAS LOKĀ
ATBALSTĪSIM LATVIEŠU GAIDU UN SKAUTU
5. LIELĀS NOMETNES IZLOZI